

ΤΡΑΠΕΖΑ EUROBANK ERGASIAS A.E.

**ΕΝΔΙΑΜΕΣΕΣ ΕΝΟΠΟΙΗΜΕΝΕΣ
ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ ΚΑΤΑΣΤΑΣΕΙΣ**

**ΓΙΑ ΤΟ ΕΞΑΜΗΝΟ ΠΟΥ ΕΛΗΞΕ ΤΗΝ
30 ΙΟΥΝΙΟΥ 2019**

Όθωνος 8, Αθήνα 105 57

www.eurobank.gr, Τηλ.: 210 333 7000

Αρ. Γ.Ε.ΜΗ.: 000223001000

Πίνακας Περιεχομένων των Ενδιάμεσων Ενοποιημένων Οικονομικών Καταστάσεων	Σελίδα
Ενδιάμεσος Ενοποιημένος Ισολογισμός	1
Ενδιάμεση Ενοποιημένη Κατάσταση Αποτελεσμάτων	2
Ενδιάμεση Ενοποιημένη Κατάσταση Συνολικού Αποτελέσματος.....	3
Ενδιάμεση Ενοποιημένη Κατάσταση Μεταβολών Καθαρής Θέσης.....	4
Ενδιάμεση Ενοποιημένη Κατάσταση Ταμειακών Ροών	5

Επιλεγμένες Επεξηγηματικές Σημειώσεις στις Ενδιάμεσες Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις

1. Γενικές πληροφορίες	6
2. Πλαίσιο σύνταξης οικονομικών καταστάσεων και βασικές λογιστικές αρχές	6
3. Σημαντικές λογιστικές εκτιμήσεις και παραδοχές στην εφαρμογή των λογιστικών αρχών	12
4. Διαχείριση ιδίων κεφαλαίων	12
5. Πληροφόρηση ανά επιχειρηματικό τομέα	13
6. Κέρδη ανά μετοχή	16
7. Καθαρά έσοδα από τόκους	17
8. Καθαρά έσοδα από τραπεζικές αμοιβές και προμήθειες	17
9. Λειτουργικά έξοδα.....	18
10. Προβλέψεις απομείωσης για πιστωτικούς κινδύνους από δάνεια και απαιτήσεις πελατών	18
11. Λοιπές ζημιές απομείωσης, έξοδα αναδιάρθρωσης και προβλέψεις.....	19
12. Φόρος εισοδήματος	19
13. Μη συνεχιζόμενες δραστηριότητες.....	24
14. Παράγωγα χρηματοοικονομικά μέσα	24
15. Δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες	25
16. Χαρτοφυλάκιο επενδυτικών τίτλων	27
17. Συμμετοχές σε θυγατρικές εταιρείες	29
18. Επενδύσεις σε συγγενείς εταιρείες και κοινοπραξίες.....	32
19. Ιδιοχρησιμοποιούμενα ενσώματα πάγια στοιχεία και επενδύσεις σε ακίνητα.....	33
20. Λοιπά στοιχεία ενεργητικού.....	34
21. Υποχρεώσεις προς κεντρικές τράπεζες.....	34
22. Υποχρεώσεις προς χρηματοπιστωτικά ιδρύματα.....	34
23. Υποχρεώσεις προς πελάτες	35
24. Υποχρεώσεις από πιστωτικούς τίτλους.....	35
25. Λοιπές υποχρεώσεις.....	36
26. Μετοχικό κεφάλαιο, διαφορά από έκδοση μετοχών υπέρ το άρτιο και ίδιες μετοχές	37
27. Προνομιούχοι τίτλοι	38
28. Εύλογη αξία χρηματοοικονομικών στοιχείων ενεργητικού και υποχρεώσεων	38
29. Ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα και λοιπές πληροφορίες για την ενδιάμεση κατάσταση ταμειακών ροών	42
30. Ενδεχόμενες υποχρεώσεις και δεσμεύσεις.....	43
31. Λοιπά σημαντικά γεγονότα και γεγονότα μετά την ημερομηνία ισολογισμού	44

32. Συνδεόμενα μέρη	47
33. Διοικητικό Συμβούλιο.....	48

Ενδιάμεσος Ενοποιημένος Ισολογισμός

		30 Ιουνίου 2019	31 Δεκεμβρίου 2018
Σημείωση		€ εκατ.	€ εκατ.
ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟ			
Ταμείο και διαθέσιμα σε κεντρικές τράπεζες		3.311	1.924
Απαιτήσεις από χρηματοπιστωτικά ιδρύματα		3.056	2.307
Τίτλοι εμπορικού χαρτοφυλακίου		119	43
Παράγωγα χρηματοοικονομικά μέσα	14	2.351	1.871
Δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες	15	35.828	36.232
Χαρτοφυλάκιο επενδυτικών τίτλων	16	7.097	7.772
Επενδύσεις σε συγγενείς εταιρείες και κοινοπραξίες	18	211	113
Ιδιοχρησιμοποιούμενα εσώματα πάγια στοιχεία	19	787	353
Επενδύσεις σε ακίνητα	19	1.113	316
Άυλα πάγια στοιχεία	31	419	183
Αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις	12	4.861	4.916
Λοιπά στοιχεία ενεργητικού	20	2.092	1.934
Στοιχεία ενεργητικού προς πώληση	15	1.150	20
Σύνολο ενεργητικού		62.395	57.984
ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ			
Υποχρεώσεις προς κεντρικές τράπεζες	21	1.250	2.050
Υποχρεώσεις προς χρηματοπιστωτικά ιδρύματα	22	6.639	6.376
Παράγωγα χρηματοοικονομικά μέσα	14	2.736	1.893
Υποχρεώσεις προς πελάτες	23	41.344	39.083
Υποχρεώσεις από πιστωτικούς τίτλους	24	2.762	2.707
Λοιπές υποχρεώσεις	25	1.265	844
Σύνολο υποχρεώσεων		55.996	52.953
ΙΔΙΑ ΚΕΦΑΛΑΙΑ			
Μετοχικό κεφάλαιο	26	852	655
Διαφορά από έκδοση μετοχών υπέρ το άρτιο	26	8.053	8.055
Αποθεματικά και αποτελέσματα εις νέον		(2.548)	(3.721)
Προνομιούχοι τίτλοι	27	42	42
Σύνολο ιδίων κεφαλαίων		6.399	5.031
Σύνολο ιδίων κεφαλαίων και υποχρεώσεων		62.395	57.984

Οι σημειώσεις στις σελίδες 6 έως 49 αποτελούν αναπόσπαστο μέρος αυτών των ενδιάμεσων ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων.

Ενδιάμεση Ενοποιημένη Κατάσταση Αποτελεσμάτων

	Σημείωση	Εξάμηνο που έληξε την 30 Ιουνίου		Τρίμηνο που έληξε την 30 Ιουνίου	
		2019 € εκατ.	2018 € εκατ.	2019 € εκατ.	2018 € εκατ.
Καθαρά έσοδα από τόκους	7	685	711	342	356
Καθαρά έσοδα από τραπεζικές αμοιβές και προμήθειες	8	134	133	71	72
Έσοδα από μη τραπεζικές υπηρεσίες	31	22	5	19	2
Αποτελέσματα χαρτοφυλακίου συναλλαγών		(6)	11	(6)	3
Αποτελέσματα από επενδυτικούς τίτλους	16	44	46	32	22
Λοιπά έσοδα/(έξοδα)	12,31	33	7	31	6
Λειτουργικά έσοδα		912	913	489	461
Λειτουργικά έξοδα	9	(442)	(436)	(224)	(217)
Λειτουργικά κέρδη προ απομειώσεων, προβλέψεων και εξόδων αναδιάρθρωσης		470	477	265	244
Προβλέψεις για πιστωτικούς κινδύνους από δάνεια και απαιτήσεις πελατών	10	(348)	(337)	(183)	(170)
Λοιπές ζημιές απομείωσης και προβλέψεις	11	(17)	(4)	(11)	(2)
Έξοδα αναδιάρθρωσης	11	(81)	(44)	(75)	(8)
Αναλογία κερδών από επενδύσεις σε συγγενείς εταιρείες και κοινοπραξίες	18	3	27	2	15
Κέρδη/(ζημιές) προ φόρου		27	119	(2)	79
Φόρος εισοδήματος	12	2	(37)	8	(29)
Καθαρά κέρδη από συνεχιζόμενες δραστηριότητες		29	82	6	50
Καθαρές ζημιές από μη συνεχιζόμενες δραστηριότητες	13	(3)	(46)	(0)	(49)
Καθαρά κέρδη που αναλογούν στους μετόχους		26	36	6	1
		€	€	€	€
Κέρδη ανά μετοχή					
-Βασικά και προσαρμοσμένα κέρδη ανά μετοχή	6	0,01	0,02	0,00	0,00
Κέρδη ανά μετοχή από συνεχιζόμενες δραστηριότητες					
-Βασικά και προσαρμοσμένα κέρδη ανά μετοχή	6	0,01	0,04	0,00	0,02

Οι σημειώσεις στις σελίδες 6 έως 49 αποτελούν αναπόσπαστο μέρος αυτών των ενδιάμεσων ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων.

Ενδιάμεση Ενοποιημένη Κατάσταση Συνολικού Αποτελέσματος

	Εξάμηνο που έληξε την 30 Ιουνίου		Τρίμηνο που έληξε την 30 Ιουνίου	
	2019	2018	2019	2018
	€ εκατ.	€ εκατ.	€ εκατ.	€ εκατ.
Καθαρά κέρδη	26	36	6	1
Λοιπά αποτελέσματα απευθείας στην καθαρή θέση:				
Ποσά που αναταξινομήθηκαν ή ενδέχεται να αναταξινομηθούν μεταγενέστερα στην κατάσταση αποτελεσμάτων:				
Αντιστάθμιση ταμειακών ροών				
- μεταβολή στην εύλογη αξία, μετά από φόρους	1	11	1	6
- μεταφορά στο λογαριασμό αποτελεσμάτων, μετά από φόρους	(11)	(7)	(5)	(3)
Χρεωστικοί τίτλοι στην εύλογη αξία μέσω των λοιπών αποτελεσμάτων απευθείας στην καθαρή θέση				
- μεταβολή στην εύλογη αξία, μετά από φόρους (σημ. 16)	447	(49)	314	12
- μεταφορά στο λογαριασμό αποτελεσμάτων, μετά από φόρους	(216)	(35)	(102)	(15)
Συναλλαγματικές διαφορές				
- συναλλαγματικές διαφορές δραστηριοτήτων εξωτερικού	1	(10)	0	(5)
- μεταφορά στο λογαριασμό αποτελεσμάτων, λόγω πώλησης δραστηριοτήτων εξωτερικού (σημ. 13)	0	34	0	34
Συγγενείς εταιρείες και κοινοπραξίες				
- μεταβολή αναλογίας λοιπών αποτελεσμάτων συγγενών εταιρειών και κοινοπραξιών, μετά από φόρους	37	(28)	23	(12)
Λοιπά αποτελέσματα απευθείας στην καθαρή θέση	259	(84)	231	17
Συνολικό αποτέλεσμα μετά από φόρο που αναλογεί στους μετόχους:				
- από συνεχιζόμενες δραστηριότητες	288	(48)	237	22
- από μη συνεχιζόμενες δραστηριότητες	(3)	0	-	(4)
	285	(48)	237	18

Οι σημειώσεις στις σελίδες 6 έως 49 αποτελούν αναπόσπαστο μέρος αυτών των ενδιάμεσων ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων.

Ενδιάμεση Ενοποιημένη Κατάσταση Μεταβολών Καθαρής Θέσης

	Μετοχικό κεφάλαιο- κοινές μετοχές € εκατ.	Υπέρ το άρτιο € εκατ.	Ειδικά αποθεματικά € εκατ.	Αποτελέσματα εις νέον € εκατ.	Μετοχικό κεφάλαιο- προνομιούχες μετοχές € εκατ.	Προνομιούχοι τίτλοι € εκατ.	Δικαιώματα τρίτων € εκατ.	Σύνολο € εκατ.
Υπόλοιπο την 1 Ιανουαρίου 2018	655	8.055	8.005	(10.561)	950	43	3	7.150
Επίπτωση υιοθέτησης ΔΠΧΑ 9 την 1 Ιανουαρίου 2018	-	-	9	(1.094)	-	-	(0)	(1.085)
Υπόλοιπο την 1 Ιανουαρίου 2018, αναμορφωμένο	655	8.055	8.014	(11.655)	950	43	3	6.065
Καθαρά κέρδη	-	-	-	36	-	-	0	36
Λοιπά αποτελέσματα απευθείας στην καθαρή θέση	-	-	(84)	-	-	-	0	(84)
Συνολικό αποτέλεσμα μετά από φόρο για το εξάμηνο που έληξε την 30 Ιουνίου 2018	-	-	(84)	36	-	-	0	(48)
Εξαγορά προνομιούχων μετοχών	-	-	-	-	(950)	-	-	(950)
Μείωση μετοχικού κεφαλαίου σε θυγατρικές με δικαιώματα τρίτων	-	-	-	-	-	-	(1)	(1)
Μεταβολές των ποσοστών συμμετοχής σε θυγατρικές εταιρείες	-	-	-	(0)	-	-	(2)	(2)
(Αγορά)/πώληση ιδίων μετοχών	(0)	(1)	-	0	-	-	-	(1)
Πληρωμή μερίσματος προνομιούχων τίτλων και επαναγορά μετά από φόρους	-	-	-	(0)	-	(1)	-	(1)
	(0)	(1)	-	(0)	(950)	(1)	(3)	(955)
Υπόλοιπο την 30 Ιουνίου 2018	655	8.054	7.930	(11.619)	-	42	0	5.062
Υπόλοιπο την 1 Ιανουαρίου 2019	655	8.055	7.797	(11.518)	-	42	0	5.031
Καθαρά κέρδη	-	-	-	26	-	-	0	26
Λοιπά αποτελέσματα απευθείας στην καθαρή θέση	-	-	259	-	-	-	-	259
Συνολικό αποτέλεσμα μετά από φόρο για το εξάμηνο που έληξε την 30 Ιουνίου 2019	-	-	259	26	-	-	0	285
Συγχώνευση με την Grivalia Properties A.E.E.A.Π. (σημ. 31)	197	-	-	890	-	-	-	1.087
(Αγορά)/πώληση ιδίων μετοχών (σημ. 26)	(0)	(2)	-	(1)	-	-	-	(3)
Πληρωμή μερίσματος προνομιούχων τίτλων, μετά από φόρους	-	-	-	(1)	-	-	-	(1)
	197	(2)	-	888	-	-	-	1.083
Υπόλοιπο την 30 Ιουνίου 2019	852	8.053	8.056	(10.604)	-	42	0	6.399

Σημ. 26

Σημ. 26

Σημ. 24

Σημ. 27

Οι σημειώσεις στις σελίδες 6 έως 49 αποτελούν αναπόσπαστο μέρος αυτών των ενδιάμεσων ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων.

Ενδιάμεση Ενοποιημένη Κατάσταση Ταμειακών Ροών

Σημείωση	Εξάμηνο που έληξε την 30 Ιουνίου	
	2019 € εκατ.	2018 € εκατ.
Ταμειακές ροές από συνεχιζόμενες λειτουργικές δραστηριότητες		
Κέρδη προ φόρου από συνεχιζόμενες δραστηριότητες	27	119
Προσαρμογές για:		
Προβλέψεις για πιστωτικούς κινδύνους από δάνεια και απαιτήσεις πελατών	10	337
Λοιπές ζημιές απομείωσης, προβλέψεις και έξοδα αναδιάρθρωσης	11	48
Αποσβέσεις ενσώματων και άυλων παγίων στοιχείων	9	31
Λοιπά αποτελέσματα από επενδυτικούς τίτλους	29	(73)
Αποτελέσματα από πιστωτικούς τίτλους	24	35
Λοιπές προσαρμογές	31	(29)
	547	468
Μεταβολές λογαριασμών που σχετίζονται με τις λειτουργικές δραστηριότητες		
Καθαρή (αύξηση)/μείωση σε ταμείο και διαθέσιμα σε κεντρικές τράπεζες	(69)	(116)
Καθαρή (αύξηση)/μείωση σε τίτλους εμπορικού χαρτοφυλακίου	(76)	(37)
Καθαρή (αύξηση)/μείωση σε απαιτήσεις από χρηματοπιστωτικά ιδρύματα	(542)	104
Καθαρή (αύξηση)/μείωση σε δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες	(584)	(410)
Καθαρή (αύξηση)/μείωση σε παράγωγα χρηματοοικονομικά μέσα	144	26
Καθαρή (αύξηση)/μείωση σε λοιπά στοιχεία ενεργητικού	(137)	(202)
Καθαρή αύξηση/(μείωση) σε υποχρεώσεις προς κεντρικές τράπεζες και χρηματοπιστωτικά ιδρύματα	(742)	(3.671)
Καθαρή αύξηση/(μείωση) σε υποχρεώσεις προς πελάτες	1.160	2.545
Καθαρή αύξηση/(μείωση) σε λοιπές υποχρεώσεις	(14)	(91)
	(860)	(1.852)
Φόρος εισοδήματος που πληρώθηκε	(10)	(8)
Καθαρές ταμειακές ροές από/(σε) συνεχιζόμενες λειτουργικές δραστηριότητες	(323)	(1.392)
Ταμειακές ροές από συνεχιζόμενες επενδυτικές δραστηριότητες		
Απόκτηση ενσώματων και άυλων παγίων στοιχείων	(50)	(55)
Εισπράξεις από πώληση ενσώματων και άυλων παγίων στοιχείων	13	33
(Αγορές)/πωλήσεις και λήξεις επενδυτικών τίτλων	1.327	626
Απόκτηση θυγατρικών και της Grivalia, μετά από αποκτηθέντα ταμειακά διαθέσιμα	31	(7)
Απόκτηση συμμετοχών σε συγγενείς εταιρείες και κοινοπραξίες	18	-
Πώληση θυγατρικών, μετά από πωληθέντα ταμειακά διαθέσιμα	17	(93)
Μερίσματα που εισπράχθηκαν από επενδυτικούς τίτλους, συγγενείς εταιρείες και κοινοπραξίες	4	17
Καθαρές ταμειακές ροές από/(σε) συνεχιζόμενες επενδυτικές δραστηριότητες	1.751	521
Ταμειακές ροές από συνεχιζόμενες χρηματοδοτικές δραστηριότητες		
(Αποπληρωμές)/ εισπράξεις από πιστωτικούς τίτλους	24	776
Επιστροφή κεφαλαίου από μη συνεχιζόμενες δραστηριότητες	-	50
Αποπληρωμή υποχρεώσεων από μισθώσεις	29	-
Μερίσματα που πληρώθηκαν στους κατόχους προνομιούχων τίτλων (Αγορά)/πώληση ιδίων μετοχών	27	(1)
Εξαγορά προνομιούχων μετοχών, μετά από έξοδα	24	(4)
Καθαρές ταμειακές ροές από/(σε) συνεχιζόμενες χρηματοδοτικές δραστηριότητες	(7)	820
Επίπτωση διακύμανσης συναλλαγματικών ισοτιμιών στα ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα	0	0
Καθαρή αύξηση/(μείωση) στα ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα από συνεχιζόμενες δραστηριότητες	1.421	(51)
Καθαρές ταμειακές ροές από/(σε) μη συνεχιζόμενες λειτουργικές δραστηριότητες	-	(104)
Καθαρές ταμειακές ροές από/(σε) μη συνεχιζόμενες επενδυτικές δραστηριότητες	-	1
Καθαρές ταμειακές ροές από/(σε) μη συνεχιζόμενες χρηματοδοτικές δραστηριότητες	-	(51)
Επίπτωση διακύμανσης συναλλαγματικών ισοτιμιών στα ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα	-	0
Καθαρή αύξηση/(μείωση) στα ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα από μη συνεχιζόμενες δραστηριότητες	-	(154)
Ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα έναρξης περιόδου	29	2.143
Ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα λήξης περιόδου	29	1.938

Οι σημειώσεις στις σελίδες 6 έως 49 αποτελούν αναπόσπαστο μέρος αυτών των ενδιάμεσων ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων.

1. Γενικές πληροφορίες

Η Eurobank Εργασίας Α.Ε. (η «Τράπεζα») και οι θυγατρικές της εταιρείες (ο «Όμιλος») δραστηριοποιούνται στους τομείς τραπεζικής ιδιωτών πελατών και επιχειρήσεων, διαχείρισης περιουσίας και κεφαλαίων, treasury και κεφαλαιαγορών καθώς και στη παροχή άλλων υπηρεσιών. Η Τράπεζα έχει συσταθεί στην Ελλάδα και οι μετοχές της είναι εισηγμένες στο Χρηματιστήριο Αθηνών. Ο Όμιλος δραστηριοποιείται κυρίως στην Ελλάδα και στις περιοχές της Κεντρικής και Νοτιοανατολικής Ευρώπης.

Οι εν λόγω ενδιάμεσες ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις εγκρίθηκαν από το Διοικητικό Συμβούλιο την 28 Αυγούστου 2019. Η Έκθεση Επισκόπησης Ενδιάμεσης Χρηματοοικονομικής Πληροφόρησης Ανεξάρτητου Ορκωτού Ελεγκτή περιλαμβάνεται στην ενότητα III της Οικονομικής Έκθεσης για την περίοδο που έληξε την 30 Ιουνίου 2019.

2. Πλαίσιο σύνταξης οικονομικών καταστάσεων και βασικές λογιστικές αρχές

Οι εν λόγω συνοπτικές ενοποιημένες ενδιάμεσες οικονομικές καταστάσεις έχουν συνταχθεί σύμφωνα με το Διεθνές Λογιστικό Πρότυπο (ΔΛΠ) 34 «Ενδιάμεσες Οικονομικές Καταστάσεις» όπως αυτό έχει υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση (ΕΕ). Οι συνοπτικές ενοποιημένες ενδιάμεσες οικονομικές καταστάσεις δεν περιλαμβάνουν όλες τις πληροφορίες και γνωστοποιήσεις που απαιτούνται στις ετήσιες οικονομικές καταστάσεις και πρέπει να εξετάζονται σε συνάρτηση με τις ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις για τη χρήση που έληξε την 31 Δεκεμβρίου 2018. Τα συγκριτικά στοιχεία, όπου κρίθηκε αναγκαίο, έχουν αναπροσαρμοστεί ώστε να συνάδουν με τις αλλαγές στην παρουσίαση που υιοθέτησε ο Όμιλος κατά την τρέχουσα περίοδο. Εκτός εάν αναφέρεται διαφορετικά, τα οικονομικά στοιχεία που παρουσιάζονται σε ευρώ έχουν στρογγυλοποιηθεί στο πλησιέστερο εκατομμύριο.

Οι λογιστικές αρχές και οι μέθοδοι υπολογισμού που εφαρμόστηκαν σ' αυτές τις ενοποιημένες ενδιάμεσες οικονομικές καταστάσεις είναι συνεπείς με εκείνες των ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων για τη χρήση που έληξε την 31 Δεκεμβρίου 2018, εκτός εάν αναφέρεται διαφορετικά κατωτέρω.

Εκτιμήσεις για τη συνέχιση της δραστηριότητας του Ομίλου

Οι ενδιάμεσες οικονομικές καταστάσεις έχουν συνταχθεί με βάση την αρχή της συνεχιζόμενης δραστηριότητας (going concern), η οποία κρίθηκε ως κατάλληλη από το Διοικητικό Συμβούλιο, αξιολογώντας τα ακόλουθα:

α) Ο Όμιλος δραστηριοποιείται σε ένα περιβάλλον με θετικούς ρυθμούς ανάπτυξης τόσο στην Ελλάδα όσο και στις άλλες χώρες που έχει σημαντική παρουσία. Ειδικότερα, το 2019, ο πραγματικός ρυθμός ανάπτυξης της ελληνικής οικονομίας (η βασική αγορά του Ομίλου) αναμένεται να ανέλθει σε 2,1%, σύμφωνα με τις προβλέψεις της Ευρωπαϊκής Επιτροπής του Ιουλίου 2019 (2018: 1,9% σύμφωνα με την εκτίμηση της Ελληνικής Στατιστικής Αρχής (ΕΛΣΤΑΤ)). Με βάση τα στοιχεία της ΕΛΣΤΑΤ και του Υπουργείου Οικονομικών, το ποσοστό ανεργίας τον Απρίλιο 2019 ήταν 17,6% (Απρίλιος 2018: 19,8%) και το πρωτογενές πλεόνασμα για το 2018 ανήλθε σε 4,3% του ΑΕΠ. Η πρόβλεψη του Προγράμματος Σταθερότητας για το πρωτογενές πλεόνασμα του 2019 είναι 4,1% του ΑΕΠ.

Κατόπιν της επιτυχούς ολοκλήρωσης του τρίτου προγράμματος οικονομικής σταθεροποίησης (ΤΠΟΣ) τον Αύγουστο του 2018, η Ελλάδα εντάχθηκε σε πρόγραμμα Ενισχυμένης Εποπτείας (ΕΕ), η οποία προβλέπει τριμηνιαίες αξιολογήσεις. Μέχρι τώρα, η Ελλάδα έχει ολοκληρώσει τις τρεις πρώτες διαδοχικές αξιολογήσεις, η τελευταία εκ των οποίων ολοκληρώθηκε στις αρχές Ιουνίου 2019. Η ολοκλήρωση της τέταρτης αξιολόγησης αναμένεται στα μέσα Σεπτεμβρίου 2019. Την 5 Απριλίου 2019, το Eurogroup ενέκρινε την καταβολή ποσού € 970 εκατ. από την εφαρμογή των μέτρων ελάφρυνσης χρέους που είναι συνδεδεμένα με την υλοποίηση του προγράμματος ΕΕ. Το πρώτο εξάμηνο του 2019, το Ελληνικό Δημόσιο εδραίωσε την πρόσβαση στις αγορές μέσω της πραγματοποίησης επιτυχούς εκδόσεως 5ετούς ομολόγου την 29 Ιανουαρίου 2019 συνολικού ύψους € 2,5 δις και απόδοσης 3,6%, 10ετούς ομολόγου την 6 Μαρτίου 2019 συνολικού ύψους € 2,5 δις και απόδοσης 3,9% και 7ετούς ομολόγου την 16 Ιουλίου 2019 συνολικού ύψους € 2,5 δις και απόδοσης 1,9%.

Σε ότι αφορά τις οικονομικές προοπτικές για τους επόμενους 12 μήνες, οι κύριοι μακροοικονομικοί κίνδυνοι και οι παράγοντες αβεβαιότητας στην Ελλάδα σχετίζονται με (i) την τήρηση των θεσμοθετημένων μεταρρυθμίσεων και την απρόσκοπτη εφαρμογή των ήδη συμφωνηθεισών μεταρρυθμίσεων και ιδιωτικοποιήσεων για να επιτευχθούν οι στόχοι και τα ορόσημα της περιόδου εποπτείας της χώρας μετά τη λήξη του προγράμματος, (ii) την επίδραση στην οικονομική δραστηριότητα και στην προσέλκυση άμεσων επενδύσεων, των δημοσιονομικών και των σχετικών με την κοινωνική ασφάλιση μέτρων, τα οποία συμφωνήθηκαν στο πλαίσιο των αξιολογήσεων του ΤΠΟΣ και του προγράμματος ΕΕ, (iii) τη δυνατότητα προσέλκυσης νέων επενδύσεων στη χώρα και (iv) τις γεωπολιτικές και μακροοικονομικές συνθήκες στην εγγύς ή ευρύτερη περιοχή, συμπεριλαμβανομένων των επιπτώσεων της διατήρησης ενός οικονομικού περιβάλλοντος χαμηλών/αρνητικών επιτοκίων και τους εξωτερικούς κλυδωνισμούς από μια

επιβράδυνση της περιφερειακής και/ή της παγκόσμιας οικονομίας. Η επέλευση των ανωτέρω κινδύνων θα μπορούσε να έχει αρνητικές συνέπειες στη ρευστότητα, στην κεφαλαιακή επάρκεια και στην κερδοφορία των Ελληνικών τραπεζών. Ο Όμιλος παρακολουθεί στενά τις εξελίξεις σχετικά με το μακροοικονομικό περιβάλλον στην Ελλάδα και στην ευρύτερη περιοχή λαμβάνοντας υπόψη την άμεση και έμμεση έκθεσή του στον πιστωτικό κίνδυνο του Ελληνικού Δημοσίου.

β) Η συγχώνευση με τη Grivalia τον Μάιο του 2019 ενίσχυσε περαιτέρω την κεφαλαιακή θέση της Eurobank οδηγώντας τους δείκτες συνολικής κεφαλαιακής επάρκειας (CAD) και CET1 σε 18,4% και 15,9% αντίστοιχα την 30 Ιουνίου 2019. Τα καθαρά κέρδη που αναλογούν στους μετόχους διαμορφώθηκαν σε € 26 εκατ. (€ 90 εκατ. καθαρά κέρδη από συνεχιζόμενες δραστηριότητες προ εξόδων αναδιάρθρωσης ποσού € 61 εκατ., μετά φόρου) για το πρώτο εξάμηνο του 2019. Επιπλέον, η Τράπεζα εξάλειψε την χρηματοδότηση από τον Έκτακτο Μηχανισμό Παροχής Ρευστότητας (Emergency Liquidity Assistance – ELA) στο τέλος Ιανουαρίου 2019. Το πρώτο εξάμηνο του 2019, οι καταθέσεις του Ομίλου αυξήθηκαν κατά € 2,2 δις (εκ των οποίων € 1,1 δις συνδέεται με την απόκτηση της Pigeus Bank Bulgaria) και ανήλθαν σε € 41,3 δις (31 Δεκεμβρίου 2018: € 39,1 δις), βελτιώνοντας τον δείκτη δανείων προς καταθέσεις (L/D) του Ομίλου σε 86.5% την 30 Ιουνίου 2019 (31 Δεκεμβρίου 2018: 92,6%).

γ) Στο τέλος του Ιουνίου 2019, η Τράπεζα σύναψε δεσμευτική συμφωνία για την πώληση του 95% των ομολογιών ενδιάμεσης και χαμηλής σειράς κατάταξης (mezzanine and junior notes) μιας τιτλοποίησης χαρτοφυλακίου στεγαστικών δανείων λογιστικής αξίας προ προβλέψεων περίπου € 2 δις (Project Pillar, αποτελούμενη κυρίως από Μη Εξυπηρετούμενα Ανοίγματα (Non Performing Exposures - NPEs)), η οποία αντιπροσωπεύει το δεύτερο σημαντικό ορόσημο για την εκτέλεση του εμπροσθοβαρούς σχεδίου της Τράπεζας για την εξυγίανση του ισολογισμού της (σημείωση 15). Στις 30 Ιουνίου 2019, λαμβάνοντας υπόψη την ανωτέρω συναλλαγή, το υπόλοιπο των NPEs στο αποσβέσιμο κόστος του Ομίλου μειώθηκε σε € 14,3 δις οδηγώντας τον δείκτη NPE σε 32,8% (31 Δεκεμβρίου 2018: 37%). Στο προσεχές διάστημα, η Τράπεζα βρίσκεται σε διαδικασία ολοκλήρωσης των δύο εναπομένουσων ενεργειών του σχεδίου της, ειδικότερα, α) την πώληση του 20% των mezzanine και junior notes μιας τιτλοποίησης μεικτού χαρτοφυλακίου NPEs λογιστικής αξίας προ προβλέψεων περίπου € 7,5 δις (Project Cairo) και β) την πώληση της πλειοψηφίας των μετοχών της κατά 100% θυγατρικής της Eurobank, Ανώνυμη Εταιρεία Διαχείρισης Απαιτήσεων από Δάνεια και Πιστώσεις («FPS»), η οποία είναι αδειοδοτημένη εταιρεία διαχείρισης δανείων (Project Europe) (σημείωση 24).

Εκτίμηση για τη συνέχιση της δραστηριότητας

Το Διοικητικό Συμβούλιο, λαμβάνοντας υπόψη τους ανωτέρω παράγοντες που σχετίζονται με την επάρκεια της κεφαλαιακής θέσης και της ρευστότητας του Ομίλου, καθώς επίσης και την πρόοδο που έχει επιτευχθεί στην εφαρμογή του σχεδίου επιτάχυνσης της μείωσης των NPEs, έκρινε ότι οι οικονομικές καταστάσεις του Ομίλου μπορούν να συνταχθούν με βάση την αρχή της συνεχιζόμενης δραστηριότητας (going concern).

Νέα πρότυπα, τροποποιήσεις προτύπων και διερμηνείες που υιοθετήθηκαν από τον Όμιλο

Τα ακόλουθα νέα πρότυπα, οι τροποποιήσεις σε πρότυπα και οι νέες ερμηνείες, όπως εκδόθηκαν από το Συμβούλιο Διεθνών Λογιστικών Προτύπων (ΣΔΛΠ) και την Επιτροπή Διερμηνειών των ΔΠΧΑ (ΕΔΔΠΧΑ) και υιοθετήθηκαν από την Ευρωπαϊκή Ένωση (ΕΕ), είναι σε ισχύ από την 1 Ιανουαρίου 2019:

ΔΠΧΑ 9, Τροποποίηση- Χαρακτηριστικά προεξόφλησης με αρνητικό αντιστάθμισμα

Η τροποποίηση μεταβάλλει τις απαιτήσεις του ΔΠΧΑ 9 προκειμένου να επιτρέψει την επιμέτρηση ενός χρηματοοικονομικού στοιχείου ενεργητικού στο αποσβέσιμο κόστος ή στην εύλογη αξία μέσω των λοιπών αποτελεσμάτων ανάλογα με το επιχειρηματικό μοντέλο, ακόμη και στην περίπτωση δικαιωμάτων πρόωρης εξόφλησης τα οποία θα μπορούσαν να έχουν ως αποτέλεσμα το μέρος που προκάλεσε την πρόωρη λήξη να λάβει αποζημίωση από το άλλο μέρος (αρνητική αποζημίωση). Κατά συνέπεια, τα εν λόγω χρηματοοικονομικά στοιχεία του ενεργητικού μπορούν τώρα να επιμετρηθούν στο αποσβέσιμο κόστος ή στην εύλογη αξία μέσω των λοιπών αποτελεσμάτων απευθείας στην καθαρή θέση (FVOCI), ανεξάρτητα από το γεγονός ή την κατάσταση που προκάλεσε την πρόωρη λήξη της σύμβασης και ανεξάρτητα από το ποιο μέρος καταβάλλει ή λαμβάνει την εύλογη αποζημίωση για την πρόωρη λήξη. Η εφαρμογή του ΔΠΧΑ 9 πριν την τροποποίηση πιθανότατα θα είχε ως αποτέλεσμα τα εν λόγω χρηματοοικονομικά στοιχεία του ενεργητικού να μην πληρούν τα κριτήρια αξιολόγησης που αφορούν αποκλειστικά σε πληρωμές κεφαλαίου και τόκων (SPPI), και επομένως να επιμετρώνται στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων.

Επιπλέον, η τροποποίηση επιβεβαιώνει και το λογιστικό χειρισμό της τροποποίησης χρηματοοικονομικών υποχρεώσεων σύμφωνα με το ΔΠΧΑ 9. Συγκεκριμένα, όταν μια χρηματοοικονομική υποχρέωση που επιμετράται στο αποσβέσιμο κόστος τροποποιείται χωρίς αυτό να οδηγεί σε αποαγνώρισή της, τότε το κέρδος ή η ζημιά που υπολογίζεται ως η διαφορά μεταξύ των αρχικών συμβατικών ταμειακών ροών και των τροποποιημένων ταμειακών ροών, προεξοφλημένων με το αρχικό πραγματικό επιτόκιο, θα πρέπει να αναγνωρίζεται στην κατάσταση αποτελεσμάτων.

Η υιοθέτηση της τροποποίησης δεν είχε επίπτωση στις ενδιάμεσες ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις του Ομίλου.

ΕΔΔΠΧΑ 23, Αβεβαιότητα σχετικά με Χειρισμούς Φόρου Εισοδήματος

Η διερμηνεία παρέχει διευκρινίσεις ως προς την εφαρμογή των απαιτήσεων αναγνώρισης και επιμέτρησης του ΔΛΠ 12 «Φόροι Εισοδήματος» όταν υπάρχει αβεβαιότητα σχετικά με χειρισμούς φόρου εισοδήματος. Σε αυτή την περίπτωση, η αναγνώριση και η επιμέτρηση των τρεχουσών ή αναβαλλόμενων φορολογικών απαιτήσεων ή υποχρεώσεων βασίζεται στο φορολογητέο κέρδος (φορολογική ζημιά), στη φορολογική βάση, σε μη χρησιμοποιηθείσες φορολογικές ζημιές, καθώς και φορολογικές απαιτήσεις και φορολογικούς συντελεστές που καθορίζονται εφαρμόζοντας την ΕΔΔΠΧΑ 23.

Σύμφωνα με τη διερμηνεία, κάθε αβεβαιότητα σχετικά με χειρισμό φόρου εξετάζεται διακριτά ή σε συνδυασμό με άλλες, ανάλογα με το ποια προσέγγιση προβλέπει καλύτερα την άρση της αβεβαιότητας και η οικονομική οντότητα θα πρέπει να υποθέσει ότι μια φορολογική αρχή που έχει το δικαίωμα να εξετάσει χειρισμούς φόρων θα τους εξετάσει και θα έχει πλήρη γνώση κάθε σχετικής πληροφορίας.

Αν μια οικονομική οντότητα καταλήξει ότι είναι πιθανό η φορολογική αρχή να αποδεχθεί έναν αβέβαιο χειρισμό φόρου, θα πρέπει να προσδιορίσει τη λογιστική αντιμετώπιση των φόρων εισοδήματος σύμφωνα με αυτόν τον χειρισμό φόρου. Αν καταλήξει ότι δεν είναι πιθανό ο χειρισμός να γίνει αποδεκτός, το αποτέλεσμα της αβεβαιότητας στον λογιστικό χειρισμό του φόρου εισοδήματος θα αποτυπωθεί στην περίοδο κατά την οποία έγινε ο προσδιορισμός αυτός, χρησιμοποιώντας τη μέθοδο που προβλέπει καλύτερα την άρση της αβεβαιότητας (δηλαδή το μοναδικό πιο πιθανό ποσό ή τη μέθοδο της αναμενόμενης αξίας που ακολουθεί μια σταθμισμένη προσέγγιση πιθανοτήτων).

Οι παραδοχές και οι εκτιμήσεις που έγιναν για την αναγνώριση και την επιμέτρηση αβέβαιων χειρισμών φόρων θα πρέπει να επανεξετάζονται όποτε οι συνθήκες μεταβάλλονται ή προκύπτουν νέες πληροφορίες που επηρεάζουν τις παραδοχές αυτές (π.χ. ενέργειες από τη φορολογική αρχή, στοιχεία ότι έχει λάβει μια συγκεκριμένη θέση σε σχέση με κάποιο παρόμοιο θέμα ή η λήξη του δικαιώματος της να εξετάσει έναν συγκεκριμένο χειρισμό φόρου).

ΔΠΧΑ 16, Μισθώσεις

Το ΔΠΧΑ 16, το οποίο αντικαθιστά το ΔΛΠ 17 «Μισθώσεις» και σχετικές διερμηνείες, εισάγει ένα ενιαίο μοντέλο λογιστικής, εντός ισολογισμού για τους μισθωτές, σύμφωνα με το οποίο η ταξινόμηση των μισθώσεων από την πλευρά του μισθωτή, ως λειτουργικές ή χρηματοδοτικές μισθώσεις, καταργείται και όλες οι μισθώσεις αντιμετωπίζονται παρόμοια με τις χρηματοδοτικές μισθώσεις σύμφωνα με το ΔΛΠ 17.

Ο ορισμός της μίσθωσης σύμφωνα με το ΔΠΧΑ 16 αφορά κυρίως την έννοια του ελέγχου. Το νέο πρότυπο διαχωρίζει τις μισθώσεις από τις συμβάσεις παροχής υπηρεσιών με βάση το κατά πόσο η χρήση ενός καθορισμένου περιουσιακού στοιχείου ελέγχεται από τον πελάτη. Έλεγχος θεωρείται ότι υφίσταται όταν ο πελάτης έχει:

- Το δικαίωμα να αποκτήσει ουσιαστικά όλα τα οικονομικά οφέλη από τη χρήση του καθορισμένου περιουσιακού στοιχείου, και
- Το δικαίωμα να κατευθύνει τη χρήση του καθορισμένου περιουσιακού στοιχείου

Το ΔΠΧΑ 16 προβλέπει την αναγνώριση του «δικαιώματος χρήσης μισθωμένου στοιχείου ενεργητικού» ('right of use asset') και της «υποχρέωσης από μισθώσεις» ('lease liability'), κατά την έναρξη της μίσθωσης, σε περίπτωση που υπάρχει σύμβαση ή μέρος σύμβασης που αποδίδει στον μισθωτή το δικαίωμα χρήσης ενός περιουσιακού στοιχείου για μία χρονική περίοδο έναντι τιμήματος.

Το δικαίωμα χρήσης μισθωμένου στοιχείου ενεργητικού, αρχικά επιμετράται στο κόστος, το οποίο αποτελείται από το ποσό της υποχρέωσης από μισθώσεις, πλέον τα μισθώματα που καταβλήθηκαν στον εκμισθωτή κατά ή πριν την ημερομηνία έναρξης της μίσθωσης αφαιρουμένων τυχόν κινήτρων προς τον μισθωτή που εισπράχθηκαν, την αρχική εκτίμηση για κόστη αποκατάστασης και αρχικά άμεσα κόστη που πραγματοποιήθηκαν από τον μισθωτή, και εν συνεχεία επιμετράται στο κόστος, μείον σωρευμένες αποσβέσεις και απομείωση. Η υποχρέωση από μισθώσεις, αρχικά αναγνωρίζεται στην παρούσα αξία των μισθωμάτων κατά την διάρκεια της περιόδου μίσθωσης που ακόμη δεν έχουν καταβληθεί.

Κατά συνέπεια, η σταθερή μέθοδος αναγνώρισης του εξόδου από λειτουργικές μισθώσεις σύμφωνα με το ΔΛΠ 17 αντικαθίσταται από την απόσβεση του «δικαιώματος χρήσης μισθωμένου στοιχείου ενεργητικού» και τον τόκο-έξοδο της «υποχρέωσης από μισθώσεις». Η αναγνώριση των στοιχείων ενεργητικού και παθητικού από τους μισθωτές, όπως περιγράφεται ανωτέρω, δεν απαιτείται για ορισμένες βραχυπρόθεσμης διάρκειας μισθώσεις και μισθώσεις στοιχείων ενεργητικού χαμηλής αξίας. Ο λογιστικός χειρισμός για τους εκμισθωτές δεν επηρεάζεται ουσιαστικά από τις απαιτήσεις του ΔΠΧΑ 16.

Υιοθέτηση του ΔΠΧΑ 16

Ο Όμιλος εφάρμοσε τις απαιτήσεις του ΔΠΧΑ 16 την 1 Ιανουαρίου 2019. Ο Όμιλος έχει επιλέξει την τροποποιημένη αναδρομική εφαρμογή του ΔΠΧΑ 16 και συνεπώς η συγκριτική πληροφόρηση δεν αναπροσαρμόστηκε.

Κατά τη μετάβαση, ο Όμιλος έκανε χρήση της πρακτικής λύσης που είναι διαθέσιμη για τη μετάβαση στο ΔΠΧΑ 16 να μην επαναξιολογήσει κατά πόσο μια σύμβαση αποτελεί ή περιέχει μίσθωση. Συνεπώς, οι υφιστάμενες συμβάσεις που είχαν ταξινομηθεί προηγουμένως ως συμβάσεις παροχής υπηρεσιών όπως τα ATMs, τα APSs και οι υπηρεσίες εκτυπώσεων δεν ταξινομήθηκαν ως μισθώσεις σύμφωνα με το ΔΠΧΑ 16, ενώ ο ορισμός που παρατίθεται στο ΔΠΧΑ 16 εφαρμόζεται σε όλες τις συμβάσεις που συνάφθηκαν ή τροποποιήθηκαν την 1 Ιανουαρίου 2019 ή μεταγενέστερα.

Σύμφωνα με το ΔΠΧΑ 16, κατά την ημερομηνία έναρξης της μίσθωσης, ο Όμιλος ως μισθωτής αναγνωρίζει δικαιώματα χρήσης μισθωμένων στοιχείων ενεργητικού και υποχρεώσεις από μισθώσεις στον ισολογισμό, τα οποία επιμετρώνται αρχικά στην παρούσα αξία των μελλοντικών μισθωμάτων.

Ο Όμιλος εφάρμοσε αυτή την αρχική επιμέτρηση σε όλες τις μισθώσεις, εξαιρουμένων αυτών με περίοδο μίσθωσης 12 μηνών ή μικρότερη, και των μισθώσεων χαμηλής αξίας (δηλ. μικρότερης των € 5.000), κάνοντας χρήση των σχετικών εξαιρέσεων για τις βραχυπρόθεσμες μισθώσεις και τις μισθώσεις στις οποίες το υποκείμενο περιουσιακό στοιχείο έχει χαμηλή αξία. Ο Όμιλος επίσης υιοθέτησε την πρακτική λύση να μην διαχωριστούν τα στοιχεία που δεν πληρούν τον ορισμό της μίσθωσης από αυτά που τον πληρούν.

Κατά την εφαρμογή της τροποποιημένης αναδρομικής προσέγγισης, ο Όμιλος χρησιμοποίησε τις παρακάτω κύριες εκτιμήσεις και παραδοχές:

- Προκειμένου να καθοριστεί η περίοδος μίσθωσης των μισθώσεων στις οποίες ο Όμιλος είναι ο μισθωτής, περιλαμβανόμενων και των μισθώσεων αορίστου διάρκειας, ελήφθησαν υπόψη όλα τα σχετικά γεγονότα και συνθήκες, όπως οι μελλοντικές ανάγκες στέγασης και η αναμενόμενη χρήση, και ασκήθηκε κρίση. Επιπροσθέτως, ελήφθησαν υπόψη δικαιώματα για επέκταση ή λήξη της μίσθωσης τα οποία θεωρείται κατ' ουσίαν βέβαιο ότι θα εξασκηθούν. Οι εκτιμήσεις αυτές θα επανεξετάζονται σε τακτική βάση κατά τη διάρκεια της περιόδου της μίσθωσης.
- Η παρούσα αξία των υποχρεώσεων από μισθώσεις επιμετρήθηκε χρησιμοποιώντας το διαφορικό επιτόκιο δανεισμού κατά την ημερομηνία της μετάβασης, καθώς το επιτόκιο που εμπεριέχεται στις μισθώσεις δεν μπορούσε να καθοριστεί εύκολα. Για την Τράπεζα και τις Ελληνικές θυγατρικές («δραστηριότητες στην Ελλάδα»), το διαφορικό επιτόκιο δανεισμού πρόκυψε από την εκτιμώμενη καμπύλη αποδόσεων των καλυμμένων ομολόγων, η οποία δημιουργείται με βάση τις παρατηρήσιμες αποδόσεις των ομολόγων του Ελληνικού Δημοσίου. Για τις δραστηριότητες στην Ελλάδα, το σταθμισμένο επιτόκιο προεξόφλησης ήταν 2,6%. Για τις θυγατρικές στο εξωτερικό, το διαφορικό επιτόκιο δανεισμού καθορίστηκε ανά χώρα, λαμβάνοντας υπόψη τις ειδικές τοπικές συνθήκες. Το προεξοφλητικό επιτόκιο που χρησιμοποιήθηκε για το καθορισμό των υποχρεώσεων από μισθώσεις θα επαναυπολογίζεται σε τακτική βάση, χρησιμοποιώντας επικαιροποιημένα δεδομένα.
- Οι ισχύοντες φόροι, ΦΠΑ και χαρτόσημα εξαιρέθηκαν από το πεδίο υπολογισμών του ΔΠΧΑ 16.

Την 1 Ιανουαρίου 2019 ο Όμιλος αναγνώρισε δικαιώματα χρήσης μισθωμένων στοιχείων ενεργητικού € 358 εκατ. και ισόποσες υποχρεώσεις από μισθώσεις, οι οποίες προκύπτουν από μισθώσεις ακινήτων και οχημάτων, χωρίς επίπτωση στα ίδια κεφάλαια. Η επίπτωση στα εποπτικά κεφάλαια του Ομίλου, η οποία προκύπτει κατά κύριο λόγο από την αύξηση στα σταθμισμένα στοιχεία ενεργητικού, είναι μια μείωση περίπου κατά 13 μονάδες βάσης στο Δείκτη κεφαλαίου κοινών μετοχών της κατηγορίας 1 (CET 1) εφαρμόζοντας τις μεταβατικές εποπτικές διατάξεις (-10 μονάδες βάσης περίπου στο Δείκτη κεφαλαίου κοινών μετοχών της κατηγορίας 1, με βάση την πλήρη εφαρμογή των κανόνων της Βασιλείας III).

Σημειώνεται ότι € 132 εκατ. από τα προαναφερόμενα δικαιώματα χρήσης μισθωμένων στοιχείων ενεργητικού και από τις αντίστοιχες υποχρεώσεις από μισθώσεις αφορούσαν ακίνητα που μισθώνονταν από την Grivalia. Κατόπιν της συγχώνευσης της Eurobank με την Grivalia (σημ. 31), τα παραπάνω στοιχεία ενεργητικού και υποχρεώσεις αποαναγνωρίστηκαν εντός του δεύτερου τριμήνου του 2019, καθώς τα σχετικά ακίνητα μετατράπηκαν σε ιδιοχρησιμοποιούμενα περιουσιακά στοιχεία του ομίλου.

Αναφορικά με τη μεταγενέστερη επιμέτρηση, ο Όμιλος, ενεργώντας ως μισθωτής, εφαρμόζει τη μέθοδο κόστους για την επιμέτρηση των δικαιωμάτων χρήσης μισθωμένων στοιχείων ενεργητικού. Συνεπώς, το δικαίωμα χρήσης μισθωμένων στοιχείων ενεργητικού επιμετρώνται στο κόστος μετά την αφαίρεση των συσσωρευμένων αποσβέσεων και των συσσωρευμένων ζημιών απομείωσης, όπως καθορίζονται σύμφωνα με το ΔΛΠ 36, και αναπροσαρμόζεται λόγω επαναμέτρησης της υποχρέωσης από μισθώσεις.

Αφετέρου, αναγνωρίζεται τόκος-έξοδο επί των υποχρεώσεων από μισθώσεις, ενώ το λογιστικό τους υπόλοιπο μειώνεται προκειμένου να αποτυπώνει τις καταβολές των μισθωμάτων. Σε περίπτωση επαναξιολογήσεων ή τροποποιήσεων, το λογιστικό

υπόλοιπο των υποχρεώσεων από μισθώσεις επαναμετράται ώστε να αποτυπωθούν τα αναθεωρημένα μισθώματα. Για την περίοδο που έληξε την 30 Ιουνίου 2019, το έξοδο αποσβέσεων των δικαιωμάτων χρήσης ήταν € 21 εκατ. και το έξοδο τόκων που αναγνωρίστηκε επί των υποχρεώσεων από μισθώσεις ήταν € 3 εκατ.

Στον παρακάτω πίνακα παρουσιάζεται η συμφωνία μεταξύ των δεσμεύσεων από λειτουργικές μισθώσεις, όπως γνωστοποιήθηκαν σύμφωνα με το ΔΛΠ 17 στις οικονομικές καταστάσεις για τη χρήση που έληξε την 31 Δεκεμβρίου 2018, και των υποχρεώσεων από μισθώσεις που αναγνωρίστηκαν σύμφωνα με το ΔΠΧΑ 16:

	€ εκατ.
Μη ακυρώσιμα πληρωτέα λειτουργικά μισθώματα σύμφωνα με το ΔΛΠ 17	134
<i>Συν:</i> Μελλοντικά συμβατικά πληρωτέα μισθώματα (πέραν της μη ακυρώσιμης περιόδου)	206
Σύνολο μελλοντικών συμβατικών πληρωτέων λειτουργικών μισθωμάτων	340
<i>Συν:</i> Επανεκτίμηση της μισθωτικής περιόδου ⁽¹⁾	109
Προσαρμοσμένες συνολικές δεσμεύσεις από λειτουργικές μισθώσεις την 31 Δεκεμβρίου 2018	449
<i>Μείον:</i> Εξαιρούμενες βραχυπρόθεσμες μισθώσεις και μισθώσεις χαμηλής αξίας	(5)
<i>Μείον:</i> Εξαίρεση χαρτοσήμου, ΦΠΑ και των λοιπών φόρων από τα πληρωτέα μισθώματα	(20)
Μη προεξοφλημένες υποχρεώσεις από μισθώσεις την 31 Δεκεμβρίου 2018	424
<i>Μείον:</i> Επίπτωση προεξόφλησης των υποχρεώσεων από μισθώσεις χρησιμοποιώντας το διαφορικό επιτόκιο δανεισμού την 1 Ιανουαρίου 2019	(66)
Σύνολο υποχρεώσεων από μισθώσεις που αναγνωρίστηκε την 1 Ιανουαρίου 2019 σύμφωνα με το ΔΠΧΑ 16	358

⁽¹⁾ Η επανεκτίμηση των συνολικών μελλοντικών συμβατικών πληρωτέων μισθωμάτων περιλαμβάνει κυρίως:

- α) συμβάσεις που λήγουν εντός του 2019 αλλά ο Όμιλος αναμένει να τις ανανεώσει και έχει επαναπροσδιορίσει την περίοδο μίσθωσης τους,
- β) συμβάσεις αορίστου διάρκειας για τις οποίες ο Όμιλος έχει καθορίσει την περίοδο που αναμένει να χρησιμοποιήσει το μισθωμένο στοιχείο ενεργητικού, και
- γ) επαναξιολόγηση των δικαιωμάτων επέκτασης και λήξης.

Δεν υπήρξε επίπτωση από την υιοθέτηση του ΔΠΧΑ 16 στις μισθώσεις όπου ο Όμιλος είναι ο εκμισθωτής.

Επικαιροποίηση βασικής λογιστικής αρχής - Μισθώσεις

(i) Λογιστική για μισθώσεις όταν ο Όμιλος είναι ο μισθωτής

Όταν ο Όμιλος καθίσταται ο μισθωτής σε μια μίσθωση, αναγνωρίζει μια υποχρέωση από μισθώσεις και ένα αντίστοιχο δικαίωμα χρήσης μισθωμένου στοιχείου ενεργητικού κατά την έναρξη της περιόδου της μίσθωσης, μόλις ο Όμιλος αποκτήσει τον έλεγχο της χρήσης του περιουσιακού στοιχείου.

Οι υποχρεώσεις από μισθώσεις παρουσιάζονται στις λοιπές υποχρεώσεις και τα δικαιώματα χρήσης μισθωμένων στοιχείων ενεργητικού στα ενσώματα πάγια στοιχεία. Οι υποχρεώσεις από μισθώσεις επιμετρώνται με βάση την παρούσα αξία των μελλοντικών πληρωτέων μισθωμάτων κατά τη διάρκεια της περιόδου μίσθωσης, τα οποία προεξοφλούνται χρησιμοποιώντας ένα διαφορικό επιτόκιο δανεισμού. Ο τόκος - έξοδο επί των υποχρεώσεων από μισθώσεις παρουσιάζεται στα καθαρά έσοδα από τόκους.

Το δικαίωμα χρήσης μισθωμένου στοιχείου ενεργητικού αναγνωρίζεται αρχικά σε ποσό ίσο με την υποχρέωση από μισθώσεις και προσαρμόζεται για προπληρωμές μισθωμάτων, αρχικές άμεσες δαπάνες ή κίνητρα που ελήφθησαν για τη σύναψη των μισθώσεων. Μεταγενέστερα, το δικαίωμα χρήσης μισθωμένου στοιχείου ενεργητικού αποσβένεται κατά τη διάρκεια του συμβολαίου μίσθωσης ή της ωφέλιμης ζωής του υποκείμενου περιουσιακού στοιχείου, εάν αυτή είναι μικρότερη, και οι αποσβέσεις παρουσιάζονται στα λειτουργικά έξοδα.

Όταν μια μίσθωση περιέχει δικαιώματα επέκτασης ή λήξης τα οποία ο Όμιλος θεωρεί κατ' ουσίαν βέβαιο ότι θα εξασκηθούν, τα αναμενόμενα μελλοντικά πληρωτέα μισθώματα ή το κόστος της πρόωρης λήξης περιλαμβάνονται στα πληρωτέα μισθώματα που χρησιμοποιούνται για τον υπολογισμό της υποχρέωσης από μισθώσεις.

(ii) Λογιστική για μισθώσεις όταν ο Όμιλος είναι ο εκμισθωτής

Κατά την ημερομηνία έναρξης ισχύος μιας μίσθωσης, ο Όμιλος, ενεργώντας ως εκμισθωτής, ταξινομεί κάθε μίσθωσή του είτε ως λειτουργική μίσθωση είτε ως χρηματοδοτική μίσθωση με βάση συγκεκριμένα κριτήρια.

Χρηματοδοτικές μισθώσεις

Κατά την ημερομηνία έναρξης, ο Όμιλος αποαναγνωρίζει τη λογιστική αξία των υποκείμενων περιουσιακών στοιχείων που τελούν υπό χρηματοδοτική μίσθωση και αναγνωρίζει απαίτηση ποσού ίσου με την καθαρή επένδυση στη μίσθωση καθώς και κέρδος ή ζημιά στην κατάσταση αποτελεσμάτων από την αποαναγνώριση του περιουσιακού στοιχείου και την αναγνώριση της καθαρής επένδυσης στη μίσθωση. Η καθαρή επένδυση στη μίσθωση υπολογίζεται ως η παρούσα αξία των μελλοντικών μισθωμάτων με παρόμοιο τρόπο όπως και για τον μισθωτή.

Μετά την ημερομηνία έναρξης, ο Όμιλος αναγνωρίζει χρηματοοικονομικό έσοδο κατά τη διάρκεια της μισθωτικής περιόδου βάσει μεθόδου που αντικατοπτρίζει μια σταθερή περιοδική απόδοση πάνω στην καθαρή επένδυση του εκμισθωτή στη μίσθωση. Ο Όμιλος αναγνωρίζει επίσης έσοδο από μεταβλητές καταβολές που δεν περιλαμβάνονταν στην καθαρή επένδυση. Μετά την έναρξη, η καθαρή επένδυση στη μίσθωση δεν επαναμετράται, εκτός αν η μίσθωση τροποποιείται ή η μισθωτική περίοδος μεταβάλλεται.

Λειτουργικές Μισθώσεις

Ο Όμιλος συνεχίζει να αναγνωρίζει το υποκείμενο περιουσιακό στοιχείο και δεν αναγνωρίζει καθαρή επένδυση στη μίσθωση στον ισολογισμό ή αρχικό κέρδος (αν υπάρχει) στην κατάσταση αποτελεσμάτων.

Ο Όμιλος αναγνωρίζει τα μισθώματα ως έσοδο αναλογικά κατά τη διάρκεια της μίσθωσης. Επίσης, αναγνωρίζει ως έξοδα τις δαπάνες που πραγματοποιούνται για την απόκτηση των εσόδων της μίσθωσης, συμπεριλαμβανομένων και των αποσβέσεων. Ο Όμιλος προσθέτει τις αρχικές άμεσες δαπάνες με τις οποίες επιβαρύνεται για τη σύναψη λειτουργικής μίσθωσης στη λογιστική αξία του υποκείμενου περιουσιακού στοιχείου και αναγνωρίζει τις εν λόγω δαπάνες ως έξοδα κατά τη διάρκεια της μίσθωσης στην ίδια βάση με τα έσοδα της μίσθωσης.

Υπομίσθώσεις

Ο Όμιλος, ενεργώντας ως μισθωτής, ενδέχεται να συνάψει συμφωνίες υπομίσθωσης ενός μισθωμένου περιουσιακού στοιχείου προς ένα τρίτο μέρος, ενώ η αρχική μίσθωση παραμένει εν ισχύ. Ο Όμιλος ενεργεί τόσο ως μισθωτής όσο και ως εκμισθωτής του ίδιου περιουσιακού στοιχείου. Η υπομίσθωση αποτελεί διακριτή σύμβαση μίσθωσης, στην οποία ο ενδιάμεσος εκμισθωτής ταξινομεί την υπομίσθωση ως χρηματοδοτική μίσθωση ή λειτουργική μίσθωση ως εξής:

- αν η κύρια μίσθωση αποτελεί βραχυπρόθεσμη μίσθωση, η υπομίσθωση ταξινομείται ως λειτουργική μίσθωση, ή
- σε διαφορετική περίπτωση, η υπομίσθωση ταξινομείται με βάση το δικαίωμα χρήσης μισθωμένου στοιχείου ενεργητικού το οποίο προκύπτει από την κύρια μίσθωση και όχι με βάση το υποκείμενο περιουσιακό στοιχείο.

ΔΛΠ 28, Τροποποίηση – Μακροπρόθεσμες συμμετοχές σε Συγγενείς και Κοινοπραξίες

Η τροποποίηση αποσαφηνίζει ότι το ΔΠΧΑ 9 'Χρηματοοικονομικά Μέσα', συμπεριλαμβανομένων των απαιτήσεων απομείωσης, έχει εφαρμογή στις μακροπρόθεσμες συμμετοχές στις συγγενείς και κοινοπραξίες οι οποίες αποτελούν μέρος της καθαρής επένδυσης της εταιρείας στη συγγενή ή κοινοπραξία αλλά δεν λογιστικοποιούνται με την μέθοδο της καθαρής θέσης.

Σύμφωνα με την τροποποίηση, μια οικονομική οντότητα δεν θα πρέπει να λαμβάνει υπόψη τυχόν προσαρμογές στην λογιστική αξία των μακροπρόθεσμων συμμετοχών στις συγγενείς και κοινοπραξίες (καθαρή επένδυση σε συγγενείς εταιρείες και κοινοπραξίες) ως αποτέλεσμα της εφαρμογής του ΔΛΠ 28 «Επενδύσεις σε Συγγενείς Εταιρείες και Κοινοπραξίες» κατά την εφαρμογή του ΔΠΧΑ 9.

Η υιοθέτηση της τροποποίησης δεν είχε επίπτωση στις ενδιάμεσες ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις του Ομίλου.

ΔΛΠ 19, Τροποποίηση – Τροποποίηση, περικοπή ή διακανονισμός του προγράμματος παροχών

Η τροποποίηση αποσαφηνίζει ότι όταν μία αλλαγή σε πρόγραμμα καθορισμένων παροχών δηλ. τροποποίηση, περικοπή ή διακανονισμός πραγματοποιείται και απαιτείται επαναμέτρηση της καθαρής υποχρέωσης ή απαίτησης καθορισμένων παροχών, θα πρέπει να χρησιμοποιούνται οι αναθεωρημένες αναλογιστικές παραδοχές από την επαναμέτρηση προκειμένου να προσδιοριστεί το κόστος τρέχουσας απασχόλησης και ο καθαρός τόκος για την υπόλοιπη περίοδο μετά την αλλαγή στο πρόγραμμα. Επιπροσθέτως, η τροποποίηση περιλαμβάνει διευκρινίσεις αναφορικά με την επίδραση μιας τροποποίησης, περικοπής ή διακανονισμού του προγράμματος, στις απαιτήσεις του προτύπου ως προς το ανώτατο όριο του περιουσιακού στοιχείου. Η τροποποίηση εφαρμόζεται με μελλοντική ισχύ για το σχεδιασμό τροποποιήσεων, περικοπών ή διακανονισμών που πραγματοποιούνται την 1 Ιανουαρίου 2019 ή μετά την ημερομηνία υιοθέτησης.

Η υιοθέτηση της τροποποίησης δεν είχε επίπτωση στις ενδιάμεσες ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις του Ομίλου.

Ετήσιες βελτιώσεις σε ΔΠΧΑ 2015 - 2017

Οι βελτιώσεις εισάγουν σημαντικές αλλαγές σε διάφορα πρότυπα ως ακολούθως:

Με τις τροποποιήσεις του ΔΠΧΑ 3 «Συνενώσεις επιχειρήσεων» και ΔΠΧΑ 11 «Από κοινού Συμφωνίες», αποσαφηνίστηκε ο τρόπος με τον οποίο μια οικονομική οντότητα αναγνωρίζει την αύξηση της συμμετοχής της σε μια από κοινού δραστηριότητα που πληροί τον ορισμό της επιχείρησης. Πιο συγκεκριμένα, όταν μια οικονομική οντότητα αποκτά τον έλεγχο μιας επιχείρησης η οποία θεωρείται από κοινού δραστηριότητα, τότε η συναλλαγή αποτελεί συνένωση επιχειρήσεων που επιτυγχάνεται σε στάδια και ο αποκτών επαναμετρά το σύνολο της συμμετοχής που κατείχε προηγουμένως επί των στοιχείων ενεργητικού και των υποχρεώσεων της από κοινού δραστηριότητας σε εύλογη αξία. Εν αντιθέσει, αν μία οντότητα αποκτά από κοινού έλεγχο σε μια επιχείρηση η οποία θεωρείται από κοινού δραστηριότητα, τότε η συμμετοχή που κατείχε προηγουμένως δεν επαναμετράται.

Οι βελτιώσεις στο ΔΛΠ 12 «Φόροι Εισοδήματος» διευκρίνισαν ότι όλες οι επιπτώσεις στο φόρο εισοδήματος από μερίσματα, περιλαμβανομένων και των πληρωμών από χρηματοοικονομικά μέσα που καταχωρούνται στα ίδια κεφάλαια, θα πρέπει να αναγνωρίζονται στα αποτελέσματα, στην κατάσταση συνολικού αποτελέσματος ή στα ίδια κεφάλαια, ανάλογα με το που είχε αναγνωριστεί η αρχική συναλλαγή ή το γεγονός που δημιούργησε τα διανεμόμενα κέρδη που οδήγησαν στο μέρισμα.

Με τις τροποποιήσεις του ΔΛΠ 23 «Κόστος Δανεισμού» αποσαφηνίστηκε ότι κάθε δανεισμός που πραγματοποιήθηκε αρχικά για την ανάπτυξη ενός περιουσιακού στοιχείου που πληρούσε τις προϋποθέσεις, θα πρέπει να αντιμετωπίζεται ως μέρος των κεφαλαίων που δανείστηκε η οντότητα γενικά, όταν ουσιαστικά όλες οι αναγκαίες δραστηριότητες προετοιμασίας του περιουσιακού στοιχείου για την προοριζόμενη χρήση ή πώλησή του έχουν περατωθεί.

Η υιοθέτηση των τροποποιήσεων δεν είχε επίπτωση στις ενδιάμεσες ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις του Ομίλου.

3. Σημαντικές λογιστικές εκτιμήσεις και παραδοχές στην εφαρμογή των λογιστικών αρχών

Για την κατάρτιση αυτών των ενοποιημένων ενδιάμεσων οικονομικών καταστάσεων, οι σημαντικές εκτιμήσεις και παραδοχές της Διοίκησης κατά την εφαρμογή των λογιστικών πολιτικών του Ομίλου και οι βασικές πηγές της αβεβαιότητας των εκτιμήσεων ήταν οι ίδιες με αυτές που εφαρμόστηκαν στις ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις για τη χρήση που έληξε την 31 Δεκεμβρίου 2018, με εξαίρεση τις λογιστικές εκτιμήσεις που σχετίζονται με τις μεταβολές στις λογιστικές πολιτικές που περιγράφονται στη σημείωση 2, ως αποτέλεσμα της υιοθέτησης του ΔΠΧΑ 16.

Περαιτέρω πληροφορίες σχετικά με τις βασικές παραδοχές και πηγές αβεβαιότητας εκτιμήσεων παρατίθενται στις σημειώσεις 12, 13, 15, 25, 28, 30 και 31.

4. Διαχείριση ιδίων κεφαλαίων

Η κεφαλαιακή θέση του Ομίλου παρουσιάζεται στον παρακάτω πίνακα:

	30 Ιουνίου 2019 € εκατ.	31 Δεκεμβρίου 2018 € εκατ.
Ίδια κεφάλαια	6.399	5.031
Συν: Αναπροσαρμογές λόγω μεταβατικών διατάξεων εφαρμογής του ΔΠΧΑ 9	897	1.003
Μείον: Προνομιούχοι Τίτλοι	(42)	(42)
Μείον: Υπεραξία	(223)	(1)
Μείον: Λοιπές εποπτικές αναπροσαρμογές	(493)	(482)
Κεφάλαια κοινών μετοχών της κατηγορίας 1 (Common Equity Tier 1)	6.538	5.509
Συν: Προνομιούχοι τίτλοι – αναπροσαρμογή (phase out)	-	17
Κεφάλαια της κατηγορίας 1 (Tier 1)	6.538	5.526
Μέσα κεφαλαίου και δάνεια μειωμένης εξασφάλισης αποδεκτά ως μέσα κεφαλαίου της κατηγορίας 2	950	950
Συν: Λοιπές εποπτικές αναπροσαρμογές	104	25
Συνολικά Εποπτικά Κεφάλαια	7.592	6.501
Σύνολο Σταθμισμένου Ενεργητικού	41.162	38.849
Δείκτες:	%	%
Δείκτης κεφαλαίου κοινών μετοχών της κατηγορίας 1 (CET 1 Capital ratio)	15,9	14,2
Δείκτης κεφαλαίου της κατηγορίας 1 (Tier 1 ratio)	15,9	14,2
Συνολικός δείκτης κεφαλαιακής επάρκειας (Total Capital Adequacy Ratio)	18,4	16,7

Σημείωση: Την 30 Ιουνίου 2019, ο CET1 του Ομίλου, με βάση την πλήρη εφαρμογή των κανόνων της Βασιλείας III το 2024 (fully loaded CET1) θα ήταν 13,7% (31 Δεκεμβρίου 2018: 11,3%).

Ο Όμιλος επιδιώκει να διατηρήσει μια ενεργά διαχειρίσιμη κεφαλαιακή βάση, ώστε να καλύπτει τους κινδύνους που σχετίζονται με τις δραστηριότητές του. Η κεφαλαιακή επάρκεια του Ομίλου παρακολουθείται χρησιμοποιώντας, μεταξύ άλλων μεθόδων, τους κανόνες και τους δείκτες που θεσπίστηκαν από την Επιτροπή της Βασιλείας («Κανόνες/δείκτες της Τράπεζας Διεθνών Διακανονισμών») όπως υιοθετήθηκαν από την Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα και την Τράπεζα της Ελλάδος για την εποπτεία της Τράπεζας. Το πλαίσιο κεφαλαιακής επάρκειας, όπως ισχύει, ενσωματώθηκε στη νομοθεσία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΕΕ) με την Οδηγία 2013/36/ΕΕ (γνωστή ως CRD IV), μαζί με τον Κανονισμό 575/2013/ΕΕ (γνωστός ως CRR). Η Οδηγία 2013/36/ΕΕ ενσωματώθηκε στην Ελληνική νομοθεσία με το Νόμο 4261/2014. Επιπλέον, στο πλαίσιο της «Διαδικασίας Αξιολόγησης της Επάρκειας Εσωτερικού Κεφαλαίου (ΔΑΕΕΚ)» (Internal Capital Adequacy Assessment Process - ICAAP), ο Όμιλος λαμβάνει υπόψη του ένα ευρύτερο φάσμα κατηγοριών κινδύνου και τις δυνατότητές του σχετικά με τη διαχείριση των κινδύνων αυτών. Η ΔΑΕΕΚ έχει ως απώτερο σκοπό να διασφαλίσει ότι ο Όμιλος διαθέτει επαρκή κεφάλαια για την κάλυψη όλων των σημαντικών κινδύνων στους οποίους εκτίθεται, σε ορίζοντα τριών ετών.

Σύμφωνα με τον Κανονισμό (ΕΕ) 1024/2013 του Συμβουλίου, η Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα (ΕΚΤ) διενεργεί σε ετήσια βάση, τη Διαδικασία Εποπτικού Ελέγχου και Αξιολόγησης (Supervisory Review and Evaluation Process - (SREP)), ώστε να καθορίσει τις εποπτικές απαιτήσεις των πιστωτικών ιδρυμάτων που βρίσκονται υπό την εποπτεία της. Ο κύριος σκοπός της διαδικασίας SREP είναι να διασφαλίσει ότι τα πιστωτικά ιδρύματα διαθέτουν επαρκείς ρυθμίσεις, στρατηγικές, διαδικασίες, μηχανισμούς, κεφάλαια και ρευστότητα ώστε να εξασφαλίζεται η ορθή διαχείριση και κάλυψη των κινδύνων που έχουν αναλάβει ή στους οποίους ενδέχεται να εκτεθούν. Στους παραπάνω κινδύνους συμπεριλαμβάνονται εκείνοι που προέκυψαν από τις ασκήσεις προσομοίωσης ακραίων καταστάσεων (stress testing) και οι κίνδυνοι που μπορεί το πιστωτικό ίδρυμα να δημιουργήσει στο χρηματοπιστωτικό σύστημα. Σύμφωνα με την απόφαση SREP του 2018, από την 1 Μαρτίου 2019 η Τράπεζα υποχρεούται να διατηρεί σε ενοποιημένη βάση το Δείκτη κεφαλαίου κοινών μετοχών της κατηγορίας 1 τουλάχιστον στο 10,25% και το Συνολικό δείκτη κεφαλαιακής επάρκειας τουλάχιστον στο 13,75% (Συνολικές Κεφαλαιακές Απαιτήσεις συμπεριλαμβανομένου του Κεφαλαιακού Αποθέματος Ασφαλείας και του Αποθέματος Ασφαλείας των Συστημικά Σημαντικών Πιστωτικών Ιδρυμάτων).

5. Πληροφόρηση ανά επιχειρηματικό τομέα

Η Διοίκηση έχει καθορίσει τους επιχειρηματικούς τομείς με βάση τις εσωτερικές αναφορές που επισκοπούνται από την Επιτροπή Στρατηγικού Σχεδιασμού (Strategic Planning Committee). Οι ανωτέρω αναφορές χρησιμοποιούνται για τη διάθεση των πόρων και την αξιολόγηση της απόδοσης κάθε τομέα, προκειμένου να ληφθούν οι στρατηγικές αποφάσεις. Η Επιτροπή Στρατηγικού Σχεδιασμού εξετάζει τις επιχειρηματικές δραστηριότητες τόσο με βάση τους επιχειρηματικούς τομείς όσο και με γεωγραφικά κριτήρια. Γεωγραφικά, η Διοίκηση εξετάζει την απόδοση των δραστηριοτήτων στην Ελλάδα και σε άλλες χώρες της Ευρώπης (Διεθνείς Δραστηριότητες). Οι δραστηριότητες στην Ελλάδα διαχωρίζονται περαιτέρω σε λιανική τραπεζική, τραπεζική επιχειρήσεων, διαχείριση περιουσίας, επενδυτική τραπεζική και προϊόντα κεφαλαιαγοράς και, από το δεύτερο τρίμηνο του 2019, σε επενδυτικά ακίνητα. Οι Διεθνείς Δραστηριότητες παρακολουθούνται και αξιολογούνται σε επίπεδο χώρας. Ο Όμιλος ενοποιεί τους επιχειρηματικούς τομείς με κοινά οικονομικά χαρακτηριστικά, οι οποίοι αναμένεται να έχουν παρόμοια οικονομική ανάπτυξη μακροπρόθεσμα.

Ο Όμιλος είναι οργανωμένος στους ακόλουθους επιχειρηματικούς τομείς:

- Λιανική Τραπεζική: περιλαμβάνει λογαριασμούς όψεως πελατών, ταμειευτήριο, καταθέσεις και καταθετικά-επενδυτικά προϊόντα, πιστωτικές και χρεωστικές κάρτες, καταναλωτικά δάνεια, χορηγήσεις μικρών επιχειρήσεων και στεγαστικά δάνεια.
- Τραπεζική Επιχειρήσεων: περιλαμβάνει λογαριασμούς όψεως, καταθέσεις, ανοιχτούς αλληλόχρεους λογαριασμούς, δάνεια και άλλες πιστωτικές διευκολύνσεις, προϊόντα συναλλάγματος και παράγωγα προϊόντα για εταιρείες, υπηρεσίες θεματοφυλακής, χρηματιστηριακές υπηρεσίες, διαχείριση διαθεσίμων, διαχείριση ρευστότητας και χρηματοδότησης εμπορικών συναλλαγών.
- Διαχείριση Περιουσίας (Wealth Management): περιλαμβάνει υπηρεσίες Private Banking σε μεσαίου και υψηλού εισοδήματος ιδιώτες, προϊόντα αμοιβαίων κεφαλαίων και καταθετικά-επενδυτικά, χρηματοοικονομική διαχείριση περιουσιακών στοιχείων θεσμικών πελατών, καθώς επίσης και την αναλογία κερδών/ζημιών του Ομίλου από τον Όμιλο Eurolife .
- Επενδυτική Τραπεζική και Προϊόντα Κεφαλαιαγοράς: περιλαμβάνει υπηρεσίες επενδυτικής τραπεζικής, συμπεριλαμβανομένων χρηματοοικονομικών υπηρεσιών σε εταιρείες, παροχής συμβουλευτικών υπηρεσιών σε θέματα συγχωνεύσεων και εξαγορών, διαπραγμάτευσης χρηματοοικονομικών μέσων, χρηματοδοτήσεων επιχειρήσεων και θεσμικών επενδυτών όπως επίσης και ειδικών χρηματοοικονομικών συμβουλών και διαμεσολαβήσεων τόσο σε ιδιώτες όσο και σε μικρές και μεγάλες επιχειρήσεις.
- Διεθνείς Δραστηριότητες: περιλαμβάνουν τις δραστηριότητες σε Βουλγαρία, Σερβία, Κύπρο, Λουξεμβούργο και σε Ρουμανία (οι δραστηριότητες των θυγατρικών εταιρειών στη Ρουμανία που είχαν ταξινομηθεί ως κατεχόμενες προς πώληση συμπεριλαμβάνονται ως την 31 Μαρτίου 2018, σημ. 13).

**Επιλεγμένες Επεξηγηματικές Σημειώσεις
στις Ενδιάμεσες Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις**

- Επενδυτικά Ακίνητα: Από το δεύτερο τρίμηνο του 2019, σε συνέχεια της συγχώνευσης της Τράπεζας με την Grivalia, οι δραστηριότητες επενδυτικών ακινήτων (Τράπεζα, Eurobank Ergasias Leasing A.E. και πρώην όμιλος Grivalia) που σχετίζονται με ένα διαφοροποιημένο χαρτοφυλάκιο εμπορικών ακινήτων, με υψηλή απόδοση από ακίνητα καλής ποιότητας, στους τομείς των γραφείων, λιανικού εμπορίου, εφοδιασμού (logistics), υποδομών και φιλοξενίας, παρακολουθούνται ως ένας διακριτός τομέας του Ομίλου. Την 31 Δεκεμβρίου 2018, τα χαρτοφυλάκια επενδυτικών ακινήτων της Eurobank Ergasias Leasing A.E ποσού € 44 εκατ. και της Τράπεζας ποσού € 32 εκατ. συμπεριλήφθηκαν στον τομέα τραπεζικής επιχειρήσεων και στον τομέα λοιπών δραστηριοτήτων αντίστοιχα, ενώ τα αποτελέσματα τους κατά το πρώτο εξάμηνο του 2018 δεν ήταν σημαντικά, επομένως η συγκριτική πληροφόρηση δεν έχει αναπροσαρμοστεί.

Οι λοιπές δραστηριότητες του Ομίλου αφορούν κυρίως στη διαχείριση ακίνητης περιουσίας (συμπεριλαμβανομένων ανακτηθέντων ακινήτων) και σε λοιπές επενδυτικές δραστηριότητες.

Οι αναφορές προς τη Διοίκηση του Ομίλου βασίζονται στα Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Αναφοράς (Δ.Π.Χ.Α.) όπως υιοθετήθηκαν από την ΕΕ. Οι λογιστικές αρχές των επιχειρηματικών τομέων του Ομίλου είναι οι ίδιες με αυτές που περιγράφονται στις βασικές λογιστικές αρχές.

Τα έσοδα που προκύπτουν από τις συναλλαγές μεταξύ των επιχειρηματικών τομέων κατανέμονται με βάση αμοιβαίως συμφωνημένους όρους που προσεγγίζουν τις τιμές της αγοράς.

Επιχειρηματικοί τομείς

Εξάμηνο που έληξε την 30 Ιουνίου 2019								
	Λιανική Τραπεζική	Τραπεζική Επιχειρήσεων	Διαχείριση Περιουσίας	Επενδυτική Τραπεζική και Προϊόντα Κεφαλαιαγοράς	Επενδυτικά Ακίνητα	Διεθνείς Δραστηριότητες	Λοιπά και κέντρο απαλοιφής	Σύνολο
	€ εκατ.	€ εκατ.	€ εκατ.	€ εκατ.	€ εκατ.	€ εκατ.	€ εκατ.	€ εκατ.
Καθαρά έσοδα από τόκους	253	151	6	104	(2)	183	(10)	685
Καθαρά έσοδα από τραπεζικές αμοιβές και προμήθειες	27	34	13	11	0	48	1	134
Λοιπά καθαρά έσοδα	1	11	0	18	19	36	8	93
Έσοδα από τρίτους	281	196	19	133	17	267	(1)	912
Έσοδα μεταξύ τομέων	8	6	1	(9)	0	(3)	(3)	-
Συνολικά έσοδα	289	202	20	124	17	264	(4)	912
Λειτουργικά έξοδα	(213)	(62)	(11)	(37)	(7)	(106)	(6)	(442)
Προβλέψεις για πιστωτικούς κινδύνους από δάνεια και απαιτήσεις πελατών	(244)	(52)	(0)	-	-	(52)	-	(348)
Λοιπές ζημιές απομείωσης και προβλέψεις (σημ. 11)	(1)	(1)	(1)	(3)	(0)	(4)	(7)	(17)
Αναλογία κερδών/(ζημιών) από επενδύσεις σε συγγενείς εταιρείες και κοινοπραξίες	(0)	(0)	3	-	0	(0)	(0)	3
Κέρδη/(ζημιές) από συνεχιζόμενες δραστηριότητες προ φόρου και εξόδων αναδιάρθρωσης	(169)	87	11	84	10	102	(17)	108
Έξοδα αναδιάρθρωσης (σημ. 11)	(9)	(2)	(0)	-	-	(18)	(52)	(81)
Κέρδη/(ζημιές) από συνεχιζόμενες δραστηριότητες προ φόρου	(178)	85	11	84	10	84	(69)	27
Ζημιές από μη συνεχιζόμενες δραστηριότητες προ φόρου	-	-	-	-	-	(5)	(0)	(5)
Δικαιώματα τρίτων	-	-	-	-	-	(0)	0	0
Κέρδη/(ζημιές) προ φόρου που αναλογούν στους μετόχους	(178)	85	11	84	10	79	(69)	22

30 Ιουνίου 2019								
	Λιανική Τραπεζική	Τραπεζική Επιχειρήσεων	Διαχείριση Περιουσίας	Επενδυτική Τραπεζική και Προϊόντα Κεφαλαιαγοράς	Επενδυτικά Ακίνητα	Διεθνείς Δραστηριότητες	Λοιπά και κέντρο απαλοιφής ⁽¹⁾	Σύνολο
	€ εκατ.	€ εκατ.	€ εκατ.	€ εκατ.	€ εκατ.	€ εκατ.	€ εκατ.	€ εκατ.
Ενεργητικό ανά τομέα	21.214	13.185	218	11.747	1.198	14.552	281	62.395
Υποχρεώσεις ανά τομέα	25.568	6.282	2.007	7.444	287	13.074	1.334	55.996

Επιλεγμένες Επεξηγηματικές Σημειώσεις
στις Ενδιάμεσες Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις

Ο τομέας των Διεθνών Δραστηριοτήτων αναλύεται περαιτέρω ως ακολούθως:

	Εξάμηνο που έληξε την 30 Ιουνίου 2019					
	Ρουμανία € εκατ.	Βουλγαρία € εκατ.	Σερβία € εκατ.	Κύπρος € εκατ.	Λουξεμβούργο € εκατ.	Σύνολο € εκατ.
Καθαρά έσοδα από τόκους	7	83	30	50	13	183
Καθαρά έσοδα από τραπεζικές αμοιβές και προμήθειες	(1)	24	7	14	4	48
Λοιπά καθαρά έσοδα	2	32	1	1	0	36
Έσοδα από τρίτους	8	139	38	65	17	267
Έσοδα μεταξύ τομέων	(0)	(0)	(1)	(0)	(2)	(3)
Συνολικά έσοδα	8	139	37	65	15	264
Λειτουργικά έξοδα	(5)	(49)	(25)	(19)	(8)	(106)
Προβλέψεις για πιστωτικούς κινδύνους από δάνεια και απαιτήσεις πελατών	(9)	(15)	(23)	(5)	0	(52)
Λοιπές ζημιές απομείωσης και προβλέψεις Αναλογία κερδών/(ζημιών) από επενδύσεις σε συγγενείς εταιρείες και κοινοπραξίες	(0)	(4)	(0)	0	0	(4)
Κέρδη/(ζημιές) από συνεχιζόμενες δραστηριότητες, προ φόρου και εξόδων αναδιάρθρωσης	(6)	71	(11)	41	7	102
Έξοδα αναδιάρθρωσης (σημ. 11)	-	(18)	-	-	-	(18)
Κέρδη/(ζημιές) από συνεχιζόμενες δραστηριότητες προ φόρου	(6)	53	(11)	41	7	84
Ζημιές από μη συνεχιζόμενες δραστηριότητες προ φόρου	(5)	-	-	-	-	(5)
Δικαιώματα τρίτων	-	(0)	0	-	-	(0)
Κέρδη/(ζημιές) προ φόρου που αναλογούν στους μετόχους	(11)	53	(11)	41	7	79
	30 Ιουνίου 2019					
	Ρουμανία € εκατ.	Βουλγαρία € εκατ.	Σερβία € εκατ.	Κύπρος € εκατ.	Λουξεμβούργο € εκατ.	Διεθνείς Δραστηριότητες € εκατ.
Ενεργητικό ανά τομέα ⁽²⁾	409	5.352	1.490	5.979	1.324	14.552
Υποχρεώσεις ανά τομέα ⁽²⁾	569	4.836	1.091	5.449	1.130	13.074

	Εξάμηνο που έληξε την 30 Ιουνίου 2018						
	Λιανική Τραπεζική € εκατ.	Τραπεζική Επιχειρήσεων € εκατ.	Διαχείριση Περιουσίας € εκατ.	Επενδυτική Τραπεζική και Προϊόντα Κεφαλαιαγοράς € εκατ.	Διεθνείς Δραστηριότητες € εκατ.	Λοιπά και κέντρο απαλοιφής € εκατ.	Σύνολο € εκατ.
Καθαρά έσοδα από τόκους	296	158	6	110	165	(24)	711
Καθαρά έσοδα από τραπεζικές αμοιβές και προμήθειες	23	39	14	14	42	1	133
Λοιπά καθαρά έσοδα	5	7	0	39	8	10	69
Έσοδα από τρίτους	324	204	20	163	215	(13)	913
Έσοδα μεταξύ τομέων	7	8	3	(13)	(2)	(3)	-
Συνολικά έσοδα	331	212	23	150	213	(16)	913
Λειτουργικά έξοδα	(231)	(57)	(11)	(35)	(95)	(7)	(436)
Προβλέψεις για πιστωτικούς κινδύνους από δάνεια και απαιτήσεις πελατών	(214)	(89)	(1)	-	(33)	-	(337)
Λοιπές ζημιές απομείωσης και προβλέψεις (σημ. 11)	(1)	(0)	0	5	(3)	(5)	(4)
Αναλογία κερδών/(ζημιών) από συμμετοχές σε συγγενείς εταιρείες και κοινοπραξίες	(0)	(0)	27	-	(0)	0	27
Κέρδη/(ζημιές) από συνεχιζόμενες δραστηριότητες προ φόρου και εξόδων αναδιάρθρωσης	(115)	66	38	120	82	(28)	163
Έξοδα αναδιάρθρωσης (σημ. 11)	(23)	(2)	(2)	(1)	(0)	(16)	(44)
Κέρδη/(ζημιές) από συνεχιζόμενες δραστηριότητες προ φόρου	(138)	64	36	119	82	(44)	119
Κέρδη/(ζημιές) από μη συνεχιζόμενες δραστηριότητες προ φόρου	-	-	-	-	(82)	38	(44)
Δικαιώματα τρίτων	-	-	-	-	(0)	(0)	(0)
Κέρδη/(ζημιές) προ φόρου που αναλογούν στους μετόχους	(138)	64	36	119	(0)	(6)	75
	31 Δεκεμβρίου 2018						
	Λιανική Τραπεζική € εκατ.	Τραπεζική Επιχειρήσεων € εκατ.	Διαχείριση Περιουσίας € εκατ.	Επενδυτική Τραπεζική και Προϊόντα Κεφαλαιαγοράς € εκατ.	Διεθνείς Δραστηριότητες € εκατ.	Λοιπά και κέντρο απαλοιφής ⁽¹⁾ € εκατ.	Σύνολο € εκατ.
Ενεργητικό ανά τομέα	21.330	13.079	222	10.291	12.395	667	57.984
Υποχρεώσεις ανά τομέα	24.582	6.054	1.773	8.021	11.004	1.519	52.953

	Εξάμηνο που έληξε την 30 Ιουνίου 2018					
	Ρουμανία	Βουλγαρία	Σερβία	Κύπρος	Λουξεμβούργο	Σύνολο
	€ εκατ.	€ εκατ.	€ εκατ.	€ εκατ.	€ εκατ.	€ εκατ.
Καθαρά έσοδα από τόκους	6	77	29	42	11	165
Καθαρά έσοδα από τραπεζικές αμοιβές και προμήθειες	(1)	21	7	11	4	42
Λοιπά καθαρά έσοδα	1	1	1	4	1	8
Έσοδα από τρίτους	6	99	37	57	16	215
Έσοδα μεταξύ τομέων	(0)	0	(0)	(0)	(2)	(2)
Συνολικά έσοδα	6	99	37	57	14	213
Λειτουργικά έξοδα	(4)	(44)	(24)	(15)	(8)	(95)
Προβλέψεις για πιστωτικούς κινδύνους από δάνεια και απαιτήσεις πελατών	(5)	(19)	(3)	(6)	0	(33)
Λοιπές ζημιές απομείωσης και προβλέψεις Αναλογία κερδών/(ζημιών) από συμμετοχές σε συγγενείς εταιρείες και κοινοπραξίες	(1)	(2)	(0)	0	(0)	(3)
Κέρδη/(ζημιές) από συνεχιζόμενες δραστηριότητες προ φόρου	(4)	34	10	36	6	82
Ζημιές από μη συνεχιζόμενες δραστηριότητες προ φόρου	(82)	-	-	-	-	(82)
Δικαιώματα τρίτων	(0)	(0)	(0)	-	-	(0)
Κέρδη/(ζημιές) προ φόρου που αναλογούν στους μετόχους	(86)	34	10	36	6	(0)

	31 Δεκεμβρίου 2018					
	Ρουμανία	Βουλγαρία	Σερβία	Κύπρος	Λουξεμβούργο	Διεθνείς Δραστηριότητες
	€ εκατ.	€ εκατ.	€ εκατ.	€ εκατ.	€ εκατ.	€ εκατ.
Ενεργητικό ανά τομέα ⁽²⁾	425	4.017	1.442	5.457	1.343	12.395
Υποχρεώσεις ανά τομέα ⁽²⁾	580	3.550	1.039	4.969	1.155	11.004

⁽¹⁾ Περιλαμβάνονται απαλοιφές μεταξύ του τομέα Διεθνών Δραστηριοτήτων και των λοιπών επιχειρηματικών τομέων του Ομίλου.

⁽²⁾ Τα διεταιρικά υπόλοιπα μεταξύ των χωρών έχουν εξααιρεθεί από το σύνολο του ενεργητικού και των υποχρεώσεων του τομέα Διεθνών Δραστηριοτήτων.

6. Κέρδη ανά μετοχή

Τα βασικά κέρδη ανά μετοχή υπολογίζονται διαιρώντας τα καθαρά κέρδη που αναλογούν στους κατόχους κοινών μετοχών, με το μέσο σταθμισμένο αριθμό κοινών μετοχών σε κυκλοφορία κατά τη διάρκεια της περιόδου, εξαιρώντας το μέσο αριθμό ιδίων μετοχών που είχε στην κατοχή του ο Όμιλος κατά τη διάρκεια της περιόδου.

Τα προσαρμοσμένα (diluted) κέρδη ανά μετοχή υπολογίζονται προσαρμόζοντας το μέσο σταθμισμένο αριθμό κοινών μετοχών σε κυκλοφορία με την παραδοχή ότι όλοι οι δυνητικά μετατρέψιμοι τίτλοι σε κοινές μετοχές, μετατρέπονται σε μετοχές. Ο Όμιλος έχει εκδώσει μετατρέψιμους, υπό ορισμένες συνθήκες προνομιούχους τίτλους (Σειρά Δ, σημ.27).

	Εξάμηνο που έληξε την 30 Ιουνίου		Τρίμηνο που έληξε την 30 Ιουνίου		
	2019	2018	2019	2018	
Καθαρά κέρδη περιόδου που αναλογούν στους κατόχους κοινών μετοχών ⁽¹⁾	€ εκατ.	25	35	5	1
Καθαρά κέρδη περιόδου από συνεχιζόμενες δραστηριότητες που αναλογούν στους κατόχους κοινών μετοχών ⁽¹⁾	€ εκατ.	28	80	5	50
Μέσος σταθμισμένος αριθμός κοινών μετοχών σε κυκλοφορία για τα βασικά κέρδη ανά μετοχή ⁽²⁾	Αριθμός μετοχών	2.916.880.059	2.183.604.763	3.640.411.941	2.184.323.668
Μέσος σταθμισμένος αριθμός κοινών μετοχών σε κυκλοφορία για τα προσαρμοσμένα κέρδη ανά μετοχή ⁽²⁾	Αριθμός μετοχών	2.942.949.578	2.206.687.149	3.666.481.460	2.207.406.055
Κέρδη ανά μετοχή					
-Βασικά και προσαρμοσμένα κέρδη ανά μετοχή	€	0,01	0,02	0,00	0,00
Κέρδη ανά μετοχή από συνεχιζόμενες δραστηριότητες					
-Βασικά και προσαρμοσμένα κέρδη ανά μετοχή	€	0,01	0,04	0,00	0,02

⁽¹⁾ Μετά την αφαίρεση των μερισμάτων που αναλογούν στους κατόχους προνομιούχων τίτλων και συμπεριλαμβανομένων των κερδών/(ζημιών) από προνομιούχους τίτλους (σημ. 27).

⁽²⁾ Ο μέσος σταθμισμένος αριθμός των κοινών μετοχών σε κυκλοφορία επηρεάστηκε από την αύξηση του μετοχικού κεφαλαίου της Τράπεζας λόγω της συγχώνευσης με την Grivalia Properties A.E.E.A.Π (σημ. 31).

Οι βασικές και προσαρμοσμένες ζημιές ανά μετοχή από μη συνεχιζόμενες δραστηριότητες για την περίοδο που έληξε την 30 Ιουνίου 2019 ανήλθαν σε € 0,001 (30 Ιουνίου 2018: € 0,021 βασικές και προσαρμοσμένες ζημιές ανά μετοχή).

Τον Απρίλιο 2019, η ERB Hellas Funding, εκδότης των προνομιούχων τίτλων της Σειράς Δ, ανακοίνωσε την πρόθεσή της για την επαναγορά τους την 29 Οκτωβρίου 2019, σύμφωνα με τους σχετικούς όρους της έκδοσης (σημ. 27).

7. Καθαρά έσοδα από τόκους

	30 Ιουνίου 2019 € εκατ.	30 Ιουνίου 2018 € εκατ.
Τόκοι έσοδα		
Πελάτες	728	785
Χρηματοπιστωτικά ιδρύματα και λοιπά στοιχεία ενεργητικού	23	11
Χρεωστικοί τίτλοι	91	87
Παράγωγα χρηματοοικονομικά μέσα	210	214
	1.052	1.097
Τόκοι έξοδα		
Πελάτες	(93)	(87)
Χρηματοπιστωτικά ιδρύματα και λοιπές υποχρεώσεις	(31)	(70)
Υποχρεώσεις από πιστωτικούς τίτλους	(53)	(38)
Παράγωγα χρηματοοικονομικά μέσα	(190)	(191)
	(367)	(386)
Σύνολο από συνεχιζόμενες δραστηριότητες	685	711

8. Καθαρά έσοδα από τραπεζικές αμοιβές και προμήθειες

Οι παρακάτω πίνακες περιλαμβάνουν τα καθαρά έσοδα από τραπεζικές αμοιβές και προμήθειες από συμβάσεις με πελάτες στο πεδίο εφαρμογής του ΔΠΧΑ 15, αναλυμένα στις βασικές κατηγορίες ανά υπηρεσία και επιχειρηματικό τομέα (σημ. 5).

	30 Ιουνίου 2019							Σύνολο € εκατ.
	Λιανική Τραπεζική € εκατ.	Τραπεζική Επιχειρήσεων € εκατ.	Διαχείριση Περιουσίας € εκατ.	Επενδυτική Τραπεζική και Προϊόντα Κεφαλαιαγοράς € εκατ.		Διεθνείς Δραστηριότητες € εκατ.	Λοιπά και κέντρο απαλοιφής € εκατ.	
				Κεφαλαιαγοράς € εκατ.	Δραστηριότητες € εκατ.			
Χρηματοδοτικές δραστηριότητες	4	21	0	2	5	(0)	32	
Αμοιβαία κεφάλαια και διαχείριση περιουσίας	6	1	12	0	4	1	24	
Δραστηριότητες δικτύου και λοιπά ⁽¹⁾	17	6	(0)	8	37	(1)	67	
Υπηρεσίες κεφαλαιαγοράς	-	6	1	1	2	1	11	
Σύνολο από συνεχιζόμενες δραστηριότητες	27	34	13	11	48	1	134	

	30 Ιουνίου 2018							Σύνολο € εκατ.
	Λιανική Τραπεζική € εκατ.	Τραπεζική Επιχειρήσεων € εκατ.	Διαχείριση Περιουσίας € εκατ.	Επενδυτική Τραπεζική και Προϊόντα Κεφαλαιαγοράς € εκατ.		Διεθνείς Δραστηριότητες € εκατ.	Λοιπά και κέντρο απαλοιφής € εκατ.	
				Κεφαλαιαγοράς € εκατ.	Δραστηριότητες € εκατ.			
Χρηματοδοτικές δραστηριότητες	4	25	0	2	4	(0)	35	
Αμοιβαία κεφάλαια και διαχείριση περιουσίας	5	1	14	2	4	-	26	
Δραστηριότητες δικτύου και λοιπά ⁽¹⁾	14	6	(1)	6	33	-	58	
Υπηρεσίες κεφαλαιαγοράς	-	7	1	4	1	1	14	
Σύνολο από συνεχιζόμενες δραστηριότητες	23	39	14	14	42	1	133	

⁽¹⁾ Περιλαμβάνει προμήθειες από υπηρεσίες που σχετίζονται με πιστωτικές κάρτες.

9. Λειτουργικά έξοδα

	30 Ιουνίου 2019 € εκατ.	30 Ιουνίου 2018 € εκατ.
Αμοιβές και έξοδα προσωπικού	(239)	(244)
Διοικητικά έξοδα	(107)	(101)
Εισφορές στα ταμεία εξυγίανσης και εγγύησης των καταθέσεων	(34)	(33)
Αποσβέσεις ενσώματων παγίων στοιχείων	(23)	(18)
Αποσβέσεις δικαιωμάτων χρήσης μισθωμένων στοιχείων ενεργητικού ⁽¹⁾	(21)	-
Αποσβέσεις άυλων παγίων στοιχείων	(15)	(13)
Ενοίκια λειτουργικών μισθώσεων ⁽¹⁾	(3)	(27)
Σύνολο από συνεχιζόμενες δραστηριότητες	(442)	(436)

⁽¹⁾ Κατόπιν της υιοθέτησης του ΔΠΧΑ 16 από την 1 Ιανουαρίου 2019 (σημ. 2).

Ο μέσος όρος του αριθμού των εργαζομένων των δραστηριοτήτων του Ομίλου κατά τη διάρκεια της περιόδου ανήλθε σε 13.199 (πρώτο εξάμηνο 2018: 13.300 για τις συνεχιζόμενες δραστηριότητες). Την 30 Ιουνίου 2019, ο αριθμός των καταστημάτων και των κέντρων επιχειρηματικής και ιδιωτικής τραπεζικής του Ομίλου, ανήλθε σε 727.

10. Προβλέψεις απομείωσης για πιστωτικούς κινδύνους από δάνεια και απαιτήσεις πελατών

Στους παρακάτω πίνακες αναλύεται η κίνηση της πρόβλεψης απομείωσης των δανείων και απαιτήσεων πελατών (αναμενόμενες πιστωτικές ζημιές - expected credit losses (ECL)):

	30 Ιουνίου 2019			
	Αναμενόμενες πιστωτικές ζημιές 12μήνου - Στάδιο 1	Αναμενόμενες πιστωτικές ζημιές καθ'όλη τη διάρκεια των δανείων - Στάδιο 2	Αναμενόμενες πιστωτικές ζημιές καθ'όλη τη διάρκεια των απομειωμένων δανείων - Στάδιο 3 ⁽¹⁾	
			€ εκατ.	€ εκατ.
Πρόβλεψη απομείωσης την 1 Ιανουαρίου 2019	146	711	7.943	8.800
Μεταφορές μεταξύ σταδίων	66	36	(102)	-
Προβλέψεις περιόδου	(53)	(92)	460	315
Ανακτήσεις από διαγραφέντα δάνεια και απαιτήσεις Δάνεια και απαιτήσεις που αποαναγνωρίστηκαν/ ταξινομήθηκαν ως κατεχόμενα προς πώληση κατά τη διάρκεια της περιόδου ⁽²⁾	-	-	5	5
κατά τη διάρκεια της περιόδου ⁽²⁾	(1)	(14)	(906)	(921)
Διαγραφές δανείων	-	-	(320)	(320)
Μεταβολή της παρούσας αξίας	-	-	(115)	(115)
Συναλλαγματικές διαφορές και λοιπά	(14)	(9)	(6)	(29)
Πρόβλεψη απομείωσης την 30 Ιουνίου 2019	144	632	6.959	7.735
	30 Ιουνίου 2018			
Αναμενόμενες πιστωτικές ζημιές 12μήνου - Στάδιο 1	Αναμενόμενες πιστωτικές ζημιές καθ'όλη τη διάρκεια των δανείων - Στάδιο 2	Αναμενόμενες πιστωτικές ζημιές καθ'όλη τη διάρκεια των απομειωμένων δανείων - Στάδιο 3 ⁽¹⁾		Σύνολο € εκατ.
		€ εκατ.	€ εκατ.	
Πρόβλεψη απομείωσης την 1 Ιανουαρίου 2018	160	810	10.137	11.107
Μεταφορά των αναμενόμενων πιστωτικών ζημιών ⁽³⁾	(13)	(5)	(44)	(62)
Μεταφορές μεταξύ σταδίων	46	54	(100)	-
Προβλέψεις περιόδου	(62)	(80)	450	308
Ανακτήσεις από διαγραφέντα δάνεια και απαιτήσεις Διαγραφές δανείων	-	-	8	8
κατά τη διάρκεια της περιόδου	-	-	(659)	(659)
Μεταβολή της παρούσας αξίας	-	-	(148)	(148)
Συναλλαγματικές διαφορές και λοιπές κινήσεις	(1)	1	1	1
Πρόβλεψη απομείωσης την 30 Ιουνίου 2018	130	780	9.645	10.555

⁽¹⁾ Η πρόβλεψη απομείωσης για τα πιστωτικά απομειωμένα δάνεια (POCI) περιλαμβάνεται στο στάδιο «Αναμενόμενες πιστωτικές ζημιές καθ'όλη τη διάρκεια των απομειωμένων δανείων».

⁽²⁾ Απεικονίζει την πρόβλεψη απομείωσης των πωληθέντων δανείων, των δανείων τα οποία τροποποιήθηκαν (όταν η τροποποίηση είχε ως αποτέλεσμα την αποαναγνώριση) και των δανείων τα οποία ταξινομήθηκαν ως κατεχόμενα προς πώληση (πρόβλεψη απομείωσης ποσού € 874 εκατ., σημ. 15) κατά τη διάρκεια της περιόδου.

⁽³⁾ Από την 1 Ιανουαρίου 2018, η πρόβλεψη απομείωσης για τις δεσμεύσεις που σχετίζονται με τον πιστωτικό κίνδυνο (στοιχεία εκτός ισολογισμού) παρακολουθείται διακριτά από την πρόβλεψη απομείωσης δανείων και απαιτήσεων πελατών και ως εκ τούτου περιλαμβάνεται στις λοιπές υποχρεώσεις (σημ.25).

Οι προβλέψεις απομείωσης για πιστωτικούς κινδύνους από δάνεια και απαιτήσεις πελατών, οι οποίες αναγνωρίστηκαν στην κατάσταση αποτελεσμάτων του Ομίλου για την περίοδο που έληξε την 30 Ιουνίου 2019 ανήλθαν σε € 348 εκατ. (30 Ιουνίου 2018: € 337 εκατ.) και αναλύονται ως εξής:

	30 Ιουνίου 2019 € εκατ.	30 Ιουνίου 2018 € εκατ.
Προβλέψεις απομείωσης δανείων και απαιτήσεων από πελάτες	(315)	(308)
Ζημιές από τροποποιήσεις δανείων και απαιτήσεων	(36)	(35)
Πρόβλεψη (απομείωσης) /αντιλογισμός πρόβλεψης απομείωσης για δεσμεύσεις που σχετίζονται με τον πιστωτικό κίνδυνο	3	6
Σύνολο	(348)	(337)

11. Λοιπές ζημιές απομείωσης, έξοδα αναδιάρθρωσης και προβλέψεις

	30 Ιουνίου 2019 € εκατ.	30 Ιουνίου 2018 € εκατ.
Ζημιές απομείωσης και αποτίμησης ακινήτων	(8)	(10)
Ζημιές απομείωσης/αντιλογισμός ομολόγων	(2)	6
Λοιπές ζημιές απομείωσης και προβλέψεις ⁽¹⁾	(7)	0
Λοιπές ζημιές απομείωσης και προβλέψεις	(17)	(4)
Κόστος προγραμμάτων εθελουσίας εξόδου και λοιπές σχετικές δαπάνες (σημ. 25)	(58)	(40)
Λοιπά έξοδα αναδιάρθρωσης	(23)	(4)
Έξοδα αναδιάρθρωσης	(81)	(44)
Σύνολο από συνεχιζόμενες δραστηριότητες	(98)	(48)

⁽¹⁾ Περιλαμβάνει ζημιές απομείωσης λοιπών στοιχείων ενεργητικού και προβλέψεις για δικαστικές υποθέσεις και για λοιπούς λειτουργικούς κινδύνους.

Το πρώτο εξάμηνο του 2019, ο Όμιλος αναγνώρισε έξοδα αναδιάρθρωσης ύψους € 23 εκατ. εκ των οποίων € 18 εκατ. αφορούσαν στην απόκτηση της Piraеus Bank Bulgaria A.D. (σημείωση 31). Τα υπόλοιπα έξοδα αναδιάρθρωσης σχετίζονται κυρίως με το σχέδιο μετασχηματισμού της Τράπεζας. Το πρώτο εξάμηνο του 2018, ο Όμιλος αναγνώρισε έξοδα αναδιάρθρωσης ύψους € 4 εκατ., τα οποία σχετίζονται κυρίως με τη βελτιστοποίηση των δανειακών του δραστηριοτήτων.

12. Φόρος εισοδήματος

	30 Ιουνίου 2019 € εκατ.	30 Ιουνίου 2018 € εκατ.
Τρέχων φόρος	(18)	(19)
Αναβαλλόμενος φόρος	20	(5)
Προσαρμογές φόρου	-	(13)
Σύνολο φόρου εισοδήματος από συνεχιζόμενες δραστηριότητες	2	(37)

Για το έτος 2019, σύμφωνα με το Νόμο 4172/2013, όπως ισχύει, ο φορολογικός συντελεστής στην Ελλάδα για τα πιστωτικά ιδρύματα είναι 29%, ενώ για τις υπόλοιπες νομικές οντότητες είναι 28% (για το έτος 2018: 29% φορολογικός συντελεστής για όλες τις νομικές οντότητες). Σύμφωνα με το άρθρο 23 του Νόμου 4579/2018, ο οποίος τέθηκε σε ισχύ τον Δεκέμβριο του 2018 και τροποποίησε το Νόμο 4172/2013, ο φορολογικός συντελεστής για τις νομικές οντότητες στην Ελλάδα, εκτός από τον φορολογικό συντελεστή των χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων θα μειώνεται ετησίως κατά 1%, τα τέσσερα επόμενα έτη ξεκινώντας από το 2019, καταλήγοντας σε 25% από το 2022 και έπειτα. Επιπρόσθετα, τα μερίσματα που διανέμονται, από την 1 Ιανουαρίου του 2019 υπόκεινται σε παρακράτηση φόρου 10%, εκτός των ενδοομιλικών μερισμάτων τα οποία υπό προϋποθέσεις απαλλάσσονται τόσο του παρακρατούμενου φόρου όσο και του φόρου εισοδήματος.

Σε συνέχεια της πληροφόρησης που παρέχεται στη σημείωση 15 των ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων για τη χρήση που έληξε την 31 Δεκεμβρίου 2018, ο Νόμος 4605/2019 (άρθρο 93), ο οποίος ψηφίστηκε την 29 Μαρτίου 2019, παρείχε διευκρινίσεις σχετικά με την αντιμετώπιση των ποσών παρακρατούμενου φόρου της Τράπεζας βάσει του Νόμου 2238/1994 (ήτοι € 4 εκατ. για το

2008 και € 46 εκατ. για το 2012) κατά τρόπο που διασφαλίζει τα εν λόγω ποσά φόρου προβλέποντας τον συμψηφισμό τους με τον φόρο εισοδήματος της Τράπεζας όποτε αυτός προκύψει.

Περαιτέρω, ο Νόμος 4605/2019 ρυθμίζει τη μεταχείριση των φορολογικών απαιτήσεων του Νόμου 4046/2012 (για τα έτη 2010, 2011 και 2012), ο οποίος προέβλεπε πενταετή συμψηφισμό του παρακρατούμενου φόρου επί των τόκων από ΟΕΔ/ΕΓΕΔ/εταιρικών ομολόγων με την εγγύηση του Ελληνικού Δημοσίου έναντι του φόρου εισοδήματος των τραπεζών. Ο Νόμος 4605/2019 διευκρίνισε ότι τα εναπομείναντα ποσά (δηλ. μη συμψηφιζόμενοι παρακρατούμενοι φόροι εντός της καθορισμένης πενταετίας) θα συμψηφίζονται με όλους τους φόρους ισόποσα εντός δέκα ετών, αρχής γενομένης από την 1 Ιανουαρίου 2020. Η εν λόγω διευκρίνιση του Νόμου ρυθμίζει το χειρισμό απαίτησης της Τράπεζας ποσού € 13 εκατ. η οποία προέκυψε το 2012 από τον παρακρατούμενο φόρο επί τόκων ομολόγων και έντοκων γραμματίων του Ελληνικού Δημοσίου καθώς και εταιρικών ομολόγων με εγγύηση του Ελληνικού Δημοσίου.

Φορολογικό πιστοποιητικό και ανέλεγκτες φορολογικές χρήσεις

Η Τράπεζα και οι θυγατρικές της, οι συγγενείς εταιρείες και οι κοινοπραξίες, οι οποίες δραστηριοποιούνται στην Ελλάδα (σημ. 17 και 18) έχουν κατά κανόνα 1 έως 6 ανέλεγκτες φορολογικές χρήσεις. Για τις ανέλεγκτες φορολογικές χρήσεις 2013-2015 η Τράπεζα και οι ελληνικές εταιρείες του Ομίλου των οποίων οι ετήσιες οικονομικές καταστάσεις ελέγχθηκαν υποχρεωτικά, υποχρεούνταν να λαμβάνουν «Ετήσιο Φορολογικό Πιστοποιητικό» σύμφωνα με τον Νόμο 4174/2013, το οποίο εκδίδεται, μετά τη διενέργεια σχετικού φορολογικού ελέγχου, από το νόμιμο ελεγκτή ή ελεγκτικό γραφείο που ελέγχει και τις ετήσιες οικονομικές καταστάσεις. Για τις χρήσεις που ξεκινούν από την 1 Ιανουαρίου 2016 και έπειτα, το «Ετήσιο Φορολογικό Πιστοποιητικό» είναι προαιρετικό, ωστόσο η Τράπεζα και (κατά γενικό κανόνα) οι ελληνικές εταιρείες του Ομίλου θα συνεχίσουν να το λαμβάνουν.

Η Τράπεζα έχει λάβει φορολογικό πιστοποιητικό από τους ορκωτούς ελεγκτές χωρίς διατύπωση επιφύλαξης για τις ανέλεγκτες φορολογικές χρήσεις 2013-2017. Για τη χρήση που έληξε την 31 Δεκεμβρίου 2018, ο φορολογικός έλεγχος από τους ορκωτούς ελεγκτές βρίσκεται σε εξέλιξη. Επιπροσθέτως, το Νέο Ταχυδρομικό Ταμιευτήριο και η Νέα Proton, οι οποίες συγχωνεύθηκαν με την Τράπεζα το 2013, έλαβαν από ορκωτούς ελεγκτές φορολογικό πιστοποιητικό χωρίς διατύπωση επιφύλαξης με θέμα έμφασης για τις ανέλεγκτες από τις φορολογικές αρχές χρήσεις/περιόδους 18/1-30/6/2013 και 9/10/2011-31/12/2012 αντίστοιχα, σχετικά με ενδεχόμενες φορολογικές υποχρεώσεις που προέκυψαν κατά το μετασχηματισμό τους σε νέα πιστωτικά ιδρύματα (carve out). Η Τράπεζα έχει σχηματίσει επαρκείς προβλέψεις και για τις δύο ανωτέρω περιπτώσεις.

Οι θυγατρικές της Τράπεζας, οι συγγενείς εταιρείες και οι κοινοπραξίες που δραστηριοποιούνται στην Ελλάδα, έχουν λάβει φορολογικά πιστοποιητικά χωρίς διατύπωση επιφύλαξης για τις ανέλεγκτες φορολογικές χρήσεις 2013-2017. Για τη χρήση που έληξε την 31 Δεκεμβρίου 2018, οι φορολογικοί έλεγχοι από ορκωτούς ελεγκτές είναι σε εξέλιξη.

Σύμφωνα με την Ελληνική φορολογική νομοθεσία και τις αντίστοιχες Υπουργικές Αποφάσεις, οι εταιρείες για τις οποίες εκδίδεται φορολογικό πιστοποιητικό χωρίς επισημάνσεις για παραβάσεις της φορολογικής νομοθεσίας δεν εξαιρούνται από την επιβολή επιπρόσθετων φόρων και προστίμων από τις Ελληνικές φορολογικές αρχές μετά την ολοκλήρωση του φορολογικού ελέγχου στο πλαίσιο των νομοθετικών περιορισμών (ως γενική αρχή, 5 χρόνια από τη λήξη της χρήσης στην οποία η φορολογική δήλωση θα πρέπει να έχει υποβληθεί). Υπό το πρίσμα των ανωτέρω την 31 Δεκεμβρίου 2018, κατά γενικό κανόνα, το δικαίωμα του Ελληνικού Δημοσίου να επιβάλλει φόρους μέχρι και το φορολογικό έτος 2012 (συμπεριλαμβανομένου) έχει παρέλθει χρονικά για την Τράπεζα και για τις εταιρείες του Ομίλου που δραστηριοποιούνται στην Ελλάδα.

Οι ανέλεγκτες φορολογικές χρήσεις των τραπεζικών ιδρυμάτων του Ομίλου στο εξωτερικό έχουν ως εξής: (α) Eurobank Cyprus Ltd, 2014-2018, (β) Eurobank Bulgaria A.D., 2013-2018, (γ) Eurobank A.D. Beograd (Σερβία), 2013-2018 και (δ) Eurobank Private Bank Luxembourg S.A., 2014-2018. Οι λοιπές εταιρείες του Ομίλου (σημ. 17 και 18), οι οποίες εδρεύουν σε χώρες του εξωτερικού, όπου προβλέπεται από τη νομοθεσία τακτικός φορολογικός έλεγχος, έχουν από 1 έως 6 ανέλεγκτες φορολογικές χρήσεις, σύμφωνα με τη γενική αρχή και τις προϋποθέσεις της φορολογικής νομοθεσίας που ισχύει σε κάθε χώρα.

Αναβαλλόμενοι φόροι

Οι αναβαλλόμενοι φόροι υπολογίζονται με τη μέθοδο της υποχρέωσης (liability method) επί όλων των εκπιπόμενων προσωρινών διαφορών, καθώς επίσης και επί των μη χρησιμοποιημένων φορολογικών ζημιών με το φορολογικό συντελεστή που αναμένεται να ισχύει στην περίοδο κατά την οποία θα τακτοποιηθεί η απαίτηση ή η υποχρέωση.

Η κίνηση του λογαριασμού αναβαλλόμενης φορολογίας παρουσιάζεται παρακάτω:

	30 Ιουνίου 2019 € εκατ.
Υπόλοιπο την 1 Ιανουαρίου	4.912
Έσοδο/(έξοδο) στην κατάσταση αποτελεσμάτων από συνεχιζόμενες δραστηριότητες	20
Επενδυτικοί τίτλοι επιμετρούμενοι στην εύλογη αξία μέσω λοιπών αποτελεσμάτων απευθείας στην καθαρή θέση	(91)
Αντιστάθμιση ταμειακών ροών	4
Μη συνεχιζόμενες δραστηριότητες (σημ. 13)	2
Υπόλοιπο την 30 Ιουνίου	4.847

Οι αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις/(υποχρεώσεις) προκύπτουν από τα στοιχεία που αναφέρονται παρακάτω:

	30 Ιουνίου 2019 € εκατ.	31 Δεκεμβρίου 2018 € εκατ.
Προβλέψεις για πιστωτικούς κινδύνους, αποτίμηση και λογιστικές διαγραφές δανειακών απαιτήσεων	1.481	3.132
Ζημιές που σχετίζονται με το πρόγραμμα PSI+	1.126	1.151
Ζημιές από πωλήσεις και οριστικές διαγραφές δανείων	2.021	265
Λοιπές απομειώσεις/μεταβολές στην εύλογη αξία που αναγνωρίζονται στην κατάσταση αποτελεσμάτων	242	248
Μη χρησιμοποιηθείσες φορολογικές ζημιές	3	63
Κόστος συναλλαγών καθαρής θέσης	20	23
Αντιστάθμιση ταμειακών ροών	19	15
Υποχρεώσεις καθορισμένων παροχών	14	13
Ακίνητα και εξοπλισμός	(23)	(20)
Επενδυτικοί τίτλοι επιμετρούμενοι στην εύλογη αξία μέσω λοιπών αποτελεσμάτων απευθείας στην καθαρή θέση	(115)	(24)
Λοιπά	59	46
Σύνολο αναβαλλόμενου φόρου	4.847	4.912

Το δεύτερο τρίμηνο του 2019, η Τράπεζα προχώρησε στην τιτλοποίηση συγκεκριμένων δανειακών χαρτοφυλακίων (Projects Pillar και Caigo, σημ. 24). Σύμφωνα με τους συμβατικούς όρους των εκδοθέντων τίτλων, οι σχετικές προβλέψεις απομείωσης θεωρήθηκαν ως οριστικές ζημιές για φορολογικούς σκοπούς, με αποτέλεσμα τη σημαντική αύξηση του αναβαλλόμενου φόρου της ανωτέρω παρουσιαζόμενης κατηγορίας «Ζημιές από πωλήσεις και οριστικές διαγραφές δανείων» έναντι μείωσης του αναβαλλόμενου φόρου της κατηγορίας «Προβλέψεις για πιστωτικούς κινδύνους, αποτίμηση και λογιστικές διαγραφές δανειακών απαιτήσεων».

Ο αναβαλλόμενος φόρος αναλύεται παρακάτω:

	30 Ιουνίου 2019 € εκατ.	31 Δεκεμβρίου 2018 € εκατ.
Αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις	4.861	4.916
Αναβαλλόμενες φορολογικές υποχρεώσεις	(14)	(4)
Σύνολο αναβαλλόμενου φόρου	4.847	4.912

Την 30 Ιουνίου 2019, ο Όμιλος αναγνώρισε αναβαλλόμενη φορολογική υποχρέωση € 11 εκατ. στις φορολογητέες προσωρινές διαφορές που σχετίζονται με την επένδυσή του στην νεοαποκτηθείσα θυγατρική «Piraeus Bank Bulgaria A.D.» (PBB) (σημ. 31), λαμβάνοντας υπόψη τη σχεδιαζόμενη συγχώνευση της εταιρίας με την θυγατρική Τράπεζα του Ομίλου στην Βουλγαρία «Eurobank Bulgaria A.D.». Επιπρόσθετα, ο Όμιλος αναγνώρισε αναβαλλόμενη φορολογική απαίτηση € 8 εκατ. που προέκυψε από την επιμέτρηση της εύλογης αξίας των αποκτηθέντων περιουσιακών στοιχείων της PBB.

Ο αναβαλλόμενος φόρος (έξοδο)/έσοδο από συνεχιζόμενες δραστηριότητες προκύπτει από τα στοιχεία που αναφέρονται παρακάτω:

	30 Ιουνίου 2019 € εκατ.	30 Ιουνίου 2018 € εκατ.
Προβλέψεις για πιστωτικούς κινδύνους, αποτίμηση, πωλήσεις και διαγραφές δανειακών απαιτήσεων	97	20
Μη χρησιμοποιηθείσες φορολογικές ζημιές	(60)	62
Ζημιές που σχετίζονται με το πρόγραμμα PSI+	(25)	(25)
Μεταβολή στην εύλογη αξία και λοιπές προσωρινές διαφορές	8	(62)
Σύνολο αναβαλλόμενου φόρου εισοδήματος (έξοδο)/ έσοδο από συνεχιζόμενες δραστηριότητες	20	(5)

Την 30 Ιουνίου 2019, ο Όμιλος αναγνώρισε καθαρές αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις € 4,8 δις που αναλύονται παρακάτω:

- (α) € 1.481 εκατ. αφορούν σε εκπιπτόμενες προσωρινές διαφορές λόγω προβλέψεων απομείωσης/αποτίμησης για πιστωτικούς κινδύνους από δάνεια συμπεριλαμβανομένων των λογιστικών διαγραφών χρέους σύμφωνα με τον Ελληνικό φορολογικό νόμο 4172/2013, όπως είναι σε ισχύ. Αυτές οι προσωρινές διαφορές μπορούν να χρησιμοποιηθούν σε μελλοντικές περιόδους χωρίς καθορισμένο χρονικό περιορισμό και σύμφωνα με τη φορολογική νομοθεσία που ισχύει σε κάθε χώρα που δραστηριοποιείται ο Όμιλος,
- (β) € 1.126 εκατ. αφορούν σε φορολογικές ζημιές από τη συμμετοχή του Ομίλου στο πρόγραμμα PSI+ και στο πρόγραμμα επαναγοράς των νέων τίτλων του Ελληνικού Δημοσίου, οι οποίες υπόκεινται σε απόσβεση για φορολογικούς σκοπούς (δηλ. 1/30 των ζημιών ετησίως αρχίζοντας από τη χρήση 2012 και εφεξής),
- (γ) € 2.021 εκατ. αφορούν στο αναπόσβεστο υπόλοιπο οριστικών φορολογικών ζημιών από διαγραφές και πωλήσεις δανείων, που υπόκεινται σε απόσβεση εντός εικοσαετούς περιόδου, σύμφωνα με τον Ελληνικό φορολογικό νόμο 4172/2013 όπως είναι σε ισχύ,
- (δ) € 3 εκατ. αφορούν σε μη χρησιμοποιηθείσες φορολογικές ζημιές των θυγατρικών εταιρειών της Τράπεζας. Την 30 Ιουνίου 2019, ο αναβαλλόμενος φόρος από τις σωρευτικές μη χρησιμοποιηθείσες φορολογικές ζημιές της Τράπεζας (ανήλθε σε € 62 εκατ. την 31 Δεκεμβρίου 2018) θεωρήθηκε ως μη ανακτήσιμος λόγω της τιτλοποίησης συγκεκριμένων δανειακών χαρτοφυλακίων για την εκτέλεση του σχεδίου επιτάχυνσης της μείωσης των NPEs και κατά συνέπεια αντιλογίστηκε,
- (ε) € 20 εκατ. αφορούν κυρίως σε εκπιπτόμενες προσωρινές διαφορές σχετικά με την (αναπόσβεστη για φορολογικούς σκοπούς) αξία των εξόδων αύξησης μετοχικού κεφαλαίου της Τράπεζας, υποκείμενων σε δεκαετή απόσβεση, με βάση την ισχύουσα φορολογική νομοθεσία κατά το έτος που πραγματοποιήθηκαν και
- (στ) € 196 εκατ. αφορούν σε λοιπές εκπιπτόμενες προσωρινές διαφορές (ζημιές αποτίμησης, προβλέψεις για συντάξεις και λοιπές παροχές αποχώρησης προς το προσωπικό κλπ.), η πλειονότητα των οποίων μπορεί να χρησιμοποιηθεί σε μελλοντικές περιόδους χωρίς καθορισμένο χρονικό περιορισμό και σύμφωνα με τη φορολογική νομοθεσία που ισχύει σε κάθε χώρα που δραστηριοποιείται ο Όμιλος.

Αξιολόγηση της ανακτησιμότητας των αναβαλλόμενων φορολογικών απαιτήσεων

Η αναγνώριση των ανωτέρω αναβαλλόμενων φορολογικών απαιτήσεων στηρίζεται στην εκτίμηση της Διοίκησης, την 30 Ιουνίου 2019, ότι οι εταιρείες του Ομίλου θα έχουν επαρκή μελλοντικά φορολογητέα κέρδη, έναντι των οποίων οι μη χρησιμοποιηθείσες φορολογικές ζημιές, οι εκπιπτόμενες προσωρινές διαφορές, καθώς και οι φορολογικές ζημιές από το πρόγραμμα PSI+ και από το πρόγραμμα επαναγοράς των νέων τίτλων του Ελληνικού Δημοσίου θα μπορούν να χρησιμοποιηθούν. Οι αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις προσδιορίζονται με βάση τη φορολογική μεταχείριση της κάθε κατηγορίας αναβαλλόμενης φορολογικής απαίτησης, σύμφωνα με τη φορολογική νομοθεσία που ισχύει σε κάθε χώρα που δραστηριοποιείται ο Όμιλος, τη δυνατότητα συμψηφισμού των μεταφερόμενων φορολογικών ζημιών με μελλοντικά φορολογητέα κέρδη, τα πραγματικά φορολογικά αποτελέσματα για τη χρήση που έληξε την 31 Δεκεμβρίου 2018 και τα εκτιμώμενα φορολογικά αποτελέσματα για τη χρήση που θα λήξει την 31 Δεκεμβρίου 2019, λαμβάνοντας υπόψη τα πραγματικά φορολογικά αποτελέσματα για την περίοδο που έληξε την 30 Ιουνίου 2019. Επιπλέον, η αξιολόγηση του Ομίλου σχετικά με την ανακτησιμότητα των αναγνωρισμένων αναβαλλόμενων φορολογικών απαιτήσεων βασίζεται (α) στις εκτιμήσεις για τη μελλοντική επίδοση (προβλέψεις λειτουργικών αποτελεσμάτων) και τις προοπτικές ανάπτυξης που έχουν αντίκτυπο στα εκτιμώμενα μελλοντικά φορολογητέα κέρδη, (β) στο αναμενόμενο χρονοδιάγραμμα ανάκτησης ή διακανονισμού των εκπιπτόμενων και των φορολογητέων προσωρινών διαφορών, (γ) στην πιθανότητα ότι οι εταιρείες του Ομίλου θα έχουν επαρκή μελλοντικά φορολογητέα κέρδη, κατά την ίδια περίοδο που θα πραγματοποιηθεί η ανάκτηση ή ο διακανονισμός των εκπιπτόμενων και των φορολογητέων προσωρινών διαφορών (δηλαδή κέρδη/

ζημιές από πώληση επενδύσεων ή λοιπών περιουσιακών στοιχείων κ.λπ.) ή κατά τα έτη στα οποία μπορούν να μεταφερθούν οι φορολογικές ζημιές και (δ) στην ιστορική εξέλιξη των αποτελεσμάτων (ιστορικές επιδόσεις) των εταιρειών του Ομίλου σε συνδυασμό με τις φορολογικές ζημιές προγενέστερων ετών που προκλήθηκαν από έκτακτα γεγονότα.

Για την περίοδο που έληξε την 30 Ιουνίου 2019, ο Όμιλος έχει πραγματοποιήσει αξιολόγηση της ανακτησιμότητας αναβαλλόμενων φορολογικών απαιτήσεων, βάσει του τριετούς Επιχειρηματικού Σχεδίου που εγκρίθηκε από το Διοικητικό Συμβούλιο τον Μάρτιο 2019 και παρείχε την προοπτική της κερδοφορίας και της κεφαλαιακής θέσης του Ομίλου, για την περίοδο έως το τέλος του 2021, λαμβάνοντας υπόψη την πρόοδο στην υλοποίηση των ενεργειών/συναλλαγών που αναφέρονται στο σχέδιο επιτάχυνσης. Το εν λόγω Επιχειρηματικό Σχέδιο έχει επίσης κατατεθεί στο Ελληνικό Ταμείο Χρηματοπιστωτικής Σταθερότητας (HFSF) και στον Ενιαίο Εποπτικό Μηχανισμό (SSM).

Για τα έτη από το 2021 και έπειτα, η αξιολόγηση των προβλέψεων για τα λειτουργικά αποτελέσματα στηρίχθηκε στις προβλέψεις της Διοίκησης, η οποία έλαβε υπόψη τις δυνατότητες ανάπτυξης της Ελληνικής οικονομίας, του τραπεζικού κλάδου και του ίδιου του Ομίλου.

Το ποσό των ανωτέρω προβλέψεων που συμπεριλήφθηκαν στο Επιχειρηματικό Σχέδιο του Ομίλου βασίζεται κυρίως σε υποθέσεις και εκτιμήσεις σχετικά με (α) την περαιτέρω μείωση του κόστους χρηματοδότησης λόγω του σταδιακού επαναπατρισμού των καταθέσεων των πελατών που αντικαθιστά τις ακριβότερες πηγές χρηματοδότησης, (β) τις μειωμένες ζημιές απομείωσης των δανείων, ως αποτέλεσμα της σταδιακής βελτίωσης των μακροοικονομικών συνθηκών στην Ελλάδα και των στρατηγικών πρωτοβουλιών για την επιτάχυνση της μείωσης των Μη Εξυπηρετούμενων Ανοιγμάτων (NPEs), σύμφωνα με τη στρατηγική για τα NPEs που ο Όμιλος έχει δεσμευτεί στον SSM, (γ) τη συγχώνευση με την Grivalia Properties A.E.E.A.Π, την απόκτηση της Piraeus Bank Bulgaria A.D. (PBB) και την πώληση του 80% της Ανώνυμης Εταιρείας Διαχείρισης Απαιτήσεων από Δάνεια και Πιστώσεις («FPS»), (δ) την αποτελεσματικότητα των συνεχών πρωτοβουλιών περιορισμού του κόστους και (ε) τη σταδιακή αποκατάσταση των παραδοσιακών εσόδων από προμήθειες, όπως η διαχείριση περιουσιακών στοιχείων και οι προμήθειες δικτύου καθώς και οι προμήθειες που σχετίζονται με προϊόντα κεφαλαιαγοράς και επενδυτικής τραπεζικής.

Η εφαρμογή του Επιχειρηματικού Σχεδίου του Ομίλου εξαρτάται σε μεγάλο βαθμό από τους κινδύνους και τις αβεβαιότητες που απορρέουν από το μακροοικονομικό περιβάλλον στην Ελλάδα όπως επίσης και στις χώρες στις οποίες δραστηριοποιείται ο Όμιλος (σημ. 2).

Αναβαλλόμενη φορολογική απαίτηση έναντι του Ελληνικού Δημοσίου και φορολογικό καθεστώς για ζημιές από δάνεια

Την 30 Ιουνίου 2019, σύμφωνα με το Νόμο 4172/2013 όπως ισχύει, οι αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις της Τράπεζας που πληρούν τα κριτήρια για μετατροπή τους σε οριστικές και εκκαθαρισμένες απαιτήσεις έναντι του Ελληνικού Δημοσίου (deferred tax credits – DTCs) ανέρχονται σε € 3.886 εκατ. Η μετατροπή των DTCs προϋποθέτει ότι το λογιστικό αποτέλεσμα της Τράπεζας, μετά από φόρους, για τη χρήση είναι ζημιολόγο. Συγκεκριμένα, DTCs υπολογίζονται επί: (α) των ζημιών από τη συμμετοχή της Τράπεζας στο πρόγραμμα PSI+ και στο πρόγραμμα επαναγοράς των νέων τίτλων του Ελληνικού Δημοσίου και (β) του συνολικού ποσού: (i) του αναπόσβεστου υπόλοιπου των οριστικών ζημιών από διαγραφές και πωλήσεις δανείων, (ii) των λογιστικών διαγραφών δανείων ή πιστώσεων και (iii) των υπολειπόμενων συσσωρευμένων προβλέψεων και λοιπών ζημιών γενικά λόγω πιστωτικού κινδύνου που είχαν λογισθεί έως την 30 Ιουνίου 2015.

Σύμφωνα με το φορολογικό καθεστώς που ισχύει, οι ανωτέρω οριστικές ζημιές από διαγραφές και πωλήσεις δανείων αποσβένονται σε περίοδο 20 ετών, διατηρώντας το καθεστώς του DTC καθ' όλη τη διάρκεια της περιόδου, ενώ αποσυνδέονται οι οριστικές διαγραφές δανείων από τις λογιστικές διαγραφές αυτών. Συνεπώς, η ανακτησιμότητα της αναβαλλόμενης φορολογικής απαίτησης/DTC της Τράπεζας που συνδέεται με δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες και η εποπτική κεφαλαιακή της διάρθρωση διασφαλίζονται, συνεισφέροντας σημαντικά στην επίτευξη των στόχων για τη μείωση των μη εξυπηρετούμενων ανοιγμάτων, μέσω της αύξησης των διαγραφών και πωλήσεων δανείων.

Από τον Μάιο 2017, σύμφωνα με το άρθρο 82 του Νόμου 4472/2017, το οποίο τροποποίησε περαιτέρω το άρθρο 27Α του Νόμου 4172/2013, επιβάλλεται μια ετήσια προμήθεια ποσοστού 1,5% για το υπερβάλλον ποσό των εγγυημένων από το Ελληνικό Δημόσιο αναβαλλόμενων φορολογικών απαιτήσεων, το οποίο προκύπτει από τη διαφορά μεταξύ του ισχύοντος συντελεστή φορολόγησης για τα πιστωτικά ιδρύματα (δηλ. 29%) και του συντελεστή φορολόγησης ο οποίος ίσχυε την 30 Ιουνίου 2015 (δηλ. 26%). Για την περίοδο που έληξε την 30 Ιουνίου 2019, έχουν αναγνωρισθεί στα «Λοιπά έσοδα/(έξοδα)» € 3,4 εκατ.

13. Μη συνεχιζόμενες δραστηριότητες

Πωληθείσες θυγατρικές εταιρείες στη Ρουμανία

Τον Σεπτέμβριο του 2017, η πώληση των Bancpost S.A., ERB Retail Services IFN S.A. και ERB Leasing IFN S.A. (θυγατρικές εταιρείες στη Ρουμανία) θεωρήθηκε πολύ πιθανή και ως εκ τούτου από την 30 Σεπτεμβρίου 2017 οι εν λόγω εταιρείες ταξινομήθηκαν ως κατεχόμενες προς πώληση.

Οι ανωτέρω εταιρείες αποτελούσαν το σημαντικότερο τμήμα των δραστηριοτήτων του Ομίλου στη Ρουμανία, οι οποίες παρουσιάζονταν στον Τομέα Διεθνών Δραστηριοτήτων.

Την 3 Απριλίου 2018, ο Όμιλος Eurobank (ο Πωλητής) και η Banca Transilvania (BT) (Αγοραστής) σε συνέχεια του προσυμφώνου πώλησης τον Νοέμβριο του 2017, ολοκλήρωσαν όλες τις εναπομείνουσες ενέργειες και εκπλήρωσαν όλους τους όρους για την ολοκλήρωση της μεταβίβασης των μετοχών που κατείχε ο Όμιλος στις ανωτέρω εταιρείες στην BT. Η συναλλαγή είχε ως αποτέλεσμα € 72 εκατ. ζημιά μετά φόρου, η οποία αναγνωρίστηκε στην κατάσταση αποτελεσμάτων έως τη χρήση που έληξε την 31 Δεκεμβρίου 2018 (εκ των οποίων ζημιά € 46 εκατ. είχε αναγνωριστεί την περίοδο που έληξε την 30 Ιουνίου 2018), συμπεριλαμβανομένης της μεταφοράς στην κατάσταση αποτελεσμάτων € 46 εκατ. σωρευτικών ζημιών οι οποίες προηγούμενες είχαν αναγνωριστεί στα λοιπά αποτελέσματα απευθείας στην καθαρή θέση.

Σύμφωνα με τη σχετική Συμφωνία Πώλησης και Αγοράς (η Συμφωνία), υπάρχουν ειδικές ρήτρες αποζημίωσης βάσει των οποίων ο Αγοραστής θα μπορούσε να απαιτήσει από τον Πωλητή συγκεκριμένα ποσά, με ανώτατο όριο στη συνολική απαίτηση.

Φορολογικός έλεγχος

Σύμφωνα με το πόρισμα του φορολογικού ελέγχου που κοινοποιήθηκε στην Bancpost S.A. τον Ιούλιο του 2018, σε συνέχεια της ολοκλήρωσης του φορολογικού ελέγχου για τα έτη 2011-2015, οι πρόσθετοι φόροι προς πληρωμή ανέρχονταν συνολικά σε € 40 εκατ. περίπου.

Ο Όμιλος είναι σε στενή συνεργασία με την BT, η οποία έχει ξεκινήσει τις διαδικασίες αμφισβήτησης του πορίσματος του φορολογικού ελέγχου στο δικαστήριο.

Σε σχέση με τα ανωτέρω, στο πρώτο εξάμηνο του 2019, ο Όμιλος αναγνώρισε επιπλέον πρόβλεψη € 5 εκατ. (€ 3,6 εκατ. μετά φόρου), ενώ οι συνολικές προβλέψεις, οι οποίες έχουν αναγνωριστεί έως την 30 Ιουνίου 2019 ανέρχονται σε € 20 εκατ.

Εθνική Αρχή Προστασίας του Καταναλωτή της Ρουμανίας (ANPC)

Επιπρόσθετα, το δεύτερο εξάμηνο του 2018, η Εθνική Αρχή Προστασίας του Καταναλωτή (ANPC) της Ρουμανίας επέβαλε τρία πρόστιμα συνολικού ποσού € 72 χιλ. στην Bancpost S.A. κατόπιν καταγγελιών από ορισμένους πιστούχους της, που σχετίζονταν με χαρτοφυλάκια εξυπηρετούμενων δανείων που είχαν εκχωρηθεί από την Bancpost S.A. στην ERB New Europe Funding II (μια εταιρεία στην Ολλανδία που ελέγχεται από την Eurobank) το 2008.

Το πρώτο εξάμηνο του 2019, οι προσφυγές της BT (ως νομικός διάδοχος της Bancpost S.A.) έναντι της ANPC σχετικά με τις τρεις προαναφερθείσες υποθέσεις έγιναν αποδεκτές από πρωτοβάθμιο δικαστήριο, το οποίο αποφάσισε την ακύρωση των σχετικών προστίμων που επιβλήθηκαν στην Bancpost S.A. Η ANPC έχει ήδη ασκήσει έφεση κατά των πρωτοβάθμιων αποφάσεων στις δύο περιπτώσεις και αναμένεται ότι θα ασκήσει έφεση κατά της πρωτοβάθμιας απόφασης και στην τρίτη περίπτωση.

Επιπλέον πληροφορίες σχετικά με την πώληση των θυγατρικών εταιρειών στη Ρουμανία παρέχονται στη σημείωση 17 των ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων για τη χρήση που έληξε την 31 Δεκεμβρίου 2018.

14. Παράγωγα χρηματοοικονομικά μέσα

Παράγωγα για τα οποία δεν εφαρμόζεται λογιστική αντιστάθμισης/ διακρατούμενα για εμπορικούς σκοπούς
Παράγωγα διακρατούμενα για αντιστάθμιση εύλογης αξίας
Παράγωγα διακρατούμενα για αντιστάθμιση ταμειακών ροών
Σύνολο παραγώγων χρηματοοικονομικών μέσων

30 Ιουνίου 2019		31 Δεκεμβρίου 2018	
Εύλογη αξία		Εύλογη αξία	
Απαιτήσεων	Υποχρεώσεων	Απαιτήσεων	Υποχρεώσεων
€ εκατ.	€ εκατ.	€ εκατ.	€ εκατ.
2.320	1.992	1.805	1.385
0	660	1	349
31	84	65	159
2.351	2.736	1.871	1.893

**Επιλεγμένες Επεξηγηματικές Σημειώσεις
στις Ενδιάμεσες Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις**

Την 30 Ιουνίου 2019, η εύλογη αξία των παραγώγων χρηματοοικονομικών μέσων ενεργητικού και παθητικού αυξήθηκε κατά € 480 εκατ. και € 843 εκατ. αντίστοιχα, σε σύγκριση με την 31 Δεκεμβρίου 2018, κυρίως ως αποτέλεσμα της καθοδικής κίνησης της καμπύλης επιτοκίων του Ευρώ. Την ίδια ημερομηνία η λογιστική αξία των παραγώγων χρηματοοικονομικών μέσων με το Ελληνικό Δημόσιο ανήλθε σε € 1.559 εκατ. (31 Δεκεμβρίου 2018: € 1.189 εκατ.).

15. Δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες

	30 Ιουνίου 2019 € εκατ.	31 Δεκεμβρίου 2018 € εκατ.
Δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες στο αποσβέσιμο κόστος		
- Λογιστική αξία προ πρόβλεψης	43.508	44.973
- Πρόβλεψη απομείωσης	(7.735)	(8.800)
Λογιστική αξία	35.773	36.173
Δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες στην εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων	55	59
Σύνολο	35.828	36.232

Ο παρακάτω πίνακας παρουσιάζει τη λογιστική αξία και την έκθεση σε πιστωτικό κίνδυνο των δανείων και απαιτήσεων από πελάτες ανά επιχειρηματική μονάδα και ανά στάδιο την 30 Ιουνίου 2019:

	30 Ιουνίου 2019			31 Δεκεμβρίου 2018	
	Αναμενόμενες πιστωτικές ζημιές 12μήνου - Στάδιο 1 € εκατ.	Αναμενόμενες πιστωτικές ζημιές καθ' όλη τη διάρκεια των δανείων - Στάδιο 2 € εκατ.	Αναμενόμενες πιστωτικές ζημιές καθ' όλη τη διάρκεια των απομειωμένων δανείων - Στάδιο 3 ⁽¹⁾ € εκατ.	Συνολική αξία € εκατ.	Συνολική αξία € εκατ.
Δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες στο αποσβέσιμο κόστος					
Στεγαστικά δάνεια:					
- Λογιστική αξία προ πρόβλεψης	6.816	3.231	4.118	14.165	16.262
- Πρόβλεψη απομείωσης	(34)	(226)	(1.520)	(1.780)	(2.547)
Λογιστική αξία	6.782	3.005	2.598	12.385	13.715
Καταναλωτικά δάνεια:					
- Λογιστική αξία προ πρόβλεψης	2.290	323	1.349	3.962	3.988
- Πρόβλεψη απομείωσης	(40)	(84)	(1.048)	(1.172)	(1.235)
Λογιστική αξία	2.250	239	301	2.790	2.753
Δάνεια σε μικρές επιχειρήσεις:					
- Λογιστική αξία προ πρόβλεψης	1.821	1.200	3.507	6.528	6.421
- Πρόβλεψη απομείωσης	(19)	(201)	(1.616)	(1.836)	(1.858)
Λογιστική αξία	1.802	999	1.891	4.692	4.563
Επιχειρηματικά δάνεια:					
- Λογιστική αξία προ πρόβλεψης	11.426	2.109	5.318	18.853	18.302
- Πρόβλεψη απομείωσης	(51)	(121)	(2.775)	(2.947)	(3.160)
Λογιστική αξία	11.375	1.988	2.543	15.906	15.142
Σύνολο δανείων και απαιτήσεων από πελάτες στο αποσβέσιμο κόστος					
- Λογιστική αξία προ πρόβλεψης	22.353	6.863	14.292	43.508	44.973
- Πρόβλεψη απομείωσης	(144)	(632)	(6.959)	(7.735)	(8.800)
Λογιστική αξία	22.209	6.231	7.333	35.773	36.173
Δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες στην εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων					
Λογιστική αξία				55	59
Σύνολο				35.828	36.232

⁽¹⁾ Τα πιστωτικά απομειωμένα δάνεια πελατών (POCI) παρουσιάζονται στο στάδιο « Αναμενόμενες πιστωτικές ζημιές καθ' όλη τη διάρκεια των απομειωμένων δανείων ».

Την 30 Ιουνίου 2019, η λογιστική αξία των δανείων και απαιτήσεων από πελάτες τα οποία αποκτήθηκαν από την Piraeus Bank Bulgaria A.D. (σημ. 31) ήταν € 714 εκατ. (επιχειρηματικά: € 487 εκατ., στεγαστικά: € 115 εκατ., καταναλωτικά: € 83 εκατ., δάνεια μικρών επιχειρήσεων: € 29 εκατ.).

Την 30 Ιουνίου 2019, τα Μη Εξυπηρετούμενα Ανοίγματα (NPEs) του Ομίλου, που συμπεριλαμβάνονται στα δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες στο αποσβέσιμο κόστος μειώθηκαν σε € 14.292 εκατ. (31 Δεκεμβρίου 2018: € 16.653 εκατ.) με αποτέλεσμα ο δείκτης NPE του Ομίλου να μειωθεί σε 32,8% (31 Δεκεμβρίου 2018: 37%).

Επιχειρησιακοί στόχοι για τα Μη Εξυπηρετούμενα Ανοίγματα (NPEs)

Τον Μάρτιο του 2019, η Eurobank και οι υπόλοιπες ελληνικές συστημικές τράπεζες ανταποκρίθηκαν στο νέο θεσμικό πλαίσιο και τις απαιτήσεις του SSM για τη διαχείριση των NPEs και υπέβαλλαν τη νέα Στρατηγική Διαχείρισης των NPEs (NPE Management Strategy) για το 2019-21 καθώς και τους Ετήσιους Στόχους Υπολοίπων των NPEs (NPE Stock Annual Targets), τόσο σε επίπεδο τράπεζας όσο και ομίλου για πρώτη φορά. Για την Eurobank συγκεκριμένα, η νέα υποβολή έχει λάβει υπόψη το σχέδιο για την επιτάχυνση της μείωσης των NPEs, το οποίο ανακοινώθηκε στο πλαίσιο του πλάνου μετασχηματισμού και έχει ως σκοπό να επιτύχει δείκτη NPE περίπου 16% για τον Όμιλο το 2019 και μονοψήφιο ποσοστό έως το 2021.

Επιπλέον, τον Μάρτιο του 2019, ένα νέο πλαίσιο προστασίας της πρώτης κατοικίας ψηφίστηκε από το Ελληνικό Κοινοβούλιο, το οποίο αναμένεται να στηρίξει τις προσπάθειες της Τράπεζας για τη μείωση των NPEs μέσω ενός πιο αποτελεσματικού μηχανισμού διαχείρισης προβληματικών δανείων, του περιορισμού των στρατηγικών εκπρόθεσμων οφειλετών και εν τέλει της βελτίωσης της συνέπειας πληρωμών.

Νόμος για την μετατροπή των στεγαστικών δανείων που είχαν χορηγηθεί σε ελβετικό νόμισμα, Σερβία

Την 25 Απριλίου 2019, το κοινοβούλιο της Σερβίας, υιοθέτησε ένα νέο νόμο αναφορικά με την μετατροπή των στεγαστικών δανείων σε ελβετικό νόμισμα. Σύμφωνα με τον εν λόγω νόμο, οι τράπεζες της Σερβίας, εντός 30 ημερών από την ημερομηνία έναρξης της ισχύος του, υποχρεούνται να προτείνουν τη μετατροπή σε Ευρώ, του εναπομείναντος υπολοίπου των δανείων που είχαν χορηγηθεί σε ελβετικό νόμισμα. Ο νόμος προέβλεπε περικοπή του χρέους που προκύπτει από τη μετατροπή κατά 38%, εκ της οποίας το 15% καλύπτεται από το Σερβικό Δημόσιο, ενώ οι τράπεζες δικαιούνται επίσης πίστωση φόρου ύψους 2% επί του εναπομείναντος δανειακού υπολοίπου. Η μείωση χρέους, είναι εκπιπτόμενη φορολογικά, σύμφωνα με την τοπική νομοθεσία φορολογίας εισοδήματος εταιρειών. Οι δανειολήπτες είχαν 30 μέρες προθεσμία να ενημερώσουν τις τράπεζες αν αποδέχονται την ανωτέρω πρόταση, η οποία περιλάμβανε την εφαρμογή του επιτοκίου που ήταν σε ισχύ την 31 Μαρτίου 2019 για τα δάνεια που είχαν χορηγηθεί σε Ευρώ.

Την περίοδο που έληξε την 30 Ιουνίου 2019, η θυγατρική τράπεζα της Eurobank στη Σερβία “Eurobank A.D. Beograd”, αναγνώρισε € 17,6 εκατ. προβλέψεις απομείωσης σχετικά με τα δάνεια και τις απαιτήσεις από πελάτες τα οποία πληρούσαν τις προϋποθέσεις για μετατροπή σύμφωνα με τον ανωτέρω νόμο. Η συνολική επίπτωση φόρου από την προαναφερθείσα μετατροπή συμπεριλαμβανομένης της πίστωσης φόρου ύψους 2% ανήλθε σε € 4,4 εκατ. έσοδο. Λαμβάνοντας υπόψη ότι η πλειοψηφία των δανειοληπτών έχει ήδη συμμετάσχει στην μετατροπή, ο Όμιλος δεν αναμένει περαιτέρω σημαντική επίπτωση από το νόμο στην χρηματοοικονομική του θέση.

Δάνεια τα οποία ταξινομήθηκαν ως κατεχόμενα προς πώληση

Τον Ιούνιο 2019, η Τράπεζα ανακοίνωσε ότι έχει έρθει σε δεσμευτική συμφωνία με διεθνή επενδυτή για την πώληση του 95% ομολογιών ενδιάμεσης και χαμηλής σειράς κατάταξης (mezzanine and junior notes) μιας τιτλοποίησης χαρτοφυλακίου στεγαστικών δανείων (κυρίως μη εξυπηρετούμενων) λογιστικής αξίας προ προβλέψεων περίπου € 2 δις. (Project Pillar). Η Eurobank θα διατηρήσει στην κυριότητά της το 100% των ομολογιών υψηλής σειράς κατάταξης (senior notes), καθώς και το 5% των ομολογιών ενδιάμεσης και χαμηλής σειράς κατάταξης. Με την ολοκλήρωση της συναλλαγής και ως αποτέλεσμα της πώλησης των ομολογιών, η Τράπεζα θα μεταβιβάσει ουσιαστικά όλους τους κινδύνους και τα οφέλη και θα αποαναγνωρίσει το εν λόγω δανειακό χαρτοφυλάκιο. Συνεπώς, την 30 Ιουνίου 2019, χαρτοφυλάκιο δανείων με λογιστική αξία προ απομείωσης € 1.987 εκατ., για το οποίο είχε αναγνωριστεί πρόβλεψη απομείωσης € 845 εκατ., έχει ταξινομηθεί ως κατεχόμενο προς πώληση. Η λογιστική αξία μετά από προβλέψεις του δανειακού χαρτοφυλακίου, ύψους € 1.142 εκατ., αντιστοιχεί στην τεκμαρτή αποτίμησή του, με βάση την ονομαστική αξία των ομολογιών υψηλής σειράς κατάταξης και την τιμή πώλησης των ομολογιών ενδιάμεσης σειράς κατάταξης σύμφωνα με τους όρους της παραπάνω συμφωνίας. Η ολοκλήρωση της συναλλαγής τελεί υπό την αίρεση της έγκρισης του Ενιαίου Εποπτικού Μηχανισμού (SSM) και αναμένεται να λάβει χώρα εντός του τρίτου τριμήνου του 2019.

Επιπρόσθετα, κατά τη διάρκεια του δεύτερου τριμήνου του 2019, η Τράπεζα έλαβε δεσμευτική προσφορά για την πώληση μη εξυπηρετούμενων επιχειρηματικών δανείων. Συνεπώς, δάνεια με λογιστική αξία προ απομείωσης € 37 εκατ., για τα οποία είχε

αναγνωριστεί πρόβλεψη απομείωσης € 29 εκατ., ταξινομήθηκαν ως κατεχόμενα προς πώληση, καθώς η πώλησή τους θεωρήθηκε πολύ πιθανή.

16. Χαρτοφυλάκιο επενδυτικών τίτλων

	30 Ιουνίου 2019 € εκατ.	31 Δεκεμβρίου 2018 € εκατ.
Επενδυτικοί τίτλοι στην εύλογη αξία μέσω λοιπών αποτελεσμάτων απευθείας στην καθαρή θέση (FVOCI)	5.523	6.248
Επενδυτικοί τίτλοι στο αποσβέσιμο κόστος (AC)	1.472	1.420
Επενδυτικοί τίτλοι στην εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων (FVTPL)	102	104
Σύνολο	7.097	7.772

Οι παρακάτω πίνακες παρουσιάζουν τη λογιστική αξία και την έκθεση σε πιστωτικό κίνδυνο των επενδυτικών τίτλων:

	30 Ιουνίου 2019		
	Αναμενόμενες πιστωτικές ζημιές καθ'όλη τη διάρκεια των επενδυτικών τίτλων - Στάδιο 1 € εκατ.	Αναμενόμενες πιστωτικές ζημιές καθ'όλη τη διάρκεια των επενδυτικών τίτλων - Στάδιο 2 € εκατ.	Σύνολο € εκατ.
Επενδυτικοί τίτλοι που επιμετρώνται στο αποσβέσιμο κόστος			
- Λογιστική αξία προ πρόβλεψης	720	789	1.509
- Πρόβλεψη απομείωσης	(2)	(35)	(37)
Λογιστική αξία	718	754	1.472
Επενδυτικοί τίτλοι που επιμετρώνται στην εύλογη αξία μέσω λοιπών αποτελεσμάτων απευθείας στην καθαρή θέση			
Λογιστική αξία	5.523	-	5.523
Σύνολο	6.241	754	6.995
Επενδυτικοί τίτλοι στην εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων			
Λογιστική αξία			102
Σύνολο Επενδυτικών τίτλων			7.097

	31 Δεκεμβρίου 2018		
	Αναμενόμενες πιστωτικές ζημιές καθ'όλη τη διάρκεια των επενδυτικών τίτλων - Στάδιο 1 € εκατ.	Αναμενόμενες πιστωτικές ζημιές καθ'όλη τη διάρκεια των επενδυτικών τίτλων - Στάδιο 2 € εκατ.	Σύνολο € εκατ.
Επενδυτικοί τίτλοι που επιμετρώνται στο αποσβέσιμο κόστος			
- Λογιστική αξία προ πρόβλεψης	697	754	1.451
- Πρόβλεψη απομείωσης	(3)	(28)	(31)
Λογιστική αξία	694	726	1.420
Επενδυτικοί τίτλοι που επιμετρώνται στην εύλογη αξία μέσω λοιπών αποτελεσμάτων απευθείας στην καθαρή θέση			
Λογιστική αξία	6.222	26	6.248
Σύνολο	6.916	752	7.668
Επενδυτικοί τίτλοι στην εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων			
Λογιστική αξία			104
Σύνολο Επενδυτικών τίτλων			7.772

Το χαρτοφυλάκιο επενδυτικών τίτλων αναλύεται ανά κατηγορία ως εξής:

	30 Ιουνίου 2019			
	Επενδυτικοί τίτλοι μέσω λοιπών αποτελεσμάτων απευθείας στην καθαρή θέση € εκατ.	Επενδυτικοί τίτλοι στο αποσβέσιμο κόστος € εκατ.	Επενδυτικοί τίτλοι στην εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων € εκατ.	Σύνολο € εκατ.
Ομόλογα				
- Ομόλογα Ελληνικού Δημοσίου	2.787	979	-	3.766
- Λοιπά κυβερνητικά ομόλογα	1.958	493	-	2.451
- Λοιποί εκδότες	778	-	4	782
	5.523	1.472	4	6.999
Μετοχές και αμοιβαία κεφάλαια	-	-	98	98
Σύνολο	5.523	1.472	102	7.097

	31 Δεκεμβρίου 2018			
	Επενδυτικοί τίτλοι μέσω λοιπών αποτελεσμάτων απευθείας στην καθαρή θέση € εκατ.	Επενδυτικοί τίτλοι στο αποσβέσιμο κόστος € εκατ.	Επενδυτικοί τίτλοι στην εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων € εκατ.	Σύνολο € εκατ.
Ομόλογα				
- Ομόλογα Ελληνικού Δημοσίου ⁽¹⁾	2.229	940	-	3.169
- Λοιπά κυβερνητικά ομόλογα	3.162	480	-	3.642
- Λοιποί εκδότες	857	-	4	861
	6.248	1.420	4	7.672
Μετοχές και αμοιβαία κεφάλαια	-	-	100	100
Σύνολο	6.248	1.420	104	7.772

⁽¹⁾ Την 31 Δεκεμβρίου 2018 συμπεριλαμβάνονται Έντοκα Γραμμάτια Ελληνικού Δημοσίου € 0,1 εκατ.

Κατά τη διάρκεια της περιόδου που έληξε την 30 Ιουνίου 2019, ο Όμιλος αναγνώρισε € 44 εκατ. κέρδη στα «Αποτελέσματα από επενδυτικούς τίτλους», εκ των οποίων € 35 εκατ. προήλθαν από πωλήσεις χρεωστικών τίτλων που επιμετρώνταν στην εύλογη αξία μέσω των λοιπών αποτελεσμάτων απευθείας στην καθαρή θέση (FVOCI) και € 9 εκατ. κυρίως από πωλήσεις μετοχών και αμοιβαίων κεφαλαίων. Τη συγκριτική περίοδο, ο Όμιλος αναγνώρισε € 46 εκατ. κέρδη κυρίως από πωλήσεις χρεωστικών τίτλων FVOCI.

Το πρώτο εξάμηνο του 2019, η βελτίωση των περιθωρίων φερεγγυότητας (credit spreads) του χρέους του Ελληνικού Δημοσίου είχε ως αποτέλεσμα την αύξηση της εύλογης αξίας των ομολόγων του Ελληνικού Δημοσίου που ταξινομήθηκαν στην εύλογη αξία μέσω των λοιπών αποτελεσμάτων απευθείας στην καθαρή θέση (FVOCI).

17. Συμμετοχές σε θυγατρικές εταιρείες

Παρακάτω παρατίθενται οι θυγατρικές εταιρείες της Τράπεζας την 30 Ιουνίου 2019, που περιλαμβάνονται στις ενδιάμεσες ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις για την περίοδο που έληξε την 30 Ιουνίου 2019:

<u>Επωνυμία εταιρείας</u>	<u>Σημείωση</u>	<u>Ποσοστό συμμετοχής</u>	<u>Χώρα εγκατάστασης</u>	<u>Τομέας δραστηριότητας</u>
Be Business Exchanges A.E. Δικτύων Διεταιρικών Συναλλαγών και Παροχής Λογιστικών και Φορολογικών Υπηρεσιών		98,01	Ελλάδα	Ηλεκτρονικό εμπόριο μέσω διαδικτύου, παροχή λογιστικών, φορολογικών και λοιπών υπηρεσιών
Eurobank Asset Management A.E.Δ.Α.Κ.		100,00	Ελλάδα	Υπηρεσίες διαχείρισης αμοιβαίων κεφαλαίων και περιουσίας
Eurobank Equities A.E.Π.Ε.Υ.		100,00	Ελλάδα	Χρηματοστηριακές και συμβουλευτικές υπηρεσίες
Eurobank Ergasias Leasing A.E.		100,00	Ελλάδα	Χρηματοδοτικές μισθώσεις
Eurobank Factors A.E.Π.Ε.Α.		100,00	Ελλάδα	Πρακτορεία επιχειρηματικών απαιτήσεων
Eurobank FPS Ανώνυμη Εταιρεία Διαχείρισης Απαιτήσεων από Δάνεια και Πιστώσεις		100,00	Ελλάδα	Διαχείριση Απαιτήσεων από Δάνεια και Πιστώσεις
Hellenic Post Credit Ανώνυμη Εταιρεία Παροχής Πιστώσεων		50,00	Ελλάδα	Διαχείριση πιστωτικών καρτών και παροχή λοιπών υπηρεσιών
Herald Ελλάς Ανώνυμη Εταιρεία Ανάπτυξης Ακινήτων και Υπηρεσιών 1		100,00	Ελλάδα	Επενδύσεις ακίνητης περιουσίας
Herald Ελλάς Ανώνυμη Εταιρεία Ανάπτυξης Ακινήτων και Υπηρεσιών 2		100,00	Ελλάδα	Επενδύσεις ακίνητης περιουσίας
Στάνταρντ Κτηματική Α.Ε.		100,00	Ελλάδα	Επενδύσεις ακίνητης περιουσίας
Cloud Hellas Κτηματική Ανώνυμη Εταιρεία	ε	100,00	Ελλάδα	Επενδύσεις ακίνητης περιουσίας
Piraeus Port Plaza 1 Ανώνυμη Εταιρεία Αξιοποίησης και Εκμετάλλευσης Ακινήτων, Ξενοδοχειακών Εγκαταστάσεων και επιχειρήσεων	ε	100,00	Ελλάδα	Επενδύσεις ακίνητης περιουσίας
Cairo Estate I Κτηματική Μονοπρόσωπη Α.Ε	στ	100,00	Ελλάδα	Επενδύσεις ακίνητης περιουσίας
Cairo Estate II Κτηματική Μονοπρόσωπη Α.Ε	στ	100,00	Ελλάδα	Επενδύσεις ακίνητης περιουσίας
Cairo Estate III Κτηματική Μονοπρόσωπη Α.Ε	στ	100,00	Ελλάδα	Επενδύσεις ακίνητης περιουσίας
Pillar Estate Κτηματική Μονοπρόσωπη Α.Ε.	στ	100,00	Ελλάδα	Επενδύσεις ακίνητης περιουσίας
Real Estate Management Μονοπρόσωπη Α.Ε.	στ	100,00	Ελλάδα	Υπηρεσίες ακινήτων
Anchor Ελληνική Επενδυτική Μονοπρόσωπη Ανώνυμη Εταιρείας Συμμετοχών	ζ	100,00	Ελλάδα	Επενδύσεις ακίνητης περιουσίας
Eurobank Bulgaria A.D.		99,99	Βουλγαρία	Τράπεζα
Bulgarian Retail Services A.D.		100,00	Βουλγαρία	Παροχή χρηματοοικονομικών υπηρεσιών και διαχείριση πιστωτικών καρτών
ERB Property Services Sofia E. A. D.		99,99	Βουλγαρία	Υπηρεσίες ακινήτων
IMO 03 E. A. D.		100,00	Βουλγαρία	Επενδυτικές υπηρεσίες ακίνητης περιουσίας
IMO Property Investments Sofia E. A. D.		100,00	Βουλγαρία	Επενδυτικές υπηρεσίες ακίνητης περιουσίας
ERB Leasing Bulgaria EAD		100,00	Βουλγαρία	Χρηματοδοτικές μισθώσεις
Piraeus Bank Bulgaria A.D	δ	99,98	Βουλγαρία	Τράπεζα
Piraeus Insurance Brokerage EOOD	δ	99,98	Βουλγαρία	Μεσιτεία ασφαλίσων
ERB Hellas (Cayman Islands) Ltd		100,00	Νησιά Cayman	Εταιρεία ειδικού σκοπού για τη συγκέντρωση κεφαλαίων
Berberis Investments Ltd		100,00	Νησιά Channel	Εταιρεία χαρτοφυλακίου
ERB Hellas Funding Ltd		100,00	Νησιά Channel	Εταιρεία ειδικού σκοπού για τη συγκέντρωση κεφαλαίων
Eurobank Cyprus Ltd		100,00	Κύπρος	Τράπεζα
CEH Balkan Holdings Ltd ⁽¹⁾		100,00	Κύπρος	Εταιρεία χαρτοφυλακίου
Chamia Enterprises Company Ltd ⁽¹⁾		100,00	Κύπρος	Εταιρεία επενδύσεων ειδικού σκοπού
ERB New Europe Funding III Ltd		100,00	Κύπρος	Παροχή Πιστώσεων
Foramonio Ltd		100,00	Κύπρος	Επενδύσεις ακίνητης περιουσίας
NEU 03 Property Holdings Ltd		100,00	Κύπρος	Εταιρεία Χαρτοφυλακίου
NEU Property Holdings Ltd		100,00	Κύπρος	Εταιρεία Χαρτοφυλακίου
Lenevino Holdings Ltd		100,00	Κύπρος	Επενδύσεις ακίνητης περιουσίας
Rano Investments Ltd		100,00	Κύπρος	Επενδύσεις ακίνητης περιουσίας
Neviko Ventures Ltd		100,00	Κύπρος	Επενδύσεις ακίνητης περιουσίας
Staynia Holdings Ltd	ε	100,00	Κύπρος	Επενδύσεις ακίνητης περιουσίας
Zivar Investments Ltd	η	100,00	Κύπρος	Επενδύσεις ακίνητης περιουσίας
Amvanero Ltd	η	100,00	Κύπρος	Επενδύσεις ακίνητης περιουσίας
Ragisena Ltd	η	100,00	Κύπρος	Επενδύσεις ακίνητης περιουσίας
Revasono Holdings Ltd	η	100,00	Κύπρος	Επενδύσεις ακίνητης περιουσίας
Volki Investments Ltd	η	100,00	Κύπρος	Επενδύσεις ακίνητης περιουσίας

**Επιλεγμένες Επεξηγηματικές Σημειώσεις
στις Ενδιάμεσες Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις**

<u>Επωνυμία εταιρείας</u>	<u>Σημείωση</u>	<u>Ποσοστό συμμετοχής</u>	<u>Χώρα εγκατάστασης</u>	<u>Τομέας δραστηριότητας</u>
Eurobank Private Bank Luxembourg S.A.		100,00	Λουξεμβούργο	Τράπεζα
Eurobank Fund Management Company (Luxembourg) S.A.		100,00	Λουξεμβούργο	Διαχείριση κεφαλαίων
Eurobank Holding (Luxembourg) S.A.		100,00	Λουξεμβούργο	Εταιρεία Χαρτοφυλακίου
ERB Lux Immo S.A.		100,00	Λουξεμβούργο	Επενδύσεις ακίνητης περιουσίας
Grivalia New Europe S.A.	ε	100,00	Λουξεμβούργο	Επενδύσεις ακίνητης περιουσίας
ERB New Europe Funding B.V.		100,00	Ολλανδία	Παροχή πιστώσεων
ERB New Europe Funding II B.V.		100,00	Ολλανδία	Παροχή πιστώσεων
ERB New Europe Holding B.V.		100,00	Ολλανδία	Εταιρεία Χαρτοφυλακίου
ERB IT Shared Services S.A.		100,00	Ρουμανία	Επεξεργασία στοιχείων πληροφορικής
Eurobank Finance S.A. ⁽¹⁾		100,00	Ρουμανία	Επενδυτικές υπηρεσίες
IMO Property Investments Bucuresti S.A.		100,00	Ρουμανία	Επενδυτικές υπηρεσίες ακίνητης περιουσίας
IMO-II Property Investments S.A.		100,00	Ρουμανία	Επενδυτικές υπηρεσίες ακίνητης περιουσίας
Eliade Tower S.A.	ε	99,99	Ρουμανία	Επενδύσεις ακίνητης περιουσίας
Retail Development S.A.	ε	99,99	Ρουμανία	Επενδύσεις ακίνητης περιουσίας
Seferco Development S.A.	ε	99,99	Ρουμανία	Επενδύσεις ακίνητης περιουσίας
Eurobank A.D. Beograd		99,99	Σερβία	Τράπεζα
ERB Leasing A.D. Beograd ⁽¹⁾		99,99	Σερβία	Χρηματοδοτικές μισθώσεις
IMO Property Investments A.D. Beograd		100,00	Σερβία	Επενδυτικές υπηρεσίες ακίνητης περιουσίας
Reco Real Property A.D. Beograd		100,00	Σερβία	Επενδύσεις ακίνητης περιουσίας
ERB Istanbul Holding A.S.		100,00	Τουρκία	Εταιρεία Χαρτοφυλακίου
ERB Hellas Plc		100,00	Ηνωμένο Βασίλειο	Εταιρεία ειδικού σκοπού για τη συγκέντρωση κεφαλαίων
Anaptyxi SME I Plc ⁽¹⁾		-	Ηνωμένο Βασίλειο	Εταιρεία ειδικού σκοπού για τη συγκέντρωση κεφαλαίων
Karta II Plc		-	Ηνωμένο Βασίλειο	Εταιρεία ειδικού σκοπού για τη συγκέντρωση κεφαλαίων
Themeleion II Mortgage Finance Plc ⁽¹⁾		-	Ηνωμένο Βασίλειο	Εταιρεία ειδικού σκοπού για τη συγκέντρωση κεφαλαίων
Themeleion III Mortgage Finance Plc ⁽¹⁾		-	Ηνωμένο Βασίλειο	Εταιρεία ειδικού σκοπού για τη συγκέντρωση κεφαλαίων
Themeleion IV Mortgage Finance Plc ⁽¹⁾		-	Ηνωμένο Βασίλειο	Εταιρεία ειδικού σκοπού για τη συγκέντρωση κεφαλαίων
Themeleion Mortgage Finance Plc ⁽¹⁾		-	Ηνωμένο Βασίλειο	Εταιρεία ειδικού σκοπού για τη συγκέντρωση κεφαλαίων
Tegea Plc ⁽¹⁾		-	Ηνωμένο Βασίλειο	Εταιρεία ειδικού σκοπού για τη συγκέντρωση κεφαλαίων
Maximus Hellas Designated Activity Company		-	Ιρλανδία	Εταιρεία ειδικού σκοπού για τη συγκέντρωση κεφαλαίων
Astarti Designated Activity Company		-	Ιρλανδία	Εταιρεία ειδικού σκοπού για τη συγκέντρωση κεφαλαίων
Cairo No. 1 Finance Designated Activity Company	στ	-	Ιρλανδία	Εταιρεία ειδικού σκοπού για τη συγκέντρωση κεφαλαίων
Cairo No. 2 Finance Designated Activity Company	στ	-	Ιρλανδία	Εταιρεία ειδικού σκοπού για τη συγκέντρωση κεφαλαίων
Cairo No. 3 Finance Designated Activity Company	στ	-	Ιρλανδία	Εταιρεία ειδικού σκοπού για τη συγκέντρωση κεφαλαίων
Pillar Finance Designated Activity Company	στ	-	Ιρλανδία	Εταιρεία ειδικού σκοπού για τη συγκέντρωση κεφαλαίων

⁽¹⁾ Εταιρείες οι οποίες είναι υπό ρευστοποίηση την 30 Ιουνίου 2019.

Οι ακόλουθες εταιρείες δεν περιλαμβάνονται στις ενδιάμεσες ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις κυρίως λόγω μη σημαντικότητας:

(i) Εταιρείες χαρτοφυλακίου και άλλες εταιρείες ειδικού σκοπού του Ομίλου για τη συγκέντρωση κεφαλαίων: (α) Themeleion III Holdings Ltd, Themeleion IV Holdings Ltd, Themeleion V Mortgage Finance Plc, Themeleion VI Mortgage Finance Plc, Anaptyxi APC Ltd, Byzantium II Finance Plc, Tegea Holdings Ltd και Anaptyxi SME I Holdings Ltd, οι οποίες είναι υπό εκκαθάριση και (β) Karta II Holdings Ltd.

(ii) Εταιρεία η οποία είναι αδρανής: Enalios Αξιοποιήσεις Ακινήτων Α.Ξ.Ε.

(iii) Εταιρείες οι οποίες ελέγχονται από τον Όμιλο βάσει σχετικών συμφωνητικών ενεχυρίασης των μετοχών τους: Finas A.E., Rovinvest A.E., Provet A.E. και Promivet A.E.

(α) NEU BG Central Office Ltd, Κύπρος

Το τέταρτο τρίμηνο του 2018, αποφασίστηκε η εκκαθάριση της εταιρείας. Το πρώτο τρίμηνο του 2019, ολοκληρώθηκε η τελική διανομή της περιουσίας της εταιρείας στον μέτοχό της, NEU Property Holdings Ltd και συνεπώς δεν συμπεριλήφθηκε στις ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις από την περίοδο που έληξε την 31 Μαρτίου 2019. Η σχετική διαδικασία για τη λύση της εταιρείας ολοκληρώθηκε τον Ιούλιο του 2019.

(β) Eurobank Υπηρεσίες Ακινήτων Α.Ε., Ελλάδα, Eurobank Property Services S.A., Ρουμανία και ERB Property Services d.o.o. Beograd, Σερβία

Τον Ιανουάριο του 2019, η Τράπεζα και η Cerved Credit Management Group S.r.l. (Cerved) υπέγραψαν μια δεσμευτική συμφωνία στο πλαίσιο της οποίας, η Cerved θα αποκτούσε το σύνολο του μετοχικού κεφαλαίου της Eurobank Υπηρεσίες Ακινήτων Α.Ε (EPS)

και τις θυγατρικές της, Eurobank Property Services S.A. Ρουμανίας και ERB Property Services d.o.o. Βεογραδ Σερβίας από την Eurobank. Η EPS Ελλάδας ορίστηκε επίσης ως διαχειριστής ακίνητης περιουσίας της Eurobank για τα επόμενα πέντε έτη όσον αφορά το σύνολο των εκτιμήσεων ακινήτων και λοιπές υπηρεσίες. Η συναλλαγή ολοκληρώθηκε τον Απρίλιο του 2019 μέσω της απόκτησης από την Cerved, έναντι τιμήματος € 8 εκατ., του συνόλου του μετοχικού κεφαλαίου της EPS με κέρδος ύψους € 1,3 εκατ. το οποίο αναγνωρίστηκε στα «Λοιπά έσοδα/έξοδα». Επιπλέον αντίτιμο έως € 5 εκατ. με την μορφή αμοιβής θα καταβληθεί εφόσον επιτευχθούν συγκεκριμένα οικονομικά αποτελέσματα και υπό όρους εντός χρονοδιαγράμματος έως το 2023. Η συναλλαγή ήταν σύμφωνη με τη στρατηγική της Τράπεζας να επικεντρωθεί στις βασικές δραστηριότητες, υιοθετώντας ένα επιχειρηματικό μοντέλο εξωτερικής ανάθεσης σε σχέση με τις υπηρεσίες ακίνητης περιουσίας.

(γ) Σύγχρονο Ξενοδοχείν Ανώνυμη Ξενοδοχειακή, Τουριστική και Κτηματική Εταιρεία, Ελλάδα

Τον Φεβρουάριο 2019, η Τράπεζα υπέγραψε προσύμφωνο με τρίτους για τη διάθεση της συμμετοχής της (100%) στη «Σύγχρονο Ξενοδοχείν». Με βάση την ανωτέρω συμφωνία, τον Μάρτιο του 2019 έλαβε χώρα αύξηση μετοχικού κεφαλαίου η οποία καλύφθηκε από τον αγοραστή προκειμένου το χρέος της εταιρείας προς την Τράπεζα να αποπληρωθεί πλήρως. Με την ολοκλήρωση της αύξησης του μετοχικού κεφαλαίου, η συμμετοχή της Τράπεζας στην εταιρεία μειώθηκε σε 41% και σύμφωνα με τη σχετική συμφωνία αγοραπωλησίας η οποία υπεγράφη τον ίδιο μήνα, η πώληση της εταιρείας ολοκληρώθηκε, με κέρδος ύψους € 2,1 εκατ. το οποίο αναγνωρίστηκε στα «Λοιπά έσοδα / έξοδα».

(δ) Απόκτηση της Piraeus Bank Bulgaria A.D. και της Piraeus Insurance Brokerage EOOD, Βουλγαρία.

Την 7 Νοεμβρίου 2018, η Τράπεζα ανακοίνωσε ότι είχε συνάψει συμφωνία με την Τράπεζα Πειραιώς Α.Ε. για την απόκτηση της Piraeus Bank Bulgaria A.D. (PBB), θυγατρική της Τράπεζας Πειραιώς Α.Ε., από τη θυγατρική της Eurobank στη Βουλγαρία, την Eurobank Bulgaria A.D. (Postbank) (η Συναλλαγή). Τον Ιούνιο του 2019, ολοκληρώθηκε η Συναλλαγή, εφόσον ελήφθησαν όλες οι απαραίτητες εγκρίσεις από τις αρμόδιες αρχές και η θυγατρική της Τράπεζας, Postbank, απέκτησε το 99,9819% των μετοχών και των δικαιωμάτων ψήφου της PBB και συνεπώς έμμεση συμμετοχή 99,9819% στην κατά 100% θυγατρική της Piraeus Insurance Brokerage EOOD (σημ. 31).

(ε) Grivalia Properties A.E.E.A.Π., θυγατρικές

Την 5 Απριλίου 2019, οι Γενικές Συνελεύσεις των Μετόχων της Eurobank και της Grivalia Properties A.E.E.A.Π. ενέκριναν τη συγχώνευση των δύο εταιρειών. Από την ανωτέρω ημερομηνία, η Τράπεζα απέκτησε επίσης τον έλεγχο των θυγατρικών της Grivalia. Επιπλέον πληροφορίες σχετικά με την συγχώνευση των δύο εταιρειών παρέχονται στη σημείωση 31.

Το πρώτο εξάμηνο του 2019, στο πλαίσιο της διαχείρισης των μη εξυπηρετούμενων ανοιγμάτων του Ομίλου (NPEs), ιδρύθηκαν οι ακόλουθες κατά 100% θυγατρικές εταιρείες:

(στ) Εταιρείες ειδικού σκοπού συγκέντρωσης κεφαλαίων για την τιτλοποίηση των δανείων της Τράπεζας και σχετιζόμενες εταιρείες επενδύσεων ακίνητης περιουσίας

- Cairo No. 1 Finance Designated Activity Company, Cairo No. 2 Finance Designated Activity Company, Cairo No. 3 Finance Designated Activity Company και Pillar Finance Designated Activity Company, Ιρλανδία (σημ. 24)
- Cairo Estate I Κτηματική Μονοπρόσωπη Α.Ε., Cairo Estate II Κτηματική Μονοπρόσωπη Α.Ε., Cairo Estate III Κτηματική Μονοπρόσωπη Α.Ε., Pillar Estate Κτηματική Μονοπρόσωπη Α.Ε. και Real Estate Management Μονοπρόσωπη Α.Ε., Ελλάδα.

(ζ) Anchor Ελληνική Επενδυτική Μονοπρόσωπη Ανώνυμη Εταιρείας Συμμετοχών, Ελλάδα

(η) Zivar Investments Ltd, Amvanero Ltd, Ragisena Ltd, Revasono Holdings Ltd και Volki Investments Ltd, εταιρείες επενδύσεων ακίνητης περιουσίας, Κύπρος

Γεγονότα μετά την ημερομηνία ισολογισμού

Τον Ιούλιο του 2019, στο πλαίσιο της διαχείρισης των μη εξυπηρετούμενων ανοιγμάτων του (NPEs), ο Όμιλος: (α) ίδρυσε τις εξ ολοκλήρου θυγατρικές εταιρείες, Vouliagmeni Residence Μονοπρόσωπη Ανώνυμη Εταιρεία και Αθηναϊκές Εκμεταλλεύσεις Ακινήτων Μονοπρόσωπη Ανώνυμη Εταιρεία στην Ελλάδα και (β) απέκτησε το 100% του μετοχικού κεφαλαίου και δικαιωμάτων ψήφου της εταιρείας Μαρίνες Ρόδου Α.Ε.

18. Επενδύσεις σε συγγενείς εταιρείες και κοινοπραξίες

Την 30 Ιουνίου 2019, οι επενδύσεις του Ομίλου σε συγγενείς εταιρείες και κοινοπραξίες ανήλθαν σε € 211 εκατ. (31 Δεκεμβρίου 2018: € 113 εκατ.). Παρακάτω παρατίθενται οι συγγενείς εταιρείες και κοινοπραξίες του Ομίλου την 30 Ιουνίου 2019:

Επωνυμία εταιρείας	Σημείωση	Χώρα εγκατάστασης	Τομέας δραστηριότητας	Μερίδιο Ομίλου
Femion Ltd		Κύπρος	Εταιρεία επενδύσεων ειδικού σκοπού	66,45
ΤΕΦΙΝ Α.Ε. ⁽¹⁾		Ελλάδα	Εμπορία αυτοκινήτων και μηχανημάτων	50,00
Sinda Enterprises Company Ltd		Κύπρος	Εταιρεία επενδύσεων ειδικού σκοπού	48,00
Singidunum - Buildings d.o.o. Beograd	α	Σερβία	Ανάπτυξη οικοδομικών σχεδίων	25,15
Alpha Επενδυτικής Περιουσίας Κεφαλαρίου Ανώνυμη Εταιρεία		Ελλάδα	Επενδύσεις ακίνητης περιουσίας	41,67
Global Χρηματοδοτήσεις Επενδύσεων Α.Ε. ⁽²⁾		Ελλάδα	Εταιρεία χρηματοδότησης επενδύσεων	33,82
Rosequeens Properties Ltd ⁽³⁾		Κύπρος	Εταιρεία επενδύσεων ειδικού σκοπού	33,33
Famar S.A. ⁽¹⁾		Λουξεμβούργο	Εταιρεία χαρτοφυλακίου	23,55
Odyssey GP S.a.r.l.		Λουξεμβούργο	Εταιρεία επενδύσεων ειδικού σκοπού	20,00
Eurolife ERB Insurance Group Ανώνυμος Εταιρεία Συμμετοχών ⁽²⁾		Ελλάδα	Εταιρεία χαρτοφυλακίου	20,00
Alpha Επενδυτικής Περιουσίας Αθηναϊκών Εμπορικών Καταστημάτων Α.Ε.		Ελλάδα	Επενδύσεις ακίνητης περιουσίας	30,00
Πείργκα Κύθνου ΙΚΕ	β	Ελλάδα	Επενδύσεις ακίνητης περιουσίας	50,00
Piraeus Port Plaza 2 Α.Ε. Αξιοποίησης και Εκμετάλλευσης Ακινήτων, Ξενοδοχειακών Εγκαταστάσεων και επιχειρήσεων	δ	Ελλάδα	Επενδύσεις ακίνητης περιουσίας	49,00
Piraeus Port Plaza 3 Α.Ε. Αξιοποίησης και Εκμετάλλευσης Ακινήτων, Ξενοδοχειακών Εγκαταστάσεων και επιχειρήσεων	δ	Ελλάδα	Επενδύσεις ακίνητης περιουσίας	49,00
Value Τουριστική Α.Ε. Αξιοποίησης και Εκμετάλλευσης Ακινήτων, Ξενοδοχειακών Εγκαταστάσεων και επιχειρήσεων	δ	Ελλάδα	Επενδύσεις ακίνητης περιουσίας	49,00
Grivalia Hospitality S.A.	δ	Λουξεμβούργο	Επενδύσεις ακίνητης περιουσίας	25,00

⁽¹⁾ Εταιρείες οι οποίες είναι υπό εκκαθάριση την 30 Ιουνίου 2019.

⁽²⁾ Ο όμιλος Eurolife (Eurolife ERB Insurance Group Ανώνυμος Εταιρεία Συμμετοχών και οι θυγατρικές της) και ο όμιλος Global Χρηματοδοτήσεις Επενδύσεων (Global Χρηματοδοτήσεις Επενδύσεων Α.Ε. και οι θυγατρικές της) θεωρούνται συγγενείς εταιρείες του Ομίλου.

⁽³⁾ Η Rosequeens Properties Ltd (συμπεριλαμβανομένης της θυγατρικής της Rosequeens Properties SRL) και ο όμιλος Grivalia Hospitality (Grivalia Hospitality S.A. και οι θυγατρικές της) θεωρούνται κοινοπραξίες του Ομίλου.

(α) Singidunum - Buildings d.o.o. Beograd, Σερβία

Κατά την περίοδο που έληξε την 30 Ιουνίου 2019, η συμμετοχή του Ομίλου στην Singidunum μειώθηκε από 25,34% σε 25,15%, σε συνέχεια των αυξήσεων του μετοχικού κεφαλαίου υπέρ του άλλου μετόχου, της Lamda Development B.V., με βάση τους όρους της σχετικής συμφωνίας των μετόχων.

(β) Πείργκα Κύθνου ΙΚΕ, Ελλάδα

Τον Φεβρουάριο του 2019, στο πλαίσιο αναδιάρθρωσης χρέους, η Eurobank και η Τράπεζα Πειραιώς Α.Ε., ίδρυσαν την Πείργκα Κύθνου ΙΚΕ, για να λειτουργήσει ως εταιρεία επενδύσεων ακίνητης περιουσίας, στην Ελλάδα. Με βάση τους συμβατικούς όρους των συμφωνιών των μετόχων και την ουσία των συναφθέντων, η Πείργκα Κύθνου ΙΚΕ θα λογίζεται ως κοινοπραξία του Ομίλου.

(γ) Unisoft A.E., Ελλάδα

Τον Μάρτιο του 2019, η Τράπεζα αύξησε τη συμμετοχή της στην Unisoft S.A από 18,02% σε 29,06%, ως αποτέλεσμα της αύξησης του μετοχικού κεφαλαίου που πραγματοποιήθηκε στο πλαίσιο του προγράμματος αναδιάρθρωσης του χρέους της εταιρείας. Τον Απρίλιο του 2019, υπεγράφη συμφωνία για την πώληση του συνόλου του μετοχικού κεφαλαίου της Unisoft A.E έναντι τιμήματος € 0,8 εκατ.

(δ) Grivalia Properties A.E.E.A.Π., κοινοπραξίες

Την 5 Απριλίου 2019, οι Γενικές Συνελεύσεις των Μετόχων της Eurobank και της Grivalia Properties A.E.E.A.Π. ενέκριναν τη συγχώνευση των δύο εταιρειών. Από την ανωτέρω ημερομηνία, η Τράπεζα έχει επίσης αποκτήσει τον έλεγχο του ομίλου Grivalia και

συνεπώς κοινό έλεγχο επί των κοινοπραξιών του. Επιπλέον πληροφορίες σχετικά με την συγχώνευση των δύο εταιρειών παρέχονται στη σημείωση 31.

Γεγονός μετά την ημερομηνία ισολογισμού

Singidunum - Buildings d.o.o. Beograd, Σερβία

Τον Ιούλιο του 2019, η συμμετοχή του Ομίλου στην Singidunum μειώθηκε από 25,15% σε 24,90%, λόγω της πρόσθετης αύξησης μετοχικού κεφαλαίου υπέρ του άλλου μετόχου Lamda Development B.V., βάσει της σχετικής συμφωνίας των μετόχων.

19. Ιδιοχρησιμοποιούμενα ενσώματα πάγια στοιχεία και επενδύσεις σε ακίνητα

Η λογιστική αξία των ιδιοχρησιμοποιούμενων ενσώματων πάγιων στοιχείων και των επενδύσεων σε ακίνητα αναλύεται παρακάτω:

	30 Ιουνίου 2019 € εκατ.	31 Δεκεμβρίου 2018 € εκατ.
Οικόπεδα, κτίρια και βελτιώσεις σε ακίνητα τρίτων ⁽²⁾	471	266
Έπιπλα, εξοπλισμός, οχήματα	37	35
Ηλεκτρονικοί υπολογιστές, λογισμικά προγράμματα	55	52
Δικαιώματα χρήσης μισθωμένων στοιχείων ενεργητικού ⁽¹⁾	224	-
Σύνολο ιδιοχρησιμοποιούμενων ενσώματων πάγιων στοιχείων	787	353
Επενδύσεις σε ακίνητα ⁽²⁾	1.113	316
Σύνολο	1.900	669

⁽¹⁾ Κατόπιν της υιοθέτησης του ΔΠΧΑ 16 από την 1 Ιανουαρίου 2019 (σημ. 2). Οι σχετικές υποχρεώσεις από μισθώσεις παρουσιάζονται στην σημείωση 25, «Λοιπές υποχρεώσεις».

⁽²⁾ Η αύξηση οφείλεται κυρίως στη συγχώνευση με την Grivalia Properties A.E.E.A.Π. (σημ. 31)

Η κίνηση των επενδύσεων σε ακίνητα αναλύεται παρακάτω:

	30 Ιουνίου 2019 € εκατ.
Αξία κτήσεως:	
Υπόλοιπο την 1 Ιανουαρίου	343
Υπόλοιπο από απόκτηση/συγχώνευση εταιρειών (σημ. 31)	815
Μεταφορές από/προς ανακτηθέντα περιουσιακά στοιχεία	3
Πωλήσεις και διαγραφές	(14)
Απομείωση	(2)
Υπόλοιπο την 30 Ιουνίου	1.145
Συσσωρευμένες αποσβέσεις:	
Υπόλοιπο την 1 Ιανουαρίου	(27)
Υπόλοιπο από απόκτηση/συγχώνευση εταιρειών (σημ. 31)	(1)
Πωλήσεις και διαγραφές	1
Αποσβέσεις περιόδου	(5)
Υπόλοιπο την 30 Ιουνίου	(32)
Αναπόσβεστη αξία την 30 Ιουνίου	1.113

20. Λοιπά στοιχεία ενεργητικού

	30 Ιουνίου 2019 € εκατ.	31 Δεκεμβρίου 2018 € εκατ.
Απαιτήσεις από το Ταμείο Εγγύησης Καταθέσεων και Επενδύσεων	708	707
Ανακτηθέντα περιουσιακά στοιχεία από πλειστηριασμούς και σχετικές προκαταβολές	595	555
Ενεχυριασμένο ποσό που σχετίζεται με χρηματοοικονομική εγγύηση για τον πιστωτικό κίνδυνο Ελληνικού Δημοσίου	239	240
Υπόλοιπα σε διακανονισμό ⁽²⁾	121	122
Προπληρωμένα έξοδα και δεδουλευμένα έσοδα	119	83
Λοιπές εγγυήσεις	81	76
Απαιτήσεις από φόρο εισοδήματος ⁽¹⁾	59	53
Λοιπά στοιχεία ενεργητικού	170	98
Σύνολο	2.092	1.934

⁽¹⁾ Περιλαμβάνει παρακρατούμενους φόρους μετά από προβλέψεις.

⁽²⁾ Περιλαμβάνει υπόλοιπα σε διακανονισμό με πελάτες, υπόλοιπα σε διακανονισμό που σχετίζονται με πλειστηριασμούς και χρηματιστηριακές δραστηριότητες.

Την 30 Ιουνίου 2019, τα λοιπά στοιχεία ενεργητικού ποσού € 170 εκατ., μετά από προβλέψεις αφορούν, μεταξύ άλλων, σε απαιτήσεις σχετιζόμενες με (α) προκαταβολές σε προμηθευτές, (β) δημόσιους οργανισμούς (συμπεριλαμβανομένης της απαίτησης από το Σερβικό Δημόσιο, σημείωση 15), (γ) δραστηριότητες διαχείρισης ακινήτων και (δ) νομικές υποθέσεις.

21. Υποχρεώσεις προς κεντρικές τράπεζες

	30 Ιουνίου 2019 € εκατ.	31 Δεκεμβρίου 2018 € εκατ.
Εξασφαλισμένες υποχρεώσεις προς την ΕΚΤ και την ΤτΕ	1.250	2.050

Την 30 Ιουνίου 2019, η εξάρτηση από το μηχανισμό χρηματοδότησης του Ευρωσυστήματος μειώθηκε σε € 1,3 δις, κυρίως λόγω της εισροής καταθέσεων (31 Δεκεμβρίου 2018: € 2,1 δις, εκ των οποίων € 0,5 δις χρηματοδότηση από τον ΕΛΑ). Η Τράπεζα έχει εξαλείψει τη χρηματοδότηση από τον Έκτακτο Μηχανισμό Παροχής Ρευστότητας (ΕΛΑ) από το τέλος του Ιανουαρίου 2019.

22. Υποχρεώσεις προς χρηματοπιστωτικά ιδρύματα

	30 Ιουνίου 2019 € εκατ.	31 Δεκεμβρίου 2018 € εκατ.
Εξασφαλισμένες υποχρεώσεις προς χρηματοπιστωτικά ιδρύματα	5.767	5.652
Δανεισμός από διεθνή χρηματοπιστωτικά ιδρύματα και παρεμφερείς οργανισμούς	676	591
Τρεχούμενοι λογαριασμοί και υπόλοιπα σε διακανονισμό με Τράπεζες	155	115
Διατραπεζικός δανεισμός	41	18
Σύνολο	6.639	6.376

Την 30 Ιουνίου 2019, οι εξασφαλισμένες υποχρεώσεις προς χρηματοπιστωτικά ιδρύματα αφορούν κυρίως σε συναλλαγές με χρηματοπιστωτικά ιδρύματα εξωτερικού, οι οποίες πραγματοποιήθηκαν με εγγύηση χρεόγραφα του Ελληνικού Δημοσίου και καλυμμένες ομολογίες που εκδόθηκαν από την Τράπεζα (σημ. 16 και 24). Την 30 Ιουνίου 2019, ο δανεισμός από διεθνή χρηματοπιστωτικά ιδρύματα και παρεμφερείς οργανισμούς περιλαμβάνει δανεισμό από την Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων (European Investment Bank), την Ευρωπαϊκή Τράπεζα για την Ανασυγκρότηση και την Ανάπτυξη (European Bank for Reconstruction and Development) και από λοιπούς παρεμφερείς οργανισμούς.

23. Υποχρεώσεις προς πελάτες

	30 Ιουνίου 2019	31 Δεκεμβρίου 2018
	€ εκατ.	€ εκατ.
Καταθέσεις ταμειυτηρίου και τρεχούμενοι λογαριασμοί	23.690	21.875
Προθεσμιακές καταθέσεις	17.442	16.990
Συμφωνίες επαναγοράς χρεογράφων	200	200
Λοιπά προθεσμιακά προϊόντα (σημ. 24)	12	18
Σύνολο	41.344	39.083

Την 30 Ιουνίου 2019, οι υποχρεώσεις προς πελάτες περιλαμβάνουν καταθέσεις πελατών από την απόκτηση της Piraeus Bank Bulgaria A.D. (σημ. 31) ποσού € 1.092 εκατ. (καταθέσεις ταμειυτηρίου και τρεχούμενοι λογαριασμοί: € 629 εκατ., προθεσμιακές καταθέσεις: € 463 εκατ.).

Τα λοιπά προθεσμιακά προϊόντα σχετίζονται με μεσοπρόθεσμους τίτλους κύριας οφειλής που κατείχαν πελάτες της Τράπεζας ποσού € 12 εκατ. (31 Δεκεμβρίου 2018: € 18 εκατ.).

Για την περίοδο που έληξε την 30 Ιουνίου 2019, οι υποχρεώσεις προς πελάτες για τις ελληνικές και διεθνείς δραστηριότητες ανέρχονταν σε € 29.537 εκατ. και € 11.807 εκατ., αντίστοιχα (31 Δεκεμβρίου 2018: € 28.785 εκατ. και € 10.298 εκατ., αντίστοιχα).

24. Υποχρεώσεις από πιστωτικούς τίτλους

	30 Ιουνίου 2019	31 Δεκεμβρίου 2018
	€ εκατ.	€ εκατ.
Ομόλογα από τιτλοποίηση	1.261	1.245
Ομόλογα μειωμένης εξασφάλισης (Tier 2)	977	947
Καλυμμένες ομολογίες	506	499
Μεσοπρόθεσμοι τίτλοι (EMTN) (σημ. 23)	18	16
Σύνολο	2.762	2.707

Ομόλογα από τιτλοποίηση

Το πρώτο τρίμηνο του 2019, η Τράπεζα μέσω της θυγατρικής της εταιρείας ειδικού σκοπού για τη συγκέντρωση κεφαλαίων Maximus Hellas DAC, προχώρησε στην αύξηση της ονομαστικής αξίας των εκδοθέντων τίτλων εξασφαλισμένων με στοιχεία ενεργητικού σε € 1.338 εκατ., εκ των οποίων € 910 εκατ. τίτλοι κατηγορίας Α διακρατήθηκαν από διεθνή θεσμικό επενδυτή ενώ € 428 εκατ. τίτλοι κατηγορίας Β διακρατήθηκαν από την Τράπεζα. Την 30 Ιουνίου 2019, σε συνέχεια της μερικής αποπληρωμής τους, η λογιστική αξία των τίτλων της κατηγορίας Α ανήλθε σε € 805 εκατ. (31 Δεκεμβρίου 2018: € 654 εκατ.).

Επιπλέον, την περίοδο που έληξε την 30 Ιουνίου 2019, σε συνέχεια της μερικής αποπληρωμής τους, η λογιστική αξία των εξασφαλισμένων με στοιχεία ενεργητικού τίτλων που είχαν εκδοθεί από την εταιρεία ειδικού σκοπού για τη συγκέντρωση κεφαλαίων της Τράπεζας, Astarti DAC, οι οποίοι διακρατήθηκαν από θεσμικό επενδυτή (τίτλοι κατηγορίας Α) ανήλθαν σε € 456 εκατ. (31 Δεκεμβρίου 2018: € 591 εκατ.).

Τον Ιούνιο του 2019, η Τράπεζα μέσω της θυγατρικής της εταιρείας ειδικού σκοπού για τη συγκέντρωση κεφαλαίων Pillar Finance Designated Activity Company, εξέδωσε ομόλογα συνολικής ονομαστικής αξίας περίπου € 2 δις (εκ των οποίων €1.044 εκατ. ομόλογα υψηλής σειράς κατάταξης (senior notes), € 310 εκατ. ενδιάμεσης σειράς κατάταξης (mezzanine notes) και € 645 εκατ. χαμηλής σειράς κατάταξης (junior notes)), με τιτλοποίηση κυρίως μη εξυπηρετούμενων στεγαστικών δανείων, (Project Pillar), τα οποία διακρατήθηκαν πλήρως από την Τράπεζα. Τον ίδιο μήνα, η Τράπεζα ανακοίνωσε ότι έχει συνάψει δεσμευτική συμφωνία με την Celidoria S.A.R.L, μία εταιρεία που ελέγχεται από επενδυτικά κεφάλαια των οποίων ο διαχειριστής είναι η διεθνής εταιρεία διαχείρισης επενδύσεων Pimco, για την πώληση του 95% των ομολογιών ενδιάμεσης και χαμηλής σειράς κατάταξης της προαναφερθείσας τιτλοποίησης (σημ. 15).

Επιπλέον, τον Ιούνιο του 2019, η Τράπεζα μέσω των θυγατρικών της εταιρειών ειδικού σκοπού για τη συγκέντρωση κεφαλαίων Cairo No. 1 Finance Designated Activity Company, Cairo No. 2 Finance Designated Activity Company και Cairo No. 3 Finance Designated Activity Company, εξέδωσε ομόλογα συνολικής ονομαστικής αξίας περίπου € 7,5 δις, με τιτλοποίηση μεικτού χαρτοφυλακίου μη εξυπηρετούμενων ανοιγμάτων, τα οποία διακρατήθηκαν πλήρως από την Τράπεζα. Τον ίδιο μήνα, η Τράπεζα και η Bravo Strategies III LLC, μια συνδεδεμένη εταιρεία της Celidoria, συμφώνησαν να εισέλθουν σε αποκλειστικές διαπραγματεύσεις για την πώληση του

20% των ομολογιών ενδιάμεσης και χαμηλής σειράς κατάταξης της προαναφερθείσας τιτλοποίησης (Project Cairo) και την πώληση της πλειοψηφίας των μετοχών της θυγατρικής της Τράπεζας, Ανώνυμης Εταιρείας Διαχείρισης Απαιτήσεων από Δάνεια και Πιστώσεις («FPS») (Project Europe). Τα συμβαλλόμενα μέρη προτίθενται να ολοκληρώσουν τη συμφωνία εντός του τρίτου τριμήνου του 2019.

Κεφαλαιακά μέσα κατηγορίας 2 (Tier 2)

Τον Ιανουάριο του 2018, η Τράπεζα προχώρησε στην έκδοση κεφαλαιακών μέσων κατηγορίας 2 ονομαστικής αξίας € 950 εκατ., σε αντικατάσταση των προνομιούχων μετοχών που είχαν εκδοθεί στο πλαίσιο του πρώτου πυλώνα του προγράμματος ενίσχυσης της Ρευστότητας της Ελληνικής Οικονομίας βάσει του Νόμου 3723/2008. Τα προαναφερθέντα κεφαλαιακά μέσα, τα οποία έχουν διάρκεια δέκα ετών (έως την 17 Ιανουαρίου 2028) και σταθερό ονομαστικό επιτόκιο 6,41% (αναγνωρίζεται στην κατάσταση αποτελεσμάτων), το οποίο θα καταβάλλεται εξαμηνιαία, την 30 Ιουνίου 2019, ανέρχονταν σε € 977 εκατ., συμπεριλαμβανομένων € 4 εκατ. αναπόσβεστων εξόδων έκδοσης και € 31 εκατ. δεδουλευμένων τόκων.

Μεσοπρόθεσμοι τίτλοι (EMTN)

Τον Ιανουάριο του 2019, ο Όμιλος προχώρησε στην έκδοση μεσοπρόθεσμων τίτλων ονομαστικής αξίας € 2 εκατ.

Καλυμμένες ομολογίες

Κατά τη διάρκεια της περιόδου που έληξε την 30 Ιουνίου του 2019, η Τράπεζα προχώρησε στην μερική ακύρωση καλυμμένων ομολογιών ονομαστικής αξίας € 150 εκατ. οι οποίες διακρατούνταν από την Τράπεζα.

Οι απαιτούμενες γνωστοποιήσεις σχετικά με τις εκδοθείσες καλυμμένες ομολογίες, βάσει της Π.Δ.Τ.Ε. 2620/28.08.2009, είναι διαθέσιμες στην ιστοσελίδα της Τράπεζας (Εκθεση προς Επενδυτές για τα Προγράμματα Καλυμμένων Ομολογιών).

25. Λοιπές υποχρεώσεις

	30 Ιουνίου 2019 € εκατ.	31 Δεκεμβρίου 2018 € εκατ.
Υποχρεώσεις από μισθώσεις ⁽¹⁾	225	-
Υπόλοιπα σε διακανονισμό ⁽²⁾	352	297
Προεισπραγμένα έσοδα και έξοδα δεδουλευμένα	149	96
Λοιπές προβλέψεις	125	98
Πρόβλεψη αναμενόμενων πιστωτικών ζημιών για δεσμεύσεις που σχετίζονται με τον πιστωτικό κίνδυνο	55	58
Υποχρέωση αποζημίωσης προσωπικού λόγω εξόδου από την υπηρεσία	51	49
Παροχές προσωπικού λόγω εξόδου από την υπηρεσία ⁽³⁾	48	8
Πρόβλεψη χρηματοοικονομικής εγγύησης για πιστωτικό κίνδυνο Ελληνικού Δημοσίου	42	43
Υποχρέωση λόγω εξαγοράς (σημ. 31)	26	-
Φόρος εισοδήματος πληρωτέος	15	8
Αναβαλλόμενες φορολογικές υποχρεώσεις (σημ. 12)	14	4
Λοιπές υποχρεώσεις	163	183
Σύνολο	1.265	844

⁽¹⁾ Κατόπιν της υιοθέτησης του ΔΠΧΑ 16 από την 1 Ιανουαρίου 2019 (σημ.2).

⁽²⁾ Περιλαμβάνει υπόλοιπα σε διακανονισμό που σχετίζονται με τραπεζικές επιταγές και εμβάσματα, συναλλαγές πιστωτικών καρτών, λοιπές τραπεζικές και χρηματοπιστηριακές δραστηριότητες.

⁽³⁾ Για τη χρήση που έληξε την 31 Δεκεμβρίου 2018, οι υποχρεώσεις για παροχές προσωπικού λόγω εξόδου από την υπηρεσία που είχαν προκύψει από το Πρόγραμμα Εθελούσιας Εξόδου εμφανίζονταν στις λοιπές προβλέψεις.

Την 30 Ιουνίου 2019, οι λοιπές υποχρεώσεις ποσού € 163 εκατ. αφορούν κυρίως σε (α) υποχρεώσεις σε προμηθευτές και πιστωτές, (β) εισφορές σε ασφαλιστικούς οργανισμούς, (γ) υποχρεώσεις από λοιπούς φόρους και τέλη και (δ) υποχρεώσεις συναλλαγών (trading liabilities).

Την 30 Ιουνίου 2019, οι λοιπές προβλέψεις ποσού € 125 εκατ. (31 Δεκεμβρίου 2018: € 98 εκατ.) περιλαμβάνουν κυρίως: (α) € 57 εκατ. για εκκρεμείς δικαστικές υποθέσεις και απαιτήσεις υπό αμφισβήτηση (σημ. 30), (β) λοιπές προβλέψεις για λειτουργικούς

κινδύνους ποσού € 45 εκατ., εκ των οποίων € 37 εκατ. αφορούν τις πωληθείσες θυγατρικές εταιρείες στη Ρουμανία (σημ. 13) και (γ) € 18 εκατ. για έξοδα αναδιάρθρωσης τα οποία σχετίζονται με την απόκτηση της Piraeus Bank Bulgaria A.D. (σημ. 31).

Την περίοδο που έληξε την 30 Ιουνίου του 2019, αναγνωρίστηκε ποσό ύψους € 42 εκατ. στα αποτελέσματα του Ομίλου για παροχές προσωπικού λόγω εξόδου από την υπηρεσία σε σχέση με το Πρόγραμμα Εθελούσιας Εξόδου (Voluntary Exit Scheme - VES) το οποίο η Τράπεζα ξεκίνησε τον Μάιο του 2019. Το νέο VES, αφορά σε υπάλληλους οι οποίοι ξεπερνούν ένα ηλικιακό όριο, καθώς και σε υπάλληλους από συγκεκριμένες μονάδες της Τράπεζας ανεξαρτήτως ηλικίας και πραγματοποιείται είτε με εφάπαξ αποζημιώσεις, είτε με χορήγηση αδειών μεγάλης διάρκειας όπου οι υπάλληλοι λαμβάνουν ένα ποσοστό του μηνιαίου μισθού, ή με συνδυασμό των προαναφερθέντων.

Αναφορικά με το Πρόγραμμα Εθελούσιας Εξόδου (Voluntary Exit Scheme - VES) το οποίο ξεκίνησε κατά τη διάρκεια των προηγούμενων ετών, ο Όμιλος αναγνώρισε πρόσθετο κόστος € 13 εκατ. το πρώτο εξάμηνο του 2019. Περισσότερες πληροφορίες παρέχονται στη σημείωση 38 των ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων για τη χρήση που έληξε την 31 Δεκεμβρίου 2018.

26. Μετοχικό κεφάλαιο, διαφορά από έκδοση μετοχών υπέρ το άρτιο και ίδιες μετοχές

Την 30 Ιουνίου 2019, η ονομαστική αξία των μετοχών της Τράπεζας είναι € 0,23 ανά μετοχή (31 Δεκεμβρίου 2018: € 0,30). Το μετοχικό κεφάλαιο της Τράπεζας είναι πλήρως καταβλημένο. Η μεταβολή του μετοχικού κεφαλαίου, της διαφοράς από έκδοση μετοχών υπέρ το άρτιο και των ιδίων μετοχών παρουσιάζεται παρακάτω:

	Μετοχικό κεφάλαιο	Ίδιες μετοχές	Καθαρό ποσό	Διαφορά από έκδοση μετοχών υπέρ το άρτιο		
	€ εκατ.	€ εκατ.	€ εκατ.	€ εκατ.	€ εκατ.	€ εκατ.
Υπόλοιπο την 1 Ιανουαρίου	656	(1)	655	8.056	(1)	8.055
Αύξηση μετοχικού κεφαλαίου λόγω της συγχώνευσης με την Grivalia Properties A.E.E.A.Π	197	-	197	-	-	-
Αγορά ιδίων μετοχών	-	(0)	(0)	-	(2)	(2)
Πώληση ιδίων μετοχών	-	0	0	-	0	0
Υπόλοιπο την 30 Ιουνίου	853	(1)	852	8.056	(3)	8.053

Η μεταβολή του αριθμού των μετοχών της Τράπεζας παρουσιάζεται παρακάτω:

	Αριθμός μετοχών		
	Εκδοθείσες μετοχές	Ίδιες μετοχές	Καθαρό ποσό
Υπόλοιπο την 1 Ιανουαρίου	2.185.998.765	(1.194.032)	2.184.804.733
Αύξηση μετοχικού κεφαλαίου λόγω της συγχώνευσης με την Grivalia Properties A.E.E.A.Π	1.523.163.087	-	1.523.163.087
Αγορά ιδίων μετοχών	-	(3.921.148)	(3.921.148)
Πώληση ιδίων μετοχών	-	874.196	874.196
Υπόλοιπο την 30 Ιουνίου	3.709.161.852	(4.240.984)	3.704.920.868

Την 5 Απριλίου 2019, η Έκτακτη Γενική Συνέλευση των μετόχων της Τράπεζας ενέκρινε τη συγχώνευση της Τράπεζας με την Grivalia Properties A.E.E.A.Π (σημ. 31) με απορρόφηση της δεύτερης από την πρώτη και αποφάσισε την αύξηση του μετοχικού κεφαλαίου της Τράπεζας κατά:

- ποσό € 165 εκατ., το οποίο αντιστοιχεί στο μετοχικό κεφάλαιο της Grivalia Properties A.E.E.A.Π, και
- ποσό € 32 εκατ., προερχόμενο από φορολογημένα κέρδη, για λόγους στρογγυλοποίησης της ονομαστικής αξίας της νέας κοινής μετοχής της Τράπεζας, η οποία μεταβάλλεται από € 0,30 σε € 0,23.

Κατόπιν των ανωτέρω, το συνολικό μετοχικό κεφάλαιο της Τράπεζας ανέρχεται σε € 853 εκατ. και ο συνολικός αριθμός των μετοχών της σε 3.709.161.852 μετοχές κοινές με δικαίωμα ψήφου, ονομαστικής αξίας € 0,23 έκαστη.

Ίδιες μετοχές

Στα συνήθη πλαίσια των εργασιών τους, οι θυγατρικές εταιρείες της Τράπεζας ενδέχεται να πραγματοποιήσουν αγορές και πωλήσεις ιδίων μετοχών. Σύμφωνα με την παρ.1 του άρθρου 16γ του Νόμου 3864/2010, για όσο συμμετέχει το ΤΧΣ στο μετοχικό κεφάλαιο της Τράπεζας, δεν επιτρέπεται η αγορά ιδίων μετοχών από την Τράπεζα χωρίς την έγκρισή του.

Επιπλέον, την 30 Ιουνίου 2019, ο αριθμός των μετοχών της Eurobank που κατείχαν οι συγγενείς εταιρείες του Ομίλου στα συνήθη πλαίσια των ασφαλιστικών και επενδυτικών δραστηριοτήτων τους ήταν συνολικά 63.392.250 (31 Δεκεμβρίου 2018: 18.406.000).

27. Προνομιούχοι τίτλοι

Το υπόλοιπο των προνομιούχων τίτλων που εξέδωσε ο Όμιλος μέσω της εταιρείας ειδικού σκοπού, ERB Hellas Funding Limited, την 30 Ιουνίου 2019 παρουσιάζεται παρακάτω:

	Έκδοση Α € εκατ.	Έκδοση Β € εκατ.	Έκδοση Γ € εκατ.	Έκδοση Δ € εκατ.	Σύνολο € εκατ.
Υπόλοιπο την 30 Ιουνίου	2	4	17	19	42

Όλες οι υποχρεώσεις του εκδότη, αναφορικά με τις ανωτέρω εκδόσεις των προνομιούχων τίτλων, καλύπτονται από εγγυήσεις μειωμένης εξασφάλισης από την Τράπεζα. Οι αναλυτικοί όροι της κάθε έκδοσης, μαζί με την μερισματική τους απόδοση ή/και τη βάση υπολογισμού της είναι διαθέσιμοι στην ιστοσελίδα της Τράπεζας. Μετά την αποπληρωμή των προνομιούχων μετοχών τις οποίες κατείχε το Ελληνικό Δημόσιο (σημ. 24) την 17 Ιανουαρίου 2018 και σύμφωνα με τους όρους των προνομιούχων τίτλων, η ERB Hellas Funding Ltd ανακοίνωσε και προχώρησε στην πληρωμή μη σωρευτικών μερισμάτων συνολικού ποσού € 1,4 εκατ. (€ 1,2 εκατ. μετά από φόρους) για τις σειρές Α, Β, Γ και Δ. Την 30 Ιουνίου 2019, το μέρισμα που αναλογεί στους κατόχους προνομιούχων τίτλων ανήλθε σε € 1,4 εκατ. (€ 1,2 εκατ. μετά από φόρους).

Γεγονότα μετά την ημερομηνία ισολογισμού

Η ERB Hellas Funding προχώρησε στην καταβολή μη σωρευτικών μερισμάτων συνολικού ποσού € 0,7 εκατ. για τις σειρές Γ, Δ και Β την 9 Ιουλίου, 29 Ιουλίου και 2 Αυγούστου 2019 αντίστοιχα.

Τον Απρίλιο 2019, το Διοικητικό Συμβούλιο της ERB Hellas Funding αποφάσισε να προχωρήσει στην εξαγορά του συνόλου (τέσσερις σειρές) των εκδοθέντων προνομιούχων τίτλων. Η σχετική ανακοίνωση της πρόθεσης της εταιρείας για την ανωτέρω εξαγορά κοινοποιήθηκε την 23 Απριλίου 2019. Ακολούθως, την 29 Μαΐου και την 21 Ιουνίου του 2019, η εταιρεία πρόβη σε ανακοίνωση προς τους κατόχους των προνομιούχων τίτλων των σειρών Γ και Β και οι τίτλοι επαναγοράστηκαν την 9 Ιουλίου και 2 Αυγούστου 2019 αντίστοιχα. Οι προσεχείς διαθέσιμες ημερομηνίες για την εξαγορά των σειρών Δ και Α των προνομιούχων τίτλων, βάσει των όρων της κάθε έκδοσης, είναι στις 29 Οκτωβρίου 2019 και 18 Μαρτίου 2020, αντίστοιχα.

28. Εύλογη αξία χρηματοοικονομικών στοιχείων ενεργητικού και υποχρεώσεων

Η εύλογη αξία είναι η τιμή που μία οντότητα θα λάμβανε κατά την πώληση ενός περιουσιακού στοιχείου ή θα κατέβαλε για τη μεταβίβαση μιας υποχρέωσης σε μια κανονική συναλλαγή μεταξύ συμμετεχόντων στην κύρια (ή πιο συμφέρουσα) αγορά, κατά την ημερομηνία της επιμέτρησης και υπό τις τρέχουσες συνθήκες της αγοράς (δηλ. τιμή εξόδου). Όταν δεν υπάρχει παρατηρήσιμη τιμή για πανομοιότυπο περιουσιακό στοιχείο ή υποχρέωση, η εύλογη αξία επιμετράται με τη χρήση άλλων κατάλληλων τεχνικών αποτίμησης μεγιστοποιώντας τη χρήση συναφών παρατηρήσιμων δεδομένων και ελαχιστοποιώντας τη χρήση μη παρατηρήσιμων δεδομένων. Τα παρατηρήσιμα δεδομένα προκύπτουν χρησιμοποιώντας στοιχεία της αγοράς, όπως πληροφορίες διαθέσιμες στο κοινό σχετικά με πραγματικά γεγονότα ή συναλλαγές, και αντανακλούν τις παραδοχές που θα χρησιμοποιούσαν οι συμμετέχοντες στην αγορά για την τιμολόγηση χρηματοοικονομικών μέσων, όπως διαθέσιμες επίσημες τιμές σε ενεργές αγορές για παρόμοια μέσα, επιτόκια και καμπύλες επιτοκίων, τεκμαρτή μεταβλητότητα και περιθώρια φερεγγυότητας (credit spreads).

Τα χρηματοοικονομικά στοιχεία του Ομίλου που επιμετρώνται στην εύλογη αξία ή στην αποσβέσιμη αξία κτήσης και η εύλογη αξία τους έχει γνωστοποιηθεί, κατηγοριοποιούνται σε ένα από τα τρία επίπεδα ιεραρχίας εύλογης αξίας ανάλογα με το αν η αποτίμησή τους βασίζεται σε παρατηρήσιμα ή μη παρατηρήσιμα δεδομένα, ως ακολούθως:

- α) Επίπεδο 1 - Χρηματοοικονομικά στοιχεία που επιμετρώνται βάσει επίσημων τιμών (μη προσαρμοσμένες) σε ενεργές αγορές για πανομοιότυπα χρηματοοικονομικά στοιχεία στα οποία ο Όμιλος μπορεί να έχει πρόσβαση κατά την ημερομηνία επιμέτρησης. Ενεργή θεωρείται η αγορά στην οποία οι τιμές αυτές είναι άμεσα και σε τακτά χρονικά διαστήματα διαθέσιμες από κάποιο χρηματιστήριο, χρηματιστή, διαπραγματευτή, βιομηχανικό κλάδο, υπηρεσία τιμών ή ρυθμιστική αρχή και αντιπροσωπεύουν πραγματικές και συχνές συναλλαγές. Στο επίπεδο 1 περιλαμβάνονται ενεργά διαπραγματεύσιμοι χρεωστικοί τίτλοι κατοχής ή έκδοσης του Ομίλου, μετοχές και παράγωγα χρηματοοικονομικά μέσα που διαπραγματεύονται σε χρηματιστήρια, καθώς επίσης και αμοιβαία κεφάλαια για τα οποία υπάρχουν τακτικά και συχνά δημοσιευμένες τιμές.

- β) Επίπεδο 2 - Χρηματοοικονομικά στοιχεία αποτιμώμενα χρησιμοποιώντας τεχνικές αποτίμησης με δεδομένα, διαφορετικά των επίσημων τιμών του Επιπέδου 1, τα οποία είναι παρατηρήσιμα είτε απευθείας ή εμμέσως, όπως : i) επίσημες τιμές για παρεμφερή χρηματοοικονομικά μέσα σε ενεργές αγορές, ii) επίσημες τιμές για πανομοιότυπα ή παρεμφερή χρηματοοικονομικά μέσα σε αγορές που δεν είναι ενεργές, iii) δεδομένα, εκτός των επίσημων τιμών, που είναι άμεσα ή έμμεσα παρατηρήσιμα, όπως επιτόκια και καμπύλες επιτοκίων παρατηρήσιμα σε τακτά χρονικά διαστήματα, επιτόκια προθεσμιακών συμβολαίων ξένου συναλλάγματος, τιμές μετοχών, περιθώρια φερεγγυότητας και τεκμαρτή μεταβλητότητα που λαμβάνονται από διεθνείς οργανισμούς παροχής τιμών αγοράς και iv) άλλα μη παρατηρήσιμα δεδομένα που δεν είναι σημαντικά για τη συνολική επιμέτρηση της εύλογης αξίας. Τα χρηματοοικονομικά στοιχεία του Επιπέδου 2 περιλαμβάνουν εξωχρηματιστηριακά παράγωγα, μη άμεσα ρευστοποιήσιμους χρεωστικούς τίτλους, που κατέχονται ή εκδίδονται από τον Όμιλο και μετοχές.
- γ) Επίπεδο 3 - Χρηματοοικονομικά στοιχεία αποτιμώμενα χρησιμοποιώντας τεχνικές αποτίμησης στις οποίες τα σημαντικότερα δεδομένα είναι μη παρατηρήσιμα. Κατά τη συλλογή των μη παρατηρήσιμων δεδομένων, χρησιμοποιούνται οι καλύτερες διαθέσιμες πληροφορίες, συμπεριλαμβανομένων δεδομένων του Ομίλου, ενώ ταυτόχρονα αντανακλώνται οι υποθέσεις των συμμετεχόντων στην αγορά (π.χ. παραδοχές σχετικά με τον κίνδυνο). Τα χρηματοοικονομικά στοιχεία του Επιπέδου 3 περιλαμβάνουν μη διαπραγματευόμενους μετοχικούς τίτλους ή μετοχικούς τίτλους που διαπραγματεύονται σε αγορές οι οποίες δεν θεωρούνται ενεργές, συγκεκριμένα εξωχρηματιστηριακά παράγωγα, δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες και ομόλογα από τιτλοποιήσεις που εκδίδονται από τον Όμιλο.

Χρηματοοικονομικά στοιχεία ενεργητικού και υποχρεώσεων που επιμετρώνται στην εύλογη αξία

Η κατηγοριοποίηση των χρηματοοικονομικών στοιχείων ενεργητικού και υποχρεώσεων του Ομίλου που επιμετρώνται στην εύλογη αξία τους, παρουσιάζεται στους παρακάτω πίνακες:

	30 Ιουνίου 2019			
	Επίπεδο 1	Επίπεδο 2	Επίπεδο 3	Σύνολο
	€ εκατ.	€ εκατ.	€ εκατ.	€ εκατ.
Τίτλοι εμπορικού χαρτοφυλακίου	119	-	-	119
Επενδυτικοί τίτλοι αποτιμώμενοι στην εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων	25	13	64	102
Παράγωγα χρηματοοικονομικά μέσα	0	2.351	0	2.351
Επενδυτικοί τίτλοι αποτιμώμενοι στην εύλογη αξία μέσω λοιπών αποτελεσμάτων απευθείας στην καθαρή θέση	5.420	103	-	5.523
Δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες αποτιμώμενα υποχρεωτικά στην εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων	-	-	55	55
Χρηματοοικονομικά στοιχεία ενεργητικού που επιμετρώνται στην εύλογη αξία	5.564	2.467	119	8.150
Παράγωγα χρηματοοικονομικά μέσα	2	2.734	-	2.736
Υποχρεώσεις συναλλαγών	7	-	-	7
Χρηματοοικονομικά στοιχεία υποχρεώσεων που επιμετρώνται στην εύλογη αξία	9	2.734	-	2.743

	31 Δεκεμβρίου 2018			
	Επίπεδο 1	Επίπεδο 2	Επίπεδο 3	Σύνολο
	€ εκατ.	€ εκατ.	€ εκατ.	€ εκατ.
Τίτλοι εμπορικού χαρτοφυλακίου	43	0	-	43
Επενδυτικοί τίτλοι αποτιμώμενοι στην εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων	39	7	58	104
Παράγωγα χρηματοοικονομικά μέσα	0	1.870	1	1.871
Επενδυτικοί τίτλοι αποτιμώμενοι στην εύλογη αξία μέσω λοιπών αποτελεσμάτων απευθείας στην καθαρή θέση	6.130	118	-	6.248
Δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες αποτιμώμενα υποχρεωτικά στην εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων	-	-	59	59
Χρηματοοικονομικά στοιχεία ενεργητικού που επιμετρώνται στην εύλογη αξία	6.212	1.995	118	8.325
Παράγωγα χρηματοοικονομικά μέσα	0	1.893	-	1.893
Υποχρεώσεις συναλλαγών	4	-	-	4
Χρηματοοικονομικά στοιχεία υποχρεώσεων που επιμετρώνται στην εύλογη αξία	4	1.893	-	1.897

Ο Όμιλος αναγνωρίζει μεταφορές εντός και εκτός των επιπέδων ιεραρχίας της εύλογης αξίας στην αρχή του τριμήνου κατά το οποίο έχει πραγματοποιηθεί η μεταφορά ενός χρηματοοικονομικού στοιχείου. Κατά τη διάρκεια του πρώτου εξαμήνου του 2019 δεν υπήρξαν σημαντικές μεταφορές μεταξύ των Επιπέδων.

Συμφωνία των χρηματοοικονομικών στοιχείων του Επιπέδου 3

	30 Ιουνίου 2019 € εκατ.
Υπόλοιπο την 1 Ιανουαρίου	118
Προσθήκες, μετά από πωλήσεις και λήξεις	5
Σύνολο κερδών/(ζημιών) περιόδου που περιλαμβάνονται στην κατάσταση αποτελεσμάτων	(3)
Συναλλαγματικές διαφορές και λοιπές κινήσεις	(1)
Υπόλοιπο την 30 Ιουνίου	119

Διαδικασίες και τεχνικές αποτίμησης του Ομίλου

Ο τομέας Group Market Counterparty Risk Sector (GMCRS) θεσπίζει τις διαδικασίες που διέπουν την επιμέτρηση της εύλογης αξίας, σύμφωνα με τις λογιστικές πολιτικές του Ομίλου. Ο Όμιλος χρησιμοποιεί ευρέως αναγνωρισμένα μοντέλα αποτίμησης για τον προσδιορισμό της εύλογης αξίας των κοινών χρηματοοικονομικών μέσων για τα οποία δεν υπάρχουν διαθέσιμες επίσημες τιμές σε ενεργές αγορές, όπως τις ανταλλαγές επιτοκίων και τις ανταλλαγές συναλλάγματος (interest and cross currency swaps), που χρησιμοποιούν μόνο παρατηρήσιμα δεδομένα της αγοράς και δεν απαιτούν σε μεγάλο βαθμό τη διενέργεια εκτιμήσεων από τη Διοίκηση. Οι παρατηρήσιμες τιμές ή τα δεδομένα των μοντέλων αποτίμησης είναι συνήθως διαθέσιμα στην αγορά για τους εισηγμένους χρεωστικούς και μετοχικούς τίτλους, τα διαπραγματεύσιμα και τα απλά εξωχρηματιστηριακά παράγωγα. Η διαθεσιμότητα παρατηρήσιμων τιμών της αγοράς και των δεδομένων των μοντέλων αποτίμησης μειώνει την ανάγκη διενέργειας εκτιμήσεων από τη Διοίκηση και επίσης μειώνει την αβεβαιότητα σχετικά με τον προσδιορισμό των εύλογων αξιών.

Όπου χρησιμοποιούνται τεχνικές αποτίμησης για τον προσδιορισμό της εύλογης αξίας των χρηματοοικονομικών μέσων για τα οποία δεν υπάρχουν διαθέσιμες επίσημες τιμές σε ενεργές αγορές, αυτές επιβεβαιώνονται για την ορθότητά τους έναντι ιστορικών στοιχείων και, όπου είναι εφικτό, έναντι τρεχουσών ή πρόσφατων παρατηρούμενων συναλλαγών σε διάφορα χρηματοοικονομικά μέσα, και επανεξετάζονται περιοδικά από κατάλληλο προσωπικό ανεξάρτητο από το προσωπικό που τα δημιουργήσε. Όλα τα μοντέλα πιστοποιούνται πριν να χρησιμοποιηθούν και προσαρμόζονται έτσι ώστε να επιβεβαιώνεται ότι τα αποτελέσματα αντικατοπτρίζουν τα πραγματικά δεδομένα και συγκριτικές τιμές αγοράς. Οι εκτιμήσεις των εύλογων αξιών που λαμβάνονται από τα μοντέλα προσαρμόζονται με τυχόν άλλους παράγοντες, όπως τον κίνδυνο ρευστότητας ή την αβεβαιότητα των μοντέλων, στο βαθμό που οι συμμετέχοντες στην αγορά θα τους λάβουν υπόψη κατά την τιμολόγηση του χρηματοοικονομικού μέσου. Οι εύλογες αξίες, επίσης, αντανακλούν τον πιστωτικό κίνδυνο του μέσου και περιλαμβάνουν προσαρμογές ώστε να ληφθούν υπόψη ο πιστωτικός κίνδυνος της εταιρείας του Ομίλου και του αντισυμβαλλομένου, όπου κρίνεται αναγκαίο.

Οι διαδικασίες ελέγχου των μοντέλων αποτίμησης που εφαρμόζονται από τον Όμιλο, περιλαμβάνουν: επιβεβαίωση των παρατηρήσιμων τιμολογήσεων, επαναυπολογισμό των αποτιμήσεων του μοντέλου, επισκόπηση και διαδικασία έγκρισης για τα νέα μοντέλα ή/και αλλαγές στα υφιστάμενα, προσαρμογή και διενέργεια εκ των υστέρων ελέγχων (back-testing) έναντι παρατηρήσιμων συναλλαγών στην αγορά, όπου είναι εφικτό, ανάλυση σημαντικών μεταβολών αποτίμησης, κλπ. Όταν για την επιμέτρηση της εύλογης αξίας χρησιμοποιούνται οι αποτιμήσεις τρίτων, αυτές ελέγχονται προκειμένου να εξασφαλιστεί η συμμόρφωση με τις απαιτήσεις του ΔΠΧΑ 13.

Τα εξωχρηματιστηριακά παράγωγα χρηματοοικονομικά μέσα επιμετρώνται στην εύλογη αξία με προεξόφληση των αναμενόμενων ταμειακών ροών, χρησιμοποιώντας επιτόκια της αγοράς κατά την ημερομηνία επιμέτρησης. Αναπροσαρμογές για τον πιστωτικό κίνδυνο του αντισυμβαλλομένου και τον πιστωτικό κίνδυνο του Ομίλου εφαρμόζονται στα εξωχρηματιστηριακά παράγωγα, όπου κρίνεται απαραίτητο. Για τις εν λόγω αναπροσαρμογές του πιστωτικού κινδύνου λαμβάνονται υπόψη οι αναμενόμενες ταμειακές ροές μεταξύ του Ομίλου και των αντισυμβαλλομένων με βάση τους σχετικούς όρους των συναλλαγών παραγώγων και η επίδραση του πιστωτικού κινδύνου στην αποτίμηση αυτών των ταμειακών ροών. Ανάλογα με τις συνθήκες, ο Όμιλος λαμβάνει επίσης υπόψη την επίδραση τυχόν διακανονισμών μείωσης του πιστωτικού κινδύνου, συμπεριλαμβανομένων, συμβάσεων εξασφάλισης και σύναψης κύριων συμβάσεων συμψηφισμού για την αποτίμηση του πιστωτικού κινδύνου (Credit Risk Valuation Adjustment - CVA). Για τον υπολογισμό του CVA χρησιμοποιούνται οι πιθανότητες αθέτησης υποχρεώσεων, βασισμένες σε παρατηρήσιμα δεδομένα της αγοράς όπως τα περιθώρια των συμβολαίων ανταλλαγής πιστωτικών κινδύνων (Credit Default Swaps - CDS), ανάλογα με την περίπτωση, ή τα εσωτερικά μοντέλα αξιολόγησης. Ο Όμιλος εφαρμόζει παρόμοια μεθοδολογία για τον υπολογισμό του δικού του

πιστωτικού κινδύνου (Debit Value Adjustments - DVA) όταν μπορεί να εφαρμοστεί. Όπου οι τεχνικές αποτίμησης βασίζονται σε εσωτερικά μοντέλα αξιολόγησης και το αντίστοιχο CVA είναι σημαντικό στο σύνολο της επιμέτρησης της εύλογης αξίας, τότε τα παράγωγα χρηματοοικονομικά μέσα κατηγοριοποιούνται στο Επίπεδο 3 της ιεραρχίας εύλογης αξίας. Μια εύλογα πιθανή μεταβολή του κύριου μη παρατηρήσιμου δεδομένου (δηλ. του ποσοστού ανάκτησης) που χρησιμοποιείται στην αποτίμησή τους, δεν θα είχε σημαντική επίδραση στην επιμέτρηση της εύλογης αξίας τους.

Ο Όμιλος προσδιορίζει την εύλογη αξία των χρεωστικών τίτλων που κατέχει με βάση επίσημες τιμές σε ενεργές αγορές για τίτλους με παρόμοιο επίπεδο πιστωτικού κινδύνου, λήξη και απόδοση, τιμές διαπραγματεύσεως σε μη ενεργές αγορές για πανομοιότυπα ή παρόμοια χρηματοοικονομικά στοιχεία, ή με τη μέθοδο προεξόφλησης μελλοντικών ταμειακών ροών.

Η αξία των μη διαπραγματευόμενων μετοχικών τίτλων που επιμετρώνται στην εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων σύμφωνα με το ΔΧΠΑ 9 προσδιορίζεται κυρίως χρησιμοποιώντας (i) εκθέσεις αποτίμησης τρίτων, οι οποίες βασίζονται στην καθαρή θέση των εταιρειών όπου η Διοίκηση δεν εκτελεί περαιτέρω σημαντικές προσαρμογές, και (ii) αποτιμήσεις καθαρής θέσης προσαρμοσμένες, όπου αυτό κρίνεται αναγκαίο.

Τα δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες των οποίων οι συμβατικές ταμειακές ροές δεν αφορούν αποκλειστικά σε πληρωμές κεφαλαίου και τόκων (που δεν πληρούν τα κριτήρια αξιολόγησης του SPPI), επιμετρώνται υποχρεωτικά στην εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων. Τιμές αγοράς δεν υπάρχουν καθώς δεν υπάρχουν ενεργές αγορές στις οποίες διαπραγματεύονται. Οι εύλογες αξίες τους εκτιμώνται σε ατομική βάση ανά δάνειο προεξοφλώντας τις μελλοντικές αναμενόμενες ταμειακές ροές για το χρονικό διάστημα που αναμένεται να ανακτηθούν, χρησιμοποιώντας κατάλληλα προεξοφλητικά επιτόκια. Οι αναμενόμενες ταμειακές ροές, που ενσωματώνουν τον πιστωτικό κίνδυνο, αποτελούν σημαντικά μη παρατηρήσιμα δεδομένα στον υπολογισμό της εύλογης αξίας με αποτέλεσμα το σύνολο της εύλογης αξίας τους να κατηγοριοποιείται στο Επίπεδο 3 της ιεραρχίας εύλογης αξίας. Μια εύλογα πιθανή μεταβολή στους εκτιμώμενους δείκτες ανάκτησης κατά +5%/-5% θα αύξανε/μείωνε τη συνολική εύλογη αξία κατά € 2,4 εκατ.

Χρηματοοικονομικά στοιχεία ενεργητικού και υποχρεώσεων που δεν επιμετρώνται στην εύλογη αξία

Η κατηγοριοποίηση της εύλογης αξίας των χρηματοοικονομικών στοιχείων ενεργητικού και υποχρεώσεων του Ομίλου που δεν επιμετρώνται στην εύλογη αξία στον ισολογισμό παρουσιάζεται στους ακόλουθους πίνακες:

	30 Ιουνίου 2019	
	Λογιστική αξία € εκατ.	Εύλογη αξία € εκατ.
Δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες	35.773	35.520
Επενδυτικοί τίτλοι αποτιμώμενοι στο αποσβέσιμο κόστος	1.472	1.172
Χρηματοοικονομικά στοιχεία ενεργητικού που δεν επιμετρώνται στην εύλογη αξία	37.245	36.692
Υποχρεώσεις από πιστωτικούς τίτλους	2.762	2.632
Χρηματοοικονομικά στοιχεία υποχρεώσεων που δεν επιμετρώνται στην εύλογη αξία	2.762	2.632
	31 Δεκεμβρίου 2018	
	Λογιστική αξία € εκατ.	Εύλογη αξία € εκατ.
Δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες	36.173	35.940
Επενδυτικοί τίτλοι αποτιμώμενοι στο αποσβέσιμο κόστος	1.420	889
Χρηματοοικονομικά στοιχεία ενεργητικού που δεν επιμετρώνται στην εύλογη αξία	37.593	36.829
Υποχρεώσεις από πιστωτικούς τίτλους	2.707	2.495
Χρηματοοικονομικά στοιχεία υποχρεώσεων που δεν επιμετρώνται στην εύλογη αξία	2.707	2.495

Οι υποθέσεις και οι τεχνικές που χρησιμοποιούνται για την επιμέτρηση της εύλογης αξίας των χρηματοοικονομικών μέσων που δεν αποτιμώνται στην εύλογη αξία τους είναι σύμφωνες με αυτές που χρησιμοποιήθηκαν για την επιμέτρηση των εύλογων αξιών των χρηματοοικονομικών μέσων που αποτιμώνται στην εύλογη αξία. Συγκεκριμένα:

- α) Δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες: για τα δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες δεν υπάρχουν τιμές αγοράς, καθώς δεν υπάρχουν ενεργές αγορές στις οποίες διαπραγματεύονται. Οι εύλογες αξίες εκτιμώνται προεξοφλώντας τις μελλοντικές αναμενόμενες ταμειακές ροές για το χρονικό διάστημα που αναμένεται να ανακτηθούν, χρησιμοποιώντας κατάλληλα επιτόκια προσαρμοσμένα με τον κίνδυνο. Τα δάνεια ομαδοποιούνται σε κατηγορίες περιουσιακών στοιχείων με παρόμοια χαρακτηριστικά, όπως αυτά παρακολουθούνται από τη Διοίκηση ανά προϊόν, τύπο δανειολήπτη και βαθμό καθυστέρησης, προκειμένου να βελτιωθεί η ακρίβεια των εκτιμώμενων αποτελεσμάτων αποτίμησης. Κατά την εκτίμηση των μελλοντικών ταμειακών ροών, ο Όμιλος κάνει υποθέσεις σχετικά με αναμενόμενες προκαταβολές, τα περιθώρια του προϊόντος και το χρονοδιάγραμμα εκποίησης των εξασφαλίσεων. Τα προεξοφλητικά επιτόκια ενσωματώνουν δεδομένα για τις αναμενόμενες πιστωτικές ζημιές και τα επιτόκια, κατά περίπτωση.
- β) Επενδυτικοί τίτλοι που αποτιμώνται στο αποσβέσιμο κόστος: η εύλογη αξία των χρηματοοικονομικών τίτλων προσδιορίζεται με βάση τις επίσημες τιμές σε ενεργές αγορές, όταν αυτές είναι διαθέσιμες. Στις υπόλοιπες περιπτώσεις, η εύλογη αξία προσδιορίζεται με βάση τις επίσημες τιμές σε ενεργές αγορές για τίτλους με παρόμοια χαρακτηριστικά πιστωτικού κινδύνου, διάρκειας και απόδοσης, τις τιμές διαπραγμάτευσης σε μη ενεργές αγορές για πανομοιότυπα ή παρόμοια χρηματοοικονομικά στοιχεία, ή χρησιμοποιώντας τη μέθοδο της προεξόφλησης των ταμειακών ροών.
- γ) Υποχρεώσεις από πιστωτικούς τίτλους: η εύλογη αξία τους προσδιορίζεται με βάση τις επίσημες τιμές σε ενεργές αγορές, όταν αυτές είναι διαθέσιμες. Αν οι τιμές της αγοράς δεν είναι διαθέσιμες, η εύλογη αξία προσδιορίζεται με βάση επίσημες τιμές αγοράς για πιστωτικούς τίτλους με παρόμοια χαρακτηριστικά ή προεξοφλώντας τις αναμενόμενες ταμειακές ροές με επιτόκιο προσαρμοσμένο για τον κίνδυνο, όπου ο πιστωτικός κίνδυνος του Ομίλου προσδιορίζεται χρησιμοποιώντας στοιχεία έμμεσα παρατηρήσιμα, δηλαδή επίσημες τιμές παρόμοιων τίτλων που εκδίδονται από τον Όμιλο ή από άλλους Έλληνες εκδότες.

Για τα υπόλοιπα χρηματοοικονομικά μέσα που είναι βραχυπρόθεσμα ή επανατιμολογούνται ανά τακτά χρονικά διαστήματα (ταμείο και διαθέσιμα σε κεντρικές τράπεζες, απαιτήσεις από χρηματοπιστωτικά ιδρύματα, υποχρεώσεις προς κεντρικές τράπεζες και χρηματοπιστωτικά ιδρύματα και υποχρεώσεις προς πελάτες), η λογιστική αξία τους προσεγγίζει την εύλογη αξία τους.

29. Ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα και λοιπές πληροφορίες για την ενδιάμεση κατάσταση ταμειακών ροών

Για σκοπούς σύνταξης της κατάστασης ταμειακών ροών, στα ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα περιλαμβάνονται τα ακόλουθα υπόλοιπα, με αρχική λήξη μικρότερη ή ίση των τριών μηνών:

	30 Ιουνίου 2019 € εκατ.	31 Δεκεμβρίου 2018 € εκατ.
Ταμείο και διαθέσιμα σε κεντρικές τράπεζες (εξαιρουμένων των υποχρεωτικών και ενεχυριασμένων καταθέσεων σε κεντρικές τράπεζες) ⁽¹⁾	2.650	1.429
Απαιτήσεις από χρηματοπιστωτικά ιδρύματα	719	520
Τίτλοι εμπορικού χαρτοφυλακίου	1	-
Σύνολο	3.370	1.949

⁽¹⁾ Αύξηση ποσού € 0,8 δις αφορά στις διεθνείς δραστηριότητες.

Τα λοιπά αποτελέσματα από επενδυτικούς τίτλους που παρουσιάζονται στις ταμειακές ροές από συνεχιζόμενες λειτουργικές δραστηριότητες αναλύονται ως εξής:

	30 Ιουνίου 2019 € εκατ.	30 Ιουνίου 2018 € εκατ.
Απόσβεση διαφοράς υπέρ/υπό το άρτιο και δεδουλευμένοι τόκοι (Κέρδη)/ζημιές από επενδυτικούς τίτλους	55 (44)	(26) (46)
Έσοδα από μερίσματα	(1)	(1)
Σύνολο	10	(73)

Από την 1 Ιανουαρίου 2019, κατόπιν της υιοθέτησης του ΔΠΧΑ 16, το τμήμα των πληρωμών για τις υποχρεώσεις από τις μισθώσεις που αφορά στο κεφάλαιο ταξινομήθηκε εντός των χρηματοδοτικών δραστηριοτήτων.

30. Ενδεχόμενες υποχρεώσεις και δεσμεύσεις

Ο Όμιλος παρουσιάζει τις δεσμεύσεις που σχετίζονται με πιστωτικό κίνδυνο και τις οποίες ανέλαβε στο πλαίσιο των δραστηριοτήτων του που σχετίζονται με τις δανειοδοτήσεις στις ακόλουθες τρεις κατηγορίες: α) χρηματοοικονομικές εγγυήσεις, οι οποίες αναφέρονται σε εγγυήσεις και σε πιστωτικές επιστολές σε αναμονή που φέρουν τον ίδιο πιστωτικό κίνδυνο όπως τα δάνεια (υποκατάστατα πιστώσεων), β) δεσμεύσεις για την επέκταση της πίστωσης, οι οποίες περιλαμβάνουν ρητές δεσμεύσεις που είναι ανέκκλητες μέχρι τη λήξη της πίστωσης ή μπορούν να ανακληθούν μόνο μετά από σημαντικό δυσμενές γεγονός και γ) άλλες δεσμεύσεις που συνδέονται με πιστωτικό κίνδυνο, οι οποίες αφορούν ενέγγυες πιστώσεις και άλλες εγγυήσεις μεσαίου και χαμηλού κινδύνου σύμφωνα με τον Κανονισμό 575/2013/ΕΕ.

Οι δεσμεύσεις που σχετίζονται με τον πιστωτικό κίνδυνο αναλύονται παρακάτω:

	30 Ιουνίου 2019 € εκατ.	31 Δεκεμβρίου 2018 € εκατ.
Χρηματοοικονομικές εγγυήσεις	640	715
Ανέκκλητες δεσμεύσεις πιστωτικών ορίων	770	580
Λοιπές δεσμεύσεις που σχετίζονται με τον πιστωτικό κίνδυνο	464	406
Σύνολο	1.874	1.701

Οι δεσμεύσεις που σχετίζονται με τον πιστωτικό κίνδυνο οι οποίες εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του ΔΠΧΑ 9 ποσού € 4,8 δις, περιλαμβάνουν ανακλητές δανειακές δεσμεύσεις ποσού € 3 δις, ενώ το ποσό της αντίστοιχης πρόβλεψης απομείωσης ανέρχεται σε € 55 εκατ. (31 Δεκεμβρίου 2018: € 58 εκατ.).

Επιπλέον, ο Όμιλος έχει εκδώσει χρηματοοικονομική εγγύηση για τον πιστωτικό κίνδυνο Ελληνικού Δημοσίου ποσού € 0,24 δις (31 Δεκεμβρίου 2018: € 0,24 δις) για την εξασφάλιση της οποίας έχει γίνει ισόποση κατάθεση βάσει σχετικής συμφωνίας ενεχυρίασης (σημ.20).

Επίδικες υποθέσεις

Την 30 Ιουνίου 2019, η πρόβλεψη που έχει αναγνωρισθεί για μια σειρά επίδικων υποθέσεων έναντι του Ομίλου ανέρχεται σε € 57 εκατ. (31 Δεκεμβρίου 2018: € 56 εκατ.), όπως αναφέρεται στη σημείωση 25. Το εν λόγω ποσό περιλαμβάνει € 34 εκατ. για μία εκκρεμή δικαστική υπόθεση, η οποία σχετίζεται με την απόκτηση του Νέου Ταχυδρομικού Ταμειυτηρίου το 2013 (31 Δεκεμβρίου 2018: € 34 εκατ.).

Επιπλέον, ο Όμιλος της Eurobank έχει εισέλθει σε μια σειρά από δίκες, στο πλαίσιο της ασκήσεως των συνήθων δραστηριοτήτων του, οι οποίες βρίσκονται είτε σε πρώιμο ακόμη είτε σε προχωρημένο δικαστικό στάδιο. Η οριστική διευθέτηση των υποθέσεων αυτών μπορεί να απαιτήσει ανά περίπτωση την πάροδο ορισμένου χρόνου με την εξάντληση των κατά νόμο προβλεπόμενων ενδίκων μέσων από τα διάδικα μέρη. Η Διοίκηση, λαμβάνοντας υπόψη τη γνώμη της Γενικής Διεύθυνσης Νομικών Υπηρεσιών, δεν αναμένει ότι θα υπάρξει εκροή πόρων και συνεπώς θεωρεί ότι δεν απαιτείται η αναγνώριση πρόβλεψης.

Κατά της Τράπεζας έχουν ασκηθεί, μεταξύ άλλων, ένδικα βοηθήματα και ένδικα μέσα με τη μορφή αγωγών, αιτήσεων ασφαλιστικών μέτρων, ανακοπών κατά διαταγής πληρωμής και εφέσεων σε σχέση με την εγκυρότητα των όρων παροχής δανείων σε ελβετικό νόμισμα. Ασκήθηκε επίσης συλλογική αγωγή εκ μέρους ενώσεως καταναλωτών. Έως σήμερα, η συντριπτική πλειονότητα των αποφάσεων των πρωτοβάθμιων και των δευτεροβάθμιων δικαστηρίων που έχουν εκδοθεί, έχουν κρίνει υπέρ των θέσεων της Τράπεζας. Επί της συλλογικής αγωγής εκδόθηκε τον Φεβρουάριο του 2018 θετική για την Τράπεζα απόφαση του Εφετείου Αθηνών η οποία απέρριψε για ουσιαστικούς λόγους την αγωγή. Η απόφαση έχει προσβληθεί από τις ενώσεις καταναλωτών με αναίρεση ενώπιον του Αρείου Πάγου και είχε οριστεί ως ημερομηνία εκδικάσεως η 20 Μαΐου 2019. Η ακρόαση ακυρώθηκε λόγω των εκλογών που πραγματοποιήθηκαν την 26 Μαΐου 2019, ενώ δεν έχει καθοριστεί νέα ημερομηνία. Για ορισμένες πτυχές των δανείων σε ελβετικό νόμισμα υπήρξε επίσης δικαστική εκκρεμότητα ενώπιον της πλήρους Ολομέλειας του Αρείου Πάγου που είχε αφετηρία ατομική αγωγή. Η απόφαση που εκδόθηκε την 18 Απριλίου 2019 ήταν υπέρ της Τράπεζας.

Σε κάθε περίπτωση η Διοίκηση της Τράπεζας παρακολουθεί στενά τις εξελίξεις στις σχετικές υποθέσεις, προκειμένου να καθορίσει ενδεχόμενες λογιστικές επιπτώσεις, σύμφωνα με τις λογιστικές αρχές του Ομίλου.

31. Λοιπά σημαντικά γεγονότα και γεγονότα μετά την ημερομηνία ισολογισμού

Συγχώνευση της Eurobank με την Grivalia

Την 26 Νοεμβρίου 2018, τα Διοικητικά Συμβούλια («ΔΣ») της Τράπεζας και της Grivalia Properties A.E.E.A.Π. («Grivalia») ανακοίνωσαν ότι αποφάσισαν ομόφωνα να ξεκινήσουν τη συγχώνευση των δύο εταιρειών, με απορρόφηση της Grivalia από την Eurobank (η «Συγχώνευση»). Η Grivalia ήταν εταιρεία επενδύσεων ακίνητης περιουσίας βάσει του Νόμου 2778/1999, όπως ισχύει, η οποία είχε συσταθεί στην Ελλάδα. Ο τομέας επιχειρηματικής δραστηριότητας της Grivalia μαζί με τις θυγατρικές της (όμιλος Grivalia, σημ.17) και τις κοινοπραξίες της (σημ.18) αφορούσε στην απόκτηση, διαχείριση και εκμίσθωση χαρτοφυλακίου επενδυτικών ακινήτων που βρίσκονταν στην Ελλάδα, στην Κεντρική και Ανατολική Ευρώπη και στην Κεντρική Αμερική.

Την 7 Φεβρουαρίου 2019, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή (DG Competition) αποφάσισε ότι η Συγχώνευση είναι σύμφωνη με τις δεσμεύσεις της Eurobank και τους κανονισμούς κρατικών ενισχύσεων, λαμβάνοντας υπόψη ότι η ενίσχυση της κεφαλαιακής της βάσης μέσω της Συγχώνευσης θα επιτρέψει στην Eurobank να μειώσει σημαντικά τα μη εξυπηρετούμενα δάνεια της στο προσεχές μέλλον.

Την 22 Φεβρουαρίου 2019, τα ΔΣ των Eurobank και Grivalia ενέκριναν το Σχέδιο Σύμβασης Συγχώνευσης με απορρόφηση της Grivalia από τη Eurobank, σύμφωνα με τις διατάξεις των Ελληνικών Νόμων 2166/1993 και του 2515/1997, όπως ισχύουν, καθώς επίσης και με τις διατάξεις του εφαρμοστέου εταιρικού δίκαιου. Η προτεινόμενη σχέση ανταλλαγής ήταν 15,80000000414930 νέες κοινές ονομαστικές μετοχές της Eurobank για κάθε 1 κοινή ονομαστική μετοχή της Grivalia, ενώ οι μέτοχοι της Eurobank διατηρούν τον αριθμό των κοινών μετοχών που κατείχαν πριν από τη συγχώνευση. Κατ' ακολουθία, όσον αφορά το νέο μετοχικό κεφάλαιο της Eurobank, 2.185.998.765 μετοχές κατανέμονται στους μετόχους της Eurobank και 1.523.163.087 μετοχές στους μετόχους της Grivalia.

Την 5 Απριλίου 2019, η Έκτακτη Γενική Συνέλευση των μετόχων της Eurobank αποφάσισε, μεταξύ άλλων (α) την έγκριση της Συγχώνευσης της Τράπεζας με την Grivalia, με απορρόφηση της δεύτερης από την πρώτη, (β) την έγκριση του Σχεδίου Σύμβασης Συγχώνευσης, όπως εγκρίθηκε από τα ΔΣ των συγχωνευόμενων εταιρειών και (γ) την αύξηση του μετοχικού κεφαλαίου της Τράπεζας κατά ποσό € 197 εκατ. (σημ.26).

Η Συγχώνευση λογιστικοποιήθηκε ως συνένωση επιχειρήσεων με τη μέθοδο της εξαγοράς. Η ημερομηνία έγκρισης της συγχώνευσης από τις Γενικές Συνελεύσεις των μετόχων των δύο εταιρειών, δηλαδή 5 Απριλίου 2019, έχει καθοριστεί ως η ημερομηνία απόκτησης, καθώς θεωρείται η ημερομηνία κατά την οποία η Eurobank απέκτησε τον έλεγχο της Grivalia.

Το τίμημα της συναλλαγής ποσού € 1.093,9 εκατ. έχει υπολογιστεί ως η εύλογη αξία των 1.523.163.087 νέων κοινών μετοχών της Eurobank σύμφωνα με τη χρηματιστηριακή τιμή της μετοχής της Eurobank την ημερομηνία απόκτησης (δηλαδή € 0,7185), αφαιρουμένης της εύλογης αξίας των νέων μετοχών Eurobank που εκδόθηκαν και που αντιστοιχούσαν στις μετοχές Grivalia που κατείχε η θυγατρική της Τράπεζας, ERB Equities.

Οι εύλογες αξίες των αποκτηθέντων περιουσιακών στοιχείων και των αναληφθεισών υποχρεώσεων έχουν προσδιοριστεί βάσει προσωρινής επιμέτρησης, η οποία θα οριστικοποιηθεί σύντομα. Κατά την απόκτηση, οι εν λόγω προσωρινές εύλογες αξίες παρουσιάζονται κατωτέρω:

	Εύλογη αξία (Προσωρινές αξίες) € εκατ.
ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟ	
Απαιτήσεις από χρηματοπιστωτικά ιδρύματα ⁽¹⁾	30
εκ των οποίων ενδοομιλικά υπόλοιπα με τον Όμιλο Eurobank	24
Ιδιοχρησιμοποιούμενα ενσώματα πάγια στοιχεία και επενδύσεις σε ακίνητα	1.015
Επενδύσεις σε συγγενείς εταιρείες και κοινοπραξίες	60
Λοιπά στοιχεία ενεργητικού ⁽²⁾	16
Σύνολο ενεργητικού	1.121
ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ	
Υποχρεώσεις προς χρηματοπιστωτικά ιδρύματα	222
εκ των οποίων ενδοομιλικά υπόλοιπα με τον Όμιλο Eurobank	147
Λοιπές υποχρεώσεις	27
εκ των οποίων ενδοομιλικά υπόλοιπα με τον Όμιλο Eurobank	4
Σύνολο υποχρεώσεων	249
Σύνολο ιδίων κεφαλαίων	872
Σύνολο ιδίων κεφαλαίων και υποχρεώσεων	1.121

⁽¹⁾ Περιλαμβάνει ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα (σε τρίτους) ποσού € 3 εκατ.

⁽²⁾ Περιλαμβάνει κυρίως εμπορικές και λοιπές απαιτήσεις με λογιστική αξία προ πρόθληψης € 17 εκατ., εκ των οποίων ποσό € 2 εκατ. αναμενόμενα κατά την ημερομηνία απόκτησης να μην είναι εισπράξιμο.

Από τη διαφορά μεταξύ (α) του συνολικού τιμήματος ποσού € 1.093,9 εκατ. και της εύλογης αξίας των συμμετοχικών δικαιωμάτων που κατείχε ο Όμιλος προηγουμένως στην Grivalia ποσού € 0,4 εκατ. και (β) της αξίας των καθαρών αναγνωρίσιμων περιουσιακών στοιχείων που αποκτήθηκαν (προσωρινές εύλογες αξίες των περιουσιακών στοιχείων και των υποχρεώσεων όπως αναφέρονται ανωτέρω) ποσού € 872 εκατ., προκύπτει η αναγνώριση προσωρινής υπεραξίας ποσού € 222 εκατ. η οποία αναμένεται να οριστικοποιηθεί έως το τέλος του έτους. Η εν λόγω υπεραξία δεν εκπίπτει από τα φορολογητέα εισοδήματα και περιλαμβάνεται στα άυλα πάγια στοιχεία. Τα ίδια κεφάλαια της Eurobank αυξήθηκαν λόγω της Συγχώνευσης κατά € 1.087 εκατ. συμπεριλαμβανομένων σχετικών εξόδων € 7 εκατ. Η Συγχώνευση ενισχύει την κεφαλαιακή θέση της Eurobank (σημ.4) και τις προοπτικές κερδοφορίας της, επιτρέποντας την επιτάχυνση του πλάνου μείωσης των NPEs. Επιπρόσθετα, μέσω της συγχώνευσης, ο Όμιλος θα μπορεί επίσης να αξιοποιήσει την κορυφαία τεχνογνωσία της Grivalia στον τομέα διαχείρισης ακινήτων για τη διαχείριση του χαρτοφυλακίου ακινήτων της Τράπεζας, και ιδίως των ανακτηθέντων περιουσιακών στοιχείων από πλειστηριασμούς, η οποία είναι κρίσιμη για την επιτυχή διαχείριση των NPEs.

Τα αποτελέσματα των δραστηριοτήτων του ομίλου Grivalia ενσωματώθηκαν στις οικονομικές καταστάσεις του Ομίλου από την 1 Απριλίου 2019. Εάν η απόκτηση είχε πραγματοποιηθεί την 1 Ιανουαρίου 2019, ο όμιλος Grivalia θα είχε συνεισφέρει καθαρά κέρδη ποσού € 9 εκατ. περίπου στον Όμιλο για την περίοδο από 1 Ιανουαρίου 2019 μέχρι την 31 Μαρτίου 2019. Από την 1 Απριλίου 2019, τα έσοδα από το χαρτοφυλάκιο επενδύσεων σε ακίνητα, το οποίο αποκτήθηκε από τον όμιλο Grivalia, παρουσιάζονται στη γραμμή «Έσοδα από μη τραπεζικές υπηρεσίες» της κατάστασης αποτελεσμάτων. Η Συγχώνευση εγκρίθηκε την 17 Μαΐου 2019 βάσει της απόφασης του Υπουργείου Οικονομίας και Ανάπτυξης και καταχωρήθηκε στο Γενικό Εμπορικό Μητρώο την ίδια ημέρα. Την 23 Μαΐου 2019 άρχισε η διαπραγμάτευση στο Χρηματιστήριο Αθηνών των 1.523.163.087 νέων κοινών ονομαστικών μετά ψήφου μετοχών, ονομαστικής αξίας € 0,23 η καθεμία.

Ως αποτέλεσμα της συγχώνευσης, ο όμιλος της Fairfax, ο οποίος κατείχε πριν τη Συγχώνευση το 18,40% και το 54,02% του μετοχικού κεφαλαίου των Eurobank και Grivalia αντίστοιχα, καθίσταται ο μεγαλύτερος μέτοχος της προκύπτουσας (από τη συγχώνευση) εταιρείας με ποσοστό συμμετοχής 33,03% (σημ.32).

Συμφωνία με την εταιρεία διαχείρισης ακίνητης περιουσίας

Την 22 Φεβρουαρίου 2019, το ΔΣ της Eurobank ενέκρινε επίσης την επικείμενη σύναψη σύμβασης (SLA), σύμφωνα με το άρθρο 100 του Νόμου 4548/2018, της Τράπεζας με την τότε υπό-σύσταση εταιρεία με την επωνυμία «Grivalia Management Company A.E.» («η Εταιρεία»). Η Εταιρεία ιδρύθηκε το Μάρτιο 2019 και θεωρείται συνδεδεμένο μέρος με την Eurobank, καθώς ένα μέλος του ΔΣ της Τράπεζας κατέχει την πλειοψηφία (70%) των μετοχών της Εταιρείας και είναι εκτελεστικό μέλος του ΔΣ της Εταιρείας.

Η Τράπεζα έχει συνάψει με την Εταιρεία δεκαετή σύμβαση παροχής συμβουλευτικών υπηρεσιών για το συνολικό χαρτοφυλάκιο ακινήτων των συγχωνευμένων εταιρειών, η οποία τέθηκε σε ισχύ μετά την ολοκλήρωση της Συγχώνευσης. Οι σχετικές υπηρεσίες οι οποίες ανατέθηκαν στην Εταιρεία στο πλαίσιο της συμφωνίας, αφορούν κυρίως σε συμβουλευτικές υπηρεσίες σχετικά με την απόκτηση, τη μεταβίβαση, την εκμίσθωση, τη διαχείριση, την ανάπτυξη και τον στρατηγικό σχεδιασμό της διαχείρισης ακίνητης περιουσίας, συμπεριλαμβανομένης της κατάρτισης του ετήσιου προϋπολογισμού, και της επίβλεψης των εντολοδόχων και συμβούλων της Eurobank. Επίσης, κατόπιν ειδικής εντολής, η Εταιρεία θα αναλαμβάνει και συγκεκριμένες ενέργειες υλοποίησης. Με βάση το SLA, οι συνολικές αμοιβές οι οποίες θα διαμορφώνονται από την Εταιρεία επί τη βάσει κριτηρίων κόστους και απόδοσης, θα περιλαμβάνουν μια ελάχιστη αμοιβή ποσού € 9,35 εκατ. για τη διαχείριση συνολικά του χαρτοφυλακίου των ιδιοχρησιμοποιούμενων και επενδυτικών ακινήτων και αμοιβή σχετιζόμενη με τα ανακτηθέντα ακίνητα από πλειστηριασμούς, και δεν θα ξεπερνούν συνολικά τα € 12 εκ. (προ ΦΠΑ) ετησίως.

Περαιτέρω πληροφορίες για τις ανωτέρω συναλλαγές παρέχονται στις σχετικές ανακοινώσεις στον ιστότοπο της Τράπεζας την 26 Νοεμβρίου 2018 και 8 Φεβρουαρίου, 25 Φεβρουαρίου, 1 Μαρτίου, 5 Απριλίου και 17 Μαΐου 2019.

Απόκτηση της Piraeus Bank Bulgaria A.D. από την Eurobank Bulgaria A.D.

Την 7 Νοεμβρίου 2018, η Τράπεζα ανακοίνωσε ότι είχε συνάψει συμφωνία με την Τράπεζα Πειραιώς Α.Ε. για την απόκτηση του 99,98% των δικαιωμάτων ψήφου της Piraeus Bank Bulgaria A.D. (PBB), θυγατρική της Τράπεζας Πειραιώς Α.Ε., από τη θυγατρική της Eurobank στη Βουλγαρία, την Eurobank Bulgaria A.D. (Postbank) (η Συναλλαγή).

Την 13 Ιουνίου 2019, ολοκληρώθηκε η Συναλλαγή μετά την λήψη των σχετικών εποπτικών εγκρίσεων. Την 30 Ιουνίου 2019, το εκτιμώμενο τίμημα της Συναλλαγής ανήλθε σε € 81 εκατ. αποτελούμενο από € 55 εκατ. τα οποία καταβλήθηκαν, οφειλόμενο τίμημα ποσού € 20 εκατ., το οποίο θα καταβληθεί στον πωλητή εντός τεσσάρων ετών και επιπρόσθετο εκτιμώμενο ποσό € 6 εκατ., με βάση τη μη ελεγμένη Καθαρή θέση της PBB έναντι εκείνης που έχει οριστεί στη Συμφωνία Πώλησης και Αγοράς μετοχών, το οποίο θα οριστικοποιηθεί με την ολοκλήρωση των σχετικών ελέγχων, όπως περιγράφονται εντός αυτής.

**Επιλεγμένες Επεξηγηματικές Σημειώσεις
στις Ενδιάμεσες Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις**

Η επιμέτρηση της εύλογης αξίας των αποκτηθέντων περιουσιακών στοιχείων και των αναληφθεισών υποχρεώσεων θα ολοκληρωθεί εντός 12 μηνών από την ημερομηνία απόκτησης (περίοδος επιμέτρησης) όπως προβλέπεται από το ΔΠΧΑ 3. Κατά την απόκτηση, οι προσωρινές εύλογες αξίες παρουσιάζονται στον παρακάτω πίνακα:

	Εύλογη αξία (Προσωρινές αξίες) € εκατ.
ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟ	
Ταμείο και διαθέσιμα σε κεντρικές τράπεζες	272
Απαιτήσεις από χρηματοπιστωτικά ιδρύματα	326
Δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες μετά από προβλέψεις	738
<i>Συμβατική αξία προ απομείωσης: € 858 εκατ.</i>	
Χαρτοφυλάκιο επενδυτικών τίτλων	32
Ιδιοχρησιμοποιούμενα ενσώματα πάγια στοιχεία	12
Λοιπά στοιχεία ενεργητικού ⁽¹⁾	5
Σύνολο ενεργητικού ⁽²⁾	1.385
ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ	
Υποχρεώσεις προς χρηματοπιστωτικά ιδρύματα	148
Υποχρεώσεις προς πελάτες	1.103
Λοιπές υποχρεώσεις	18
Σύνολο υποχρεώσεων	1.269
Σύνολο ιδίων κεφαλαίων ⁽³⁾	116
Σύνολο ιδίων κεφαλαίων και υποχρεώσεων	1.385

⁽¹⁾ Τα Λοιπά στοιχεία ενεργητικού περιλαμβάνουν άυλα πάγια στοιχεία, την επένδυση στην Pireaus Insurance Brokerage EOOD και λοιπά στοιχεία.

⁽²⁾ Περιλαμβάνει ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα ποσού € 501 εκατ.

⁽³⁾ Περιλαμβάνει δικαιώματα τρίτων ποσού € 0,02 εκατ.

Η απόκτηση λογιστικοποιήθηκε ως συνένωση επιχειρήσεων με τη μέθοδο της εξαγοράς. Το κέρδος που προέκυψε από την απόκτηση του PBB, ύψους € 30 εκατ. μετά από τα έξοδα εξαγοράς ύψους € 5 εκατ., αποδίδεται στις ιδιαίτερες συνθήκες της εξαγοράς, σύμφωνα με το σχέδιο αναδιάρθρωσης του πωλητή και τη στρατηγική της Eurobank να επικεντρωθεί σε συγκεκριμένες διεθνείς αγορές και έχει αναγνωριστεί στα «Λοιπά έσοδα / (έξοδα)». Επιπλέον, προέκυψε αναβαλλόμενη φορολογική επιβάρυνση ύψους € 3 εκατ. ως αποτέλεσμα της εξαγοράς (σημ. 12).

Τα αποτελέσματα της PBB ενσωματώθηκαν στις οικονομικές καταστάσεις του Ομίλου, από την 1 Ιουνίου 2019. Αν η απόκτηση είχε πραγματοποιηθεί την 1η Ιανουαρίου 2019, η PBB θα είχε εισφέρει καθαρό κέρδος € 1,8 εκατ. στον Όμιλο για την περίοδο από 1 Ιανουαρίου 2019 έως την 31 Μαΐου 2019.

Σύμφωνα με τη στρατηγική του Ομίλου να επικεντρωθεί στην ανάπτυξη των διεθνών δραστηριοτήτων του σε αγορές που θεωρούνται βασικές, η εν λόγω απόκτηση θα ισχυροποιήσει τη θέση της Postbank στην τραπεζική αγορά της Βουλγαρίας, στους τομείς λιανικής τραπεζικής και κυρίως στην τραπεζική επιχειρήσεων.

Εταιρικός Μετασχηματισμός - Διάσπαση με απόσχιση κλάδου

Στο πλαίσιο του σχεδίου επιτάχυνσης της μείωσης των μη εξυπηρετούμενων ανοιγμάτων (NPE), όπως ανακοινώθηκε το Νοέμβριο 2018, το ΔΣ της Τράπεζας («η Διασπώμενη») την 28 Ιουνίου 2019 αποφάσισε την έναρξη της διαδικασίας διάσπασης με απόσχιση του κλάδου της τραπεζικής δραστηριότητας της Eurobank και τη μεταφορά του σε νέα εταιρεία-πιστωτικό ίδρυμα το οποίο θα συσταθεί («η Επωφελούμενη»).

Γεγονός μετά την ημερομηνία ισολογισμού

Την 31 Ιουλίου 2019, το ΔΣ της Τράπεζας ενέκρινε το Σχέδιο Διάσπασης μέσω της προαναφερθείσας απόσχισης και τη σύσταση νέας εταιρίας-πιστωτικού ιδρύματος, σύμφωνα με το άρθρο 16 του Ν. 2515/1997 και τα άρθρα 57 (3) και 59-74 του Ν. 4601/2019, όπως είναι σε ισχύ. Ειδικότερα, η διάσπαση θα αφορά την απόσχιση του κλάδου τραπεζικής δραστηριότητας της Eurobank στον οποίο περιλαμβάνονται τα στοιχεία ενεργητικού και παθητικού ως αυτά εμφανίζονται στον ισολογισμό μετασχηματισμού του αποσχιζόμενου κλάδου της 30 Ιουνίου 2019 («Ημερομηνία Μετασχηματισμού»). Όλες οι πράξεις που διενεργούνται μετά την Ημερομηνία Μετασχηματισμού και αφορούν στον αποσχιζόμενο κλάδο θα θεωρούνται ως διενεργηθείσες για λογαριασμό της Επωφελούμενης.

Η Διασπώμενη θα διατηρήσει δραστηριότητες και περιουσιακά στοιχεία που δεν αφορούν κύριες τραπεζικές δραστηριότητες, αλλά σχετίζονται κυρίως με το στρατηγικό σχεδιασμό της διαχείρισης μη εξυπηρετούμενων δανείων και με την παροχή υπηρεσιών προς εταιρείες του Ομίλου και τρίτους. Επιπρόσθετα, η Διασπώμενη θα διατηρήσει: α) το 95% των ομολογιών ενδιάμεσης και μειωμένης εξασφάλισης (mezzanine και junior notes) των Projects Pillar και Cairo, (σημ. 15 και 24), β) τους προνομιούχους τίτλους (σημ. 27) και γ) συμμετοχές σε συγκεκριμένες θυγατρικές συμπεριλαμβανομένων της Be Business Exchanges A.E. και εταιριών ακίνητης περιουσίας που σχετίζονται με τα Projects Pillar και Cairo.

Με την ολοκλήρωση της διάσπασης (δηλαδή την ημέρα καταχώρησης στο ΓΕΜΗ της σχετικής εγκριτικής απόφασης της αρμόδιας αρχής), θα λάβουν χώρα τα ακόλουθα: α) Η Επωφελούμενη θα ιδρυθεί και η Διασπώμενη θα καταστεί μέτοχος της Επωφελούμενης μέσω της απόκτησης του συνόλου των μετοχών που θα εκδώσει η Επωφελούμενη και συγκεκριμένα 3.683.244.830 κοινές ονομαστικές μετοχές ονομαστικής αξίας €1,10 εκάστη και β) η Επωφελούμενη υποκαθίσταται ως καθολική διάδοχος στο σύνολο των μεταβιβαζόμενων σε αυτήν στοιχείων ενεργητικού και παθητικού, όπως αυτά αποτυπώνονται στον ισολογισμό μετασχηματισμού του αποσχιζόμενου κλάδου και διαμορφώνονται μέχρι την ημέρα ολοκλήρωσης της διάσπασης.

Από την 9 Αυγούστου 2019, το Σχέδιο Διάσπασης της Τράπεζας, είναι διαθέσιμο στην ιστοσελίδα της, καθώς και στην ιστοσελίδα του ΓΕΜΗ.

Η ολοκλήρωση της διάσπασης τελεί υπό την αίρεση της απαιτούμενης από το νόμο έγκριση της Γενικής Συνέλευσης των μετόχων της Τράπεζας καθώς και της λήψης όλων των αναγκαίων εγκρίσεων από τις αρμόδιες Αρχές.

Πληροφορίες σχετικά με λοιπά γεγονότα μετά την ημερομηνία ισολογισμού αναφέρονται στις εξής σημειώσεις:

Σημείωση 2 - Πλαίσιο σύνταξης οικονομικών καταστάσεων και βασικές λογιστικές αρχές

Σημείωση 17 - Συμμετοχές σε θυγατρικές εταιρείες

Σημείωση 18 - Επενδύσεις σε συγγενείς εταιρείες και κοινοπραξίες

Σημείωση 27 - Προνομιούχοι τίτλοι

Σημείωση 33 - Διοικητικό Συμβούλιο

32. Συνδεόμενα μέρη

Τον Μάιο του 2019, σε συνέχεια της αύξησης του μετοχικού κεφαλαίου της Τράπεζας στο πλαίσιο της συγχώνευσης με απορρόφηση της Grivalia Properties A.E.E.A.Π (σημ. 31), το ποσοστό των κοινών μετοχών με δικαίωμα ψήφου της Τράπεζας που κατέχει το Ταμείο Χρηματοπιστωτικής Σταθερότητας (ΤΧΣ) μειώθηκε από 2,38% σε 1,40%. Το ΤΧΣ θεωρείται ότι συνεχίζει να ασκεί ουσιώδη επιρροή στην Τράπεζα βάσει των διατάξεων που προβλέπει ο Νόμος 3864/2010, όπως είναι σε ισχύ και της νέας σύμβασης πλαισίου συνεργασίας την οποία υπέγραψε η Τράπεζα με το ΤΧΣ. Περαιτέρω πληροφορίες σχετικά με τα δικαιώματα του ΤΧΣ βάσει του προαναφερθέντος πλαισίου παρέχονται στην ενότητα «Έκθεση διαχείρισης και δήλωση εταιρικής διακυβέρνησης» των ετήσιων οικονομικών καταστάσεων για τη χρήση που έληξε την 31 Δεκεμβρίου 2018.

Ο Όμιλος πραγματοποιεί τραπεζικές συναλλαγές με τα συνδεόμενα μέρη μέσα στα συνήθη πλαίσια των εργασιών του και σε καθαρά εμπορική βάση. Οι συναλλαγές αυτές περιλαμβάνουν δάνεια, καταθέσεις και εγγυήσεις. Επιπλέον, μέσα στα συνήθη πλαίσια των επενδυτικών τραπεζικών εργασιών του, ο Όμιλος ενδέχεται να κατέχει χρεωστικούς και συμμετοχικούς τίτλους των συνδεόμενων μερών.

Τα υπόλοιπα των συναλλαγών με (α) τα βασικά μέλη της Διοίκησης (ΒΜΔ) και τις εταιρείες που ελέγχονται ή ελέγχονται από κοινού από ΒΜΔ καθώς και (β) τις συγγενείς εταιρείες και κοινοπραξίες, και τα αντίστοιχα έσοδα και έξοδα παρουσιάζονται παρακάτω:

	30 Ιουνίου 2019		31 Δεκεμβρίου 2018	
	ΒΜΔ ⁽¹⁾ και Εταιρείες που ελέγχονται ή ελέγχονται από κοινού από ΒΜΔ € εκατ.	Συγγενείς εταιρείες και κοινοπραξίες € εκατ.	ΒΜΔ ⁽¹⁾ και Εταιρείες που ελέγχονται ή ελέγχονται από κοινού από ΒΜΔ € εκατ.	Συγγενείς εταιρείες και κοινοπραξίες € εκατ.
Δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες	6,75	24,93	7,20	18,74
Λοιπά στοιχεία ενεργητικού	-	5,32	-	6,88
Υποχρεώσεις προς πελάτες	20,13	59,16	14,79	45,13
Λοιπές υποχρεώσεις	0,03	3,10	0,03	2,52
Εκδοθείσες εγγυήσεις	0,01	-	-	-
Ληφθείσες εγγυήσεις	0,03	-	0,03	-

	Εξάμηνο που έληξε την 30 Ιουνίου 2019		Εξάμηνο που έληξε την 30 Ιουνίου 2018	
Καθαρά έσοδα από τόκους	(0,01)	(2,18)	0,02	(3,06)
Καθαρά έσοδα από τραπεζικές αμοιβές και προμήθειες	0,01	5,88	0,01	5,17
Αποτελέσματα χαρτοφυλακίου συναλλαγών	-	0,19	-	0,01
Αποτελέσματα από επενδυτικούς τίτλους	-	-	-	0,55
Προβλέψεις για πιστωτικούς κινδύνους από δάνεια και απαιτήσεις	-	(3,58)	-	(18,26)
συμπεριλαμβανομένων σχετικών εξόδων	-	(3,58)	-	(18,26)
Λοιπά λειτουργικά έσοδα / (έξοδα) ⁽²⁾	(4,35)	(12,58)	-	(12,05)

⁽¹⁾ Περιλαμβάνονται τα βασικά μέλη της Διοίκησης του Ομίλου και τα στενά συγγενικά τους πρόσωπα.

⁽²⁾ Το ποσό των € 4,35 εκατ. για τις εταιρείες που ελέγχονται από ΒΜΔ σχετίζεται με τη σύμβαση παροχής υπηρεσιών με την Grivalia Management Company S.A. (σημ. 31).

Για την περίοδο που έληξε την 30 Ιουνίου 2019, δεν υπήρξαν σημαντικές συναλλαγές με το ΤΧΣ. Επιπλέον, την 30 Ιουνίου 2019 τα δάνεια, μετά από προβλέψεις, που δόθηκαν σε μη ενοποιούμενες εταιρείες οι οποίες ελέγχονται από την Τράπεζα βάσει σχετικών συμφωνητικών ενεχυρίασης των μετοχών τους ήταν € 3,2 εκατ. (31 Δεκεμβρίου 2018: € 3,3 εκατ.).

Για την περίοδο που έληξε την 30 Ιουνίου 2019, αντλογίστηκε πρόβλεψη απομείωσης ποσού € 0,2 εκατ. (30 Ιουνίου 2018: πρόβλεψη απομείωσης € 15,5 εκατ.), έναντι δανείων σε συγγενείς εταιρείες και σε κοινοπραξίες του Ομίλου, ενώ η αντίστοιχη συνολική πρόβλεψη απομείωσης ανέρχεται σε € 0,4 εκατ. (31 Δεκεμβρίου 2018: € 0,6 εκατ.). Επιπρόσθετα, την 30 Ιουνίου 2019, η αναπροσαρμογή της αξίας των δανείων σε συγγενείς εταιρείες και σε κοινοπραξίες του Ομίλου που επιμετρώνται στην εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων, ανέρχεται σε € 17,7 εκατ.

Μετά την ολοκλήρωση της συγχώνευσης της Eurobank με την Grivalia Properties A.E.E.A.Π. (σημ. 31), ο όμιλος Fairfax κατέχει 33,03% στην Eurobank και αναμένεται ότι θα έχει την ικανότητα να ασκεί ουσιώδη επιρροή στην Τράπεζα, υπό την προϋπόθεση ότι η αύξηση της συμμετοχής του ως αποτέλεσμα της συγχώνευσης, θα λάβει τις απαιτούμενες εγκρίσεις από τις ρυθμιστικές αρχές.

Παροχές προς τα βασικά μέλη της Διοίκησης (μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου και λοιπά βασικά μέλη της Διοίκησης του Ομίλου)

Οι αμοιβές των βασικών μελών της Διοίκησης που έχουν τη μορφή βραχυπρόθεσμων παροχών ανέρχονται σε € 3,24 εκατ. (30 Ιουνίου 2018: € 3,22 εκατ.) και μακροπρόθεσμων παροχών σε € 0,49 εκατ. (30 Ιουνίου 2018: € 0,46 εκατ.). Επιπλέον, ο Όμιλος έχει σχηματίσει μια υποχρέωση καθορισμένων παροχών για τα ΒΜΔ ποσού € 1,63 εκατ. την 30 Ιουνίου 2019 (31 Δεκεμβρίου 2018: € 1,68 εκατ.), ενώ το αντίστοιχο κόστος για την περίοδο ανέρχεται σε € 0,05 εκατ. (30 Ιουνίου 2018: € 0,05 εκατ.).

33. Διοικητικό Συμβούλιο

Το Διοικητικό Συμβούλιο (Δ.Σ.) εξελέγη από την Τακτική Γενική Συνέλευση των Μετόχων της Τράπεζας (ΤΓΣ) την 10 Ιουλίου 2018, για θητεία τριών ετών, η οποία θα λήξει την 10 Ιουλίου 2021 παρατεινόμενη μέχρι τη λήξη της προθεσμίας εντός της οποίας θα συνέλθει η ΤΓΣ για το έτος 2021.

Επιπρόσθετα:

- Το Δ.Σ. της Τράπεζας με τις από 29 Μαρτίου και 1 Απριλίου 2019 αποφάσεις του, όρισε τον κ. Γεώργιο Ζανιά ως νέο μη εκτελεστικό μέλος και Πρόεδρο του Δ.Σ., σε αντικατάσταση του παραιτηθέντος Προέδρου κ. Ν. Καραμούζη. Η εκλογή του κ. Γεωργίου Ζανιά ανακοινώθηκε στην Έκτακτη Γενική Συνέλευση των Μετόχων της Τράπεζας (ΕΓΣ) την 5 Απριλίου 2019 και η θητεία αυτού θα λήξει ταυτόχρονα με τη θητεία των υπολοίπων μελών του Δ.Σ.
- Κατόπιν της παραίτησης της κας Lucrezia Reichlin, με ισχύ από την 1 Απριλίου 2019, το Δ.Σ. της Τράπεζας αποφάσισε την 1 Απριλίου 2019 τη μη αντικατάστασή της και τη συνέχιση της διαχείρισης και εκπροσώπησης της Τράπεζας από το Δ.Σ. χωρίς την αντικατάστασή της.
- Η ΕΓΣ των Μετόχων της Τράπεζας κατά τη συνεδρίαση του την 5 Απριλίου 2019 ενέκρινε την εκλογή του κ. Νικολάου Μπέρτσου ως νέου ανεξάρτητου μη εκτελεστικού μέλους του Δ.Σ. της Τράπεζας, η θητεία του οποίου θα λήξει ταυτόχρονα με τη θητεία των υπολοίπων μελών του Δ.Σ. Την ίδια ημέρα (5 Απριλίου 2019) το Δ.Σ. αποφάσισε την συγκρότησή του σε σώμα.
- Το Δ.Σ. με την από 31 Ιουλίου 2019 απόφαση του, διόρισε τον κ. Κωνσταντίνο Αγγελόπουλο ως νέο αντιπρόσωπο του ΤΧΣ στο ΔΣ της Eurobank σε αντικατάσταση της παραιτηθείσας κας Αικατερίνης Μπερίτση, σύμφωνα με τις διατάξεις που προβλέπει ο Νόμος 3864/2010 και της σύμβασης πλαισίου συνεργασίας την οποία υπέγραψε η Eurobank με το ΤΧΣ.

Κατόπιν των ανωτέρω, η σύνθεση του Δ.Σ. έχει ως εξής :

Γ. Ζανιάς	Πρόεδρος, Μη Εκτελεστικό μέλος
Γ. Χρυσικός	Αντιπρόεδρος, Μη Εκτελεστικό μέλος
Φ. Καραβίας	Διευθύνων Σύμβουλος
Σ. Ιωάννου	Αναπληρωτής Διευθύνων Σύμβουλος
Θ. Καλαντώνης	Αναπληρωτής Διευθύνων Σύμβουλος
Κ. Βασιλείου	Αναπληρωτής Διευθύνων Σύμβουλος
B. P. Martin	Μη Εκτελεστικό μέλος
N. Μπέρτσος	Μη Εκτελεστικό Ανεξάρτητο μέλος
R. Boucher	Μη Εκτελεστικό Ανεξάρτητο μέλος
R. Kakar	Μη Εκτελεστικό Ανεξάρτητο μέλος
J. Mirza	Μη Εκτελεστικό Ανεξάρτητο μέλος
G. Myhal	Μη Εκτελεστικό Ανεξάρτητο μέλος
Κ. Αγγελόπουλος	Μη Εκτελεστικό μέλος (εκπρόσωπος του ΤΧΣ σύμφωνα με τις διατάξεις του Νόμου 3864/2010)

Αθήνα, 28 Αυγούστου 2019

Γεώργιος Π. Ζανιάς
Α.Δ.Τ. ΑΙ - 414343
ΠΡΟΕΔΡΟΣ
ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

Φωκίων Χ. Καραβίας
Α.Δ.Τ. ΑΙ - 677962
ΔΙΕΥΘΥΝΩΝ ΣΥΜΒΟΥΛΟΣ

Χάρης Β. Κοκολογιάννης
Α.Δ.Τ. ΑΝ - 582334
ΓΕΝΙΚΟΣ ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ FINANCE ΟΜΙΛΟΥ
GROUP CHIEF FINANCIAL OFFICER